

ര

ര

വ

യ

വെളിയൻ

MALANKARA
LIBRARY

Br. G. Charuvilazhi

റിതു. ബലിയ.

വെള്ളിയാൻ

ബോർഡ് ലൈഫ് സെൻറർ

ആളൂർ-ഇരിങ്ങാലക്കുട

REETHUM BELIYUM

By

FR: JACOB VELLIAN

ROME

Published by

BETTER LIFE MOVEMENT
ALoor-IRINJALAKUDA

First Impression :

October 1964

Copies 1000

Nihil Obstat:

FR. JAMES CHAVELY
ALWAYE

Imprimatur:

† GEORGE ALAPATT
Bishop of Trichur.

Printed at

THE POPULAR PRESS,
BETTER LIFE CENTRE
Aloor - Irinjalakuda

Price: Re. 1

സ മ പ്ല ണ ള

ചുരുങ്ങിയ കാലത്തെ വൈദികജീവിതത്തിനുശേഷം
പരലോകപ്രാപ്തരായ നാലു യുവസുഹൃത്തുക്കൾ

പോൾ വെട്ടിക്കനാക്കടി (തലശ്ശേരി)

തോമസ് പീടികയിൽ (കോട്ടയം)

ജോസഫ് പാറുങ്കുണ്ടര (പാല)

മാത്യു പുത്തൻപുര (ചങ്ങനാശ്ശേരി)

അവരുടെ സ്റ്റാരകപീഠത്തിന്റെ ഒരൊഴിഞ്ഞ കോ
ണിൽ ഈ ചെറുഗ്രന്ഥം ആദരപൂർവ്വം സമർപ്പിച്ചുകൊ
ള്ളുന്നു.

—ഗ്രന്ഥകർതാ.

അവതാരിക

ആരാധനക്രമസംബന്ധമായി ക്രൈസ്തവലോകത്തിൽ പൊതുവെ അടുത്തകാലത്തുണ്ടായിട്ടുള്ള അഭിനിവേശം അതേ അളവിൽ കേരളത്തിൽ ദൃശ്യമാകുന്നില്ലെങ്കിൽ അതിനുള്ള ഒരു പ്രധാന കാരണം ഏതദ്വിഷയകമായ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ മലയാളഭാഷയിൽ വളരെ വിരളമാണെന്നതാണ്. സഭയിൽ പ്രചാരത്തിലിരിക്കുന്ന വിവിധ ആരാധനക്രമങ്ങളെപ്പറ്റി സാധാരണ ജനങ്ങൾക്കു വേണ്ടത്ര ജ്ഞാനം ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. യൂറോപ്പിലും അമേരിക്കയിലും പൗരസ്ത്യരീത്തുകാരായ ലക്ഷക്കണക്കിനു കത്തോലിക്കരും അതതു രീത്തുകളിൽപ്പെട്ട മെത്രാന്മാരും ഉണ്ടെന്നുള്ള വസ്തുത പലർക്കും അജ്ഞാതമായിരിക്കാം. വിവിധ രീത്തുകൾ സഭയുടെ പൊതുസ്വഭാവമാണെന്നും അവയെല്ലാം തുല്യസ്ഥാനമാണെന്നും സഭകല്പിക്കുന്നതെന്നും പലരും ഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ലെന്നു തോന്നുന്നു.

പൗരസ്ത്യസഭകൾ അധികവും റോമയുമായുള്ള ബന്ധം; ഇരുട്ടുരുടേയും കുറവുകൊണ്ടും, ഉപേക്ഷിച്ചുപിരിയുവാൻ ഇടയായി. അതോടെ, ലത്തീൻരീത്തുകത്തോലിക്കരിൽ ബഹുഭൂരിപക്ഷത്തിന്റേയും രീത്തായിത്തീർന്നു. തുടന്നുള്ള നൂറ്റാണ്ടുകളിൽ വേർപെട്ട സഭകളും കത്തോലിക്കരും തമ്മിലുള്ള വിടവ് വലിച്ചുതേയുളളു. പൗരസ്ത്യരീത്തുകൾ കൂടുതൽകൂടുതൽ സംശയത്തോടെ വീക്ഷിക്കപ്പെട്ടു. ലത്തീൻരീത്തിനു പ്രത്യേക പ്രാമാണ്യവും മേന്മയും ഉണ്ടെന്നു വാദിക്കുന്നതിനു ചിലർ ധൈര്യം

പ്പെട്ടു. തനി കത്തോലിക്കരും റോമൻറീതിലാണെന്നു വരെ വാദം മുന്പോട്ടുപോയി.

ഈ നില ഇന്നു പാടേ മാറിയിരിക്കുകയാണു്. രണ്ടാം വത്തിക്കാൻ സൂനഹദോസു് അതിനു വളരെ സഹായകമായിട്ടുണ്ടു്. ആരാധനക്രമം സംബന്ധിച്ചു് സൂനഹദോസു് അംഗീകരിച്ച ഡിക്രിയിൽ ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിക്കുന്നു: “നിയമാനുസൃതം അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള എല്ലാ റീത്തുകൾക്കും തിരുസ്സഭാമാതാവിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ തുല്യസ്ഥാനവും അവകാശവുമാണുള്ളതെന്നു്, പാരമ്പര്യത്തെ വിശ്വസ്തതാപൂർവ്വം അനുസരിച്ചുകൊണ്ടു്, ഈ സൂനഹദോസു് പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു.” ലത്തീൻ റീത്തു പരിഷ്കരണത്തിൽ പൗരസ്ത്യസഭകളുടെ സഹായനത സ്പഷ്ടമായിക്കാണാം. മാതൃഭാഷയിൽ ദിവ്യബലി അർപ്പിക്കുക, ഇരുപ്രാർത്ഥനകളിലും വിശുദ്ധകർബാന സപീകരിക്കുവാൻ വിശ്വാസികളെ അനുവദിക്കുക, സംഘാതമായി ബലി സമർപ്പിക്കുക (Concelebration) തുടങ്ങിയ പൗരസ്ത്യചാരങ്ങൾ തനി ക്രിസ്തീയരായതിനു യോജിക്കാത്തതായി ചിലർ കരുതിയിരുന്നു. ഇപ്പോൾ ഇവയെല്ലാം റോമൻറീതിലും അനുവദിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

റോമിൽ ഉപരിപഠനം നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഫാദർ ജേക്കബ് വെള്ളിയാൻ രണ്ടുകൊല്ലം മുമ്പാണു് സീറോ മലബാർ കർബാനക്രമത്തെ അധികരിച്ചു് “സീറോ മലബാർ സഭയുടെ പുനരുദ്ധരിക്കപ്പെട്ട കർബാന” എന്ന പുസ്തകം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതു്. ഈ പുതിയ ഗ്രന്ഥത്തിൽ അദ്ദേഹം നിലവിലുള്ള വിവിധ റീത്തു

കളേയും അവയുടെ ഉത്ഭവത്തേയുംപറ്റി ചുരുക്കമായി പ്രതിപാദിക്കുന്നു. ആരാധനക്രമങ്ങളെപ്പറ്റി പൊതുവായ ജ്ഞാനം ലഭിക്കുവാൻ ഈ ചെറുഗ്രന്ഥം ഏറ്റവും പര്യാപ്തമാണ്. സഭയിൽ പ്രചാരത്തിലിരിക്കുന്ന വിവിധ റീത്തുകളെപ്പറ്റി ചുരുങ്ങിയത് ഇത്രയുമെങ്കിലും സകല ക്രൈസ്തവരും അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതാണ്. വേദോപദേശ ക്ലാസ്സുകളിൽ ഇതൊരു പാഠപ്പുസ്തകമാക്കുന്നതും നന്നായിരിക്കും.

പൗരസ്ത്യറീത്തുകളെപ്പറ്റി ഗ്രന്ഥകാരൻ നല്കുന്ന വിവരങ്ങളിൽനിന്നും ഒരു നിഗമനം സിദ്ധിക്കുന്നു. അമേരിക്കയിലും ആസ്ട്രേലിയയിലും കാനഡയിലും മറ്റും പല പൗരസ്ത്യസഭകൾക്കും സ്വന്തമായ ഇടവകയും വൈദികാദ്ധ്യക്ഷന്മാരുള്ളതായി കാണാം. കുടിയേറിപ്പാത്ത യൂക്രേനിയൻറീത്തുകാർക്കുവേണ്ടിതന്നെ അമേരിക്കൻ ഐക്യനാടുകളിൽ മൂന്നു രൂപതകളും കാനഡയിൽ നാലു രൂപതകളുമുണ്ട്. കൂടാതെ, പശ്ചിമയൂറോപ്പ്, ജർമ്മനി, ഫ്രാൻസ്, ഇംഗ്ലണ്ട്, ആസ്ട്രേലിയ, ബ്രസീൽ, അർജൻറീന എന്നീ രാജ്യങ്ങളിൽ ഓരോ മെത്രാന്മാരുമുണ്ട്. (പുറം 38) കൽദായറീത്തിൽപ്പെട്ട രണ്ടായിരംപേർക്കുവേണ്ടി അമേരിക്കൻ ഐക്യനാടുകളിൽ മൂന്നു ഇടവകകളും രണ്ടു മിഷൻ കേന്ദ്രങ്ങളും, അഞ്ഞൂറുപേർക്കുവേണ്ടി ഫ്രാൻസിൽ ഒരിടവകയുമുള്ളതായി 1962-ൽ റോമിൽനിന്നു പൗരസ്ത്യതിരുസംഘം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ കണക്കുകളിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. (Oriente Cattolico 1962, P. 376) ലോകത്തിൽ എവിടെയെല്ലാം പൗരസ്ത്യറീത്തിൽപ്പെട്ട കത്തോലിക്കരു

ടെ ഗണ്യമായ സംഖ്യ ഉണ്ടോ അവിയെല്ലാം അവരുടെ ആദ്ധ്യാത്മികാവശ്യങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുന്നതിന് സ്വന്തമായ ഇടവകകളും സ്വന്തരീത്തുകാരായ വൈദികരേയും നൽകുക എന്ന നയമാണു സഭ അംഗീകരിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഈ പൊതുനിയമം സീറോ മലബാർ റീത്തിനെ സംബന്ധിച്ചും പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നെങ്കിൽ, ഭാരതത്തിലോ ഭാരതത്തിനു വെളിയിലോ എവിയെല്ലാം സീറോമലബാർ റീത്തുകാർ പത്തുമുന്തൂറുപേരെങ്കിലും അധിവസിക്കുന്നുണ്ടോ അവിടങ്ങളിലെല്ലാം അവർക്കും സ്വന്തം ഇടവകകളും സ്വന്തം റീത്തുകാരായ വൈദികരുടെ സേവനവും ഉണ്ടാകേണ്ടതാണു്.

പുസ്തകത്തിന്റെ രണ്ടാംഭാഗത്തു് ഗ്രന്ഥകാരൻ കർബാനയുടെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളെ വിവിധ റീത്തുകളിലെ ക്രമങ്ങളുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തി പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നതു വളരെ ഉപകാരപ്രദമാണു്. കേരളസഭയിൽ അടുത്തകാലത്തു നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ള പരിവർത്തനങ്ങളുടെ ആവശ്യകതയും പശ്ചാത്തലവും ഗ്രഹിക്കുവാൻ ഈ ഭാഗം പ്രത്യേകിച്ചും സഹായകമായിരിക്കും.

ഈ ദൃശ്യഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഇന്നത്തെ ഒരാവശ്യമാണു്. ഗ്രന്ഥകാരനെ അനുമോദിക്കുന്നതോടൊപ്പം ഇനിയും പലഗ്രന്ഥങ്ങൾ അദ്ദേഹം കേരളക്രൈസ്തവർക്കു സംഭാവന നൽകട്ടെ എന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

അങ്കമാലി,
25-11-64.

ഫാദർ ഏ. ഡി. മാറം.

പ്രസ്താവന

രണ്ടാം വർത്തിക്കാൻ സുനഹദോസ് സമ്മേളിക്കുന്ന ഇക്കാലത്തു പൗരസ്ത്യരീതുകാരായ ക്രിസ്ത്യാനികളെപ്പറ്റി കൂടുതൽ ഗ്രഹിക്കാൻ ലോകമാകെ ജിജ്ഞാസുവായിട്ടുണ്ട്. പന്ത്രണ്ടു കോടിയോളം വരുന്ന ഇക്കൂട്ടരെപ്പറ്റിയുള്ള പഠനം ലത്തീനെന്നോ സുറിയാനിയെന്നോ ഉള്ള ഭേദമില്ലാതെ എല്ലാവർക്കും ആസ്വാദകരമാണ്. അകത്തോലിക്കരെന്നോ കത്തോലിക്കരെന്നോ ഉള്ള വ്യത്യാസം മാനദണ്ഡമാക്കിയല്ല ഈ ചെറുഗ്രന്ഥം വിരചിതമായതു്. കേരളത്തിലെ സീറോ-മലബാർ സഭക്കാരേയും നെസ്തോറിയൻകാരേയും കൽദായരീതിൽപ്പെട്ടവരെന്ന കാരണത്താൽ ഏകമായിട്ടാണ് ഈ ഗ്രന്ഥം വീക്ഷിക്കുന്നതു്. സീറോ-മലങ്കരകത്തോലിക്കരും മലയാളത്തിലെ യാക്കോബായക്കാരുടെ അന്ത്യോക്യൻ രീതിൽപ്പെട്ടവരാകയാൽ അവരെ ഒന്നായി പരിഗണിക്കുന്നു.

“രീതും ബലിയും” എന്ന ഈ ഗ്രന്ഥം രണ്ടു ഭാഗമായിട്ടാണ് തിരിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഒന്നാംഭാഗത്തിലെ ആദ്യത്തെ രണ്ടുദ്ധ്യായങ്ങൾ പൗരസ്ത്യരീതുകളെപ്പറ്റി പൊതുവായ ചില ലേഖനങ്ങളാണ്. ഇത്തരത്തിലുള്ള ലേഖനങ്ങളെഴുതുന്നതിനു് എന്ദിഷവേണ്ട പ്രോത്സാഹനവും നിദ്ദേശങ്ങളും നല്കിയ റോമൻ പൗരസ്ത്യസമൂഹങ്ങൾ പ്രൊഫസർ റവ. ഫാദർ LACKO S. J. ജൂം എന്റെ കൂപ്പുകൈ. പൗരസ്ത്യരാധനക്രമപഠനത്തിൽ ആശയങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും വ്യക്തമാക്കുന്നതിനും ഉപകാരപ്രദമെന്നു കണ്ടതിനാൽ “പാശ്ചാത്യരീതുകൾ” എന്നൊരു ലേഖനം ഒന്നാംഭാഗത്തിന്റെ അന്ത്യത്തിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. രണ്ടാമത്തെ ഭാഗം പൗരസ്ത്യരാധനക്രമങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള താരതമ്യ

പഠനമാണ്. ഇത് സങ്കീർണ്ണമായ വിഷയമാകയാൽ സ്പഷ്ടമായ വ്യത്യാസങ്ങളും പുഷ്ടമായ സാധനങ്ങളും മാത്രമെടുത്തുകാണിക്കുകയും അതേസമയം അല്പമായ വിശദീകരണം ആശയക്കുഴപ്പമുളവാക്കാതിടയുള്ളപ്പോൾ അപ്രകാരമുള്ള സൂചനകൾ നൽകാതിരിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഭരണരീതികളിൽ തന്നെ നടപടിക്രമങ്ങൾ പ്രാദേശികമോ വിശ്വാസസംബന്ധമോ ആയ കാരണങ്ങളാൽ വിവിധരൂപം പ്രാപിച്ചിട്ടുള്ളപ്പോൾ ഏതൊരു പൊതുവായതോ മാറ്റിൽ പുരാതനമായതോ ആയ ഘടകം മാത്രമേ വിഷയവിശദീകരണത്തിൽ കൊള്ളിച്ചിട്ടുള്ളൂ.

ഭരണകാര്യത്തെപ്പറ്റി ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കണ്ടുപറയുന്ന വിവരങ്ങളായ ആശയങ്ങളുടെ വാസ്തവസ്ഥിതി ഗ്രഹിക്കാൻ പലേ ആരാധനക്രമങ്ങളിൽ സസൂക്ഷ്മ പങ്കെടുക്കുകയും അതതു രീതിയിലെ പണ്ഡിതരോടു ചോദിച്ച സംശയനിവാരണം വരുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇക്കാര്യത്തിൽ എന്നെ സഹായിച്ച സിറിയൻ പാത്രീയർക്കാരായ അത്യുന്നത കട്ടീനാർ തപ്പൂണി, തിരുവനന്തപുരം മെത്രാപ്പോലീത്താ മാർ ഗ്രീഗോറിയോസ്, റമേനിയൻ മെത്രാൻ മാർ ക്രിസ്തോസ്, എത്യോപ്യൻ മെത്രാൻ അബ ഗേബ്റേ, വത്തിക്കാൻ സുനഹദോസിൽ പൗരസ്ത്യ സഭാ കമ്മീഷന്റെ കാര്യദർശി പെ. ബ. ആർക്കമന്ത്രിയുടെ വിൽക്കി, സുനഹദോസ് നിരീക്ഷകരിൽ മലങ്കര മാതോമ്മാസഭയെ പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്ന പ്രൊഫസർ സി. പി. മാത്യു, ആരാധനക്രമശാസ്ത്രപണ്ഡിതനായ റവ. ഫാദർ യൂജിൻ S. J. തുടങ്ങിയവർ എന്റെ അകമഴിഞ്ഞ കൃതജ്ഞത.

ഇതൊരു 'ചെറുഗ്രന്ഥ'മാക്കണമെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെട്ടത് പെ. ബ. പ്ലാസിഡച്ചനാണ്. പൗരസ്ത്യതിരുസംഘത്തിന്റെ ഉപദേശകൻ, റോമിലെ മലബാർ കോളജിന്റെ റെക്ടർ, രണ്ടാം വത്തിക്കാൻ സുനഹദോസിൽ വിദേശോപദേശകൻ എന്നീ നില

കളിൽ വളരെ ജോലിത്തിരക്കുള്ള ആ മാനുദേഹം ഈ പുസ്തകം മുഴുവൻ വായിച്ചു വായനക്കാരെ തിരുത്തിവായിക്കുന്ന ഭാരത്തിൽ നിന്നു വളരെയേറെ മോചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിനും ഈ സംരഭത്തിൽ എന്നെ സഹായിച്ച സുഹൃത്തുക്കൾക്കും ഇതു പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ സസന്തോഷം മുന്നോട്ടുവന്ന 'ബെറാർ ലൈഫ് മൂവ്മെന്റി'ന്റെ ഭാരവാഹികൾക്കും ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അനുവാചകർക്കും എന്റെ ഭാവുകങ്ങൾ. ഇതിന്റെ പാരായണം അനുവാചകരിലാരിലെങ്കിലും ധന്യമായ ആരാധനക്രമത്തെപ്പറ്റി കൂടുതലറിയാൻ ജിജ്ഞാസയുളവാക്കിയെങ്കിൽ ഞാൻ കൃതാർത്ഥനായി.

— ഗ്രന്ഥകർതാ.

ചില വിദേശഭാഷാപദങ്ങൾ

ഈ പുസ്തകത്തിൽ

— ൦ —

Anamnesis — കല്പനാനുസ്മരണ

Anaphora — Offering, ബലി, ദിവ്യബലിക്രമം ല
ത്തിൽ കുർബാനയിലെ കാനനോട്ട് ഏതാണ്ടു തുല്യ
മാണിതു്.

Antimensis — ബൈസന്റയിൻ റീത്തിൽ കുർബാനക്ക
ല്ലിരപകരം ഉപയോഗിക്കുന്നതാണിതു്.

Byzantine Rite — ബൈസന്റയിൻ റീതു് (കോൺ
സ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ റീതു്)

Canonical Hours — കാനോനനമസ്കാരം

Concelebration — സഹകാർമ്മികക്കുർബാന

Consecration-words — കൗദാശികവാക്കുകൾ (അന്ത്യ
ത്താഴവിവരണവും കൂദാശസ്ഥാപനവാക്കുകളും)

Creed — Credo, വിശ്വാസപ്രമാണം

Deacon — ദിയാക്കോൻ, ആറാംപട്ടക്കാരൻ

Eparchy — രൂപത, diocese

Epiclesis — റോമാക്ഷണം

Filioque—പരിശുദ്ധാരൂപി “പുത്രനിൽനിന്നുകൂടി” പുറ
പ്പെടുന്നുവെന്നു വ്യക്തമാക്കാൻ വിശ്വാസപ്രമാണ
ത്തിൽ ചേർത്ത പദം.

Liturgy — പരസ്യാരാധനക്രമം, ക്ലിപ്താർത്ഥത്തിൽ ദിവ്യ
ബലി

Mass of the Catechumens — ജ്ഞാനാസ്നാനാത്ഥി
കളുടെ കുർബാന, അദ്ധ്യയനകുർബാന

Mass of the Faithful — വിശ്വാസികളുടെ കുർബാന,
അത്താഴകുർബാന

Missal — തക്ക, ദിവ്യബലിമുദ്രമടങ്ങിയ പുസ്തകം

Monophysites — ഏകസ്വഭാവവാദികൾ

Monothelites — ഏകചിത്തവാദികൾ

Narration of the Last Supper — അന്ത്യത്താഴ
വിവരണം

Nave — ഹൈക്കല

Sanctuary — മദ്ബഹ

Subdeacon — ഹെവ്പുദിയാക്കോൻ, അഞ്ചാം പട്ടി
ക്കാരൻ

Trisagion — ത്രൈതൂലകീർത്തനം

Words of Institution — കൂദാശസ്ഥാപനവാക്കുകൾ

Veil — വീരി, തിരശ്ശീല

ഉള്ളിലേക്കു കടന്നാൽ

ഒന്നാംഭാഗം റീത്തുകൾ

അദ്ധ്യായം I പൗരസ്ത്യരീത്തുകൾ, നിർവ്വചനം, ആവി
ഭാവം, പരസ്സരവ്യത്യാസങ്ങൾ 1

അദ്ധ്യായം II പൗരസ്ത്യരീത്തുകൾ ഒന്നോടേറ്റിൽ 24

അദ്ധ്യായം III പാശ്ചാത്യസഭകൾ 41

രണ്ടാംഭാഗം ആരാധനക്രമങ്ങൾ

അദ്ധ്യായം IV ആദിമന്ററാണ്ടുകളിലെ ദിവ്യബലിക്രമം
താരതമ്യപഠനം, ദൈവാലയസംവിധാനം,
ആൻറിമെൻസിസ്, തിരുവസ്ത്രങ്ങൾ 57

അദ്ധ്യായം V ദിവ്യബലി, ബലിവസ്തുക്കൾ, പ്രാരംഭപ്രാ
ർത്ഥനകളും അദ്ധ്യയനങ്ങൾബാനയും, അ
യോഗ്യരെ പിരിച്ചുവിടൽ, സാർവ്വത്രികാ
പേക്ഷ, അനാഥം, സഹകാർമ്മികങ്ങൾബാന,
കുടുംബികവാക്കുകൾ, വിശ്വാസികളുടെ
ദിവ്യകാര്യസഹായം, വി. കുർബാന
യുടെ വാഴ്ച, ദിവ്യവിരുന്നിന്റെ സമാ
പനം, ഉപസംഹാരം. 96

പൗരസ്ത്യ റിത്തുകൾ

പൗരസ്ത്യം ✓

നാം സാധാരണമായി ഉപയോഗിക്കുന്ന 'പൗരസ്ത്യ സഭകൾ' എന്നതിലെ 'പൗരസ്ത്യം' എന്ന വാക്കുകൊണ്ട് വിവക്ഷിക്കുന്നത്, ആധുനിക കാലത്തെ രൂപടമൻസരിച്ചുള്ള പുയ്യദേശങ്ങളല്ല. റോമൻ സാമ്രാജ്യം ഡയോക്ലീഷ്യൻ ചക്രവർത്തി (293) നാലു പ്രവിശ്യകളായി തിരിച്ചു. 395-ൽ തിയഡോഷ്യസ് ചക്രവർത്തിയുടെ മരണാനന്തരം ചിൻഗാമികൾ സാമ്രാജ്യം സാറ, ഡീന, സേത്ത എന്നീ നഭികൾ അതിർത്തികളാക്കി രണ്ടായി തിരിക്കുകയും, Illyricum, Oriens എന്നീ പ്രവിശ്യകൾ പൗരസ്ത്യസാമ്രാജ്യത്തിലും Gallicum, Italia എന്നീ പ്രവിശ്യകൾ പാശ്ചാത്യസാമ്രാജ്യത്തിലുമാക്കി പുതിയ ഭരണക്രമം ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു. പൗരസ്ത്യസാമ്രാജ്യത്തിൽ നിരവധി ക്രിസ്തീയസഭാനാമ്പുകൾ കൂന്നെടുത്തു്, സഭാമദ്ദനം ഗുണവർദ്ധകമായി വ്ദവിച്ചതു കൊണ്ട് കരുത്തോടെ ഉയർന്നു നിന്നു. അങ്ങനെയുള്ളവയിൽ പ്രസിദ്ധിയും പ്രബുദ്ധതയും ആജ്ജിച്ചവയായിരുന്നു, കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിൾ, അലക്സാൻഡ്രിയ, അന്തോക്യ, ജദസലേം എന്നിവ. ഈ സഭാകേന്ദ്രങ്ങൾ പൗരസ്ത്യരോമൻ സാമ്രാജ്യത്തിനു പുറത്തു നിരവധി സഭകൾ സ്ഥാപിച്ചു. അങ്ങനെ പൗരസ്ത്യരോമാസാമ്രാജ്യത്തിലെ ഏതെങ്കിലുമൊരു സഭയാൽ സ്ഥാപിതമോ, പ്രത്യേകവിധത്തിൽ ബന്ധപ്പെട്ടതോ (ഉദാ: പേർഷ്യൻ സഭ, അർമ്മേനിയൻ സഭ) ആയ എല്ലാ സഭകൾക്കും പൗരസ്ത്യ രോമൻ സാമ്രാജ്യത്തിലെ സഭകൾക്കും കൂടിയാണു് 'പൗരസ്ത്യ സഭകൾ' എന്നു പേർ പറയുന്നതു്.

റീത്തു ✓

വിശുദ്ധബലിയുടെ അർപ്പണം, മറ്റു കൂദാശകളുടേയും ആരാധനക്രമങ്ങളുടേയും അനുഷ്ഠാനം, നോമ്പ്, ഉപവാസം മുതലായവ പാലിക്കേണ്ടവിധം, സഭാഭരണം... എന്നിത്യോദ്യ നടപടി ക്രമങ്ങളെല്ലാം 'റീത്തു' എന്ന പദംകൊണ്ട് ഉന്നത വിവക്ഷിക്കുന്നുണ്ട്. ആദ്യകാലത്തു് ആരാധനക്രമം മാത്രമേ ഈ പദം സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. പുരാതനസംസ്കാരങ്ങളും ജനതകളുടെ സ്വകീയഗുണവിശേഷങ്ങളും ക്രിസ്തീയജീവിതത്തിൽ സ്ഥാനം സ്വീകരിച്ചതോടെ 'റീത്തി'ന്റെ അർത്ഥവ്യാപ്തി വർദ്ധിച്ചു. ദൈവാലയം, അതിലെ സംവിധാനം, തീരവസ്തുക്കൾ, വൈദികപഞ്ചാംഗം, കാനോന നമസ്കാരം, വൈദികരുടെ വേഷഭൂഷാദികൾ ഇവയൊക്കെ റീത്തിന്റെ ഗുണവിശേഷങ്ങളായി. ഇവയൊക്കെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന കാനൻ നിയമവും 'റീത്തി'നകത്തുതന്നെ.

എന്നാൽ ഇതിലും വിപുലമായ ആശയമാണു് ഉക്കാലത്തു് ഈ പദം സൂചിപ്പിക്കുന്നതു്. * ഒരു പ്രത്യേക ജനതതിയുടെ ആരാധനക്രമവും കാനൻ നിയമവും ഭരണകൂടവും മാത്രമല്ല, ആ ജനത്തേതന്നെയും-അതായതു് ആ ജനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്ന നിശ്ചിതസഭയേതന്നെയും-അർത്ഥമാക്കി റീത്തു് എന്ന പദം ഉപയോഗിക്കാറുണ്ടു്. അപ്പോൾ പൗരസ്ത്യ റീത്തുകൾ എന്ന തുകൊണ്ടു് ഉദ്ദേശിക്കുന്നതു പൗരസ്ത്യസഭകൾ എന്നാണു്. ഈ അർത്ഥത്തിലാണു് 'പൗരസ്ത്യറീത്തു്' എന്ന പദം ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

ഈ നിവൃചനത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ പൗരസ്ത്യസഭകളെ അലക്സാണ്ടർ റീയൻ, അന്ത്യോക്യൻ, അമ്മേനിയൻ, കൽദായ, ബൈസൻറയീൻ എന്നീ അഞ്ചു് പ്രമുഖറീത്തുകളിലായി തരം

---

* JOUBIER A. La Notion Canonique de Rite Romae 1961.

തീരിക്കാം. മറ്റു റീത്തുകളൊക്കെ ഇവയിലേതെങ്കിലുമൊന്നിനോടു ബന്ധപ്പെട്ടവയാണ്. ഉദാഹരണമായി സീറോ-മലബാർ റീത്തുകളും. കൽദായ ക്രമത്തിൽനിന്നു വിഭിന്നമായ നടപടിക്രമങ്ങളും മറ്റുമുള്ള ഈ റീത്തിലെ ആരാധനക്രമം കൽദായ സഭയിലേതുതന്നെയാണെന്നു പറയാം. (അല്പസപ്തവ്യത്യംസങ്ങളുണ്ടു്.) ഇത്തരത്തിലുള്ള നിരവധി റീത്തുകളുടെ അസ്തിത്വം കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിനു് താഴെ പറയുന്ന ഘടകങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ അവയെ പരിശോധിച്ചാൽ മതി.

- a) ഇത്തരത്തിലുള്ള പ്രത്യേക അസ്തിത്വത്തിനു പരി: സിംഹാസനത്തിന്റെ അംഗീകാരമുണ്ടായിരിക്കുക.
- b) അതതു റീത്തിലുള്ള ഏല്പു വീശ്വാസികൾക്കും മാത്രമായി നിശ്ചിത നിയമങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കുക.
- c) പ്രതിപാദ്യറിത്തു് മാറി മറ്റൊന്നെടുക്കാൻ പ്രത്യേകനടപടികൾ ഉണ്ടായിരിക്കുക.
- d) മരം സ്ഥലത്തുതന്നെ തണ്ടു സഭാമേലധികാരികൾ ഉണ്ടായിരിക്കുക. *

ഇവിടെ റീത്തുഭാഷയെപ്പറ്റി അല്പം പ്രതിപാദിക്കുന്നതു സംഗതമാണെന്നു തോന്നുന്നു. കൽദായറിത്തു്, ഗ്രീക്കുറിത്തു് എന്നൊക്കെ ഭാഷകളോടു ചേർത്തു റീത്തിനെ നാമകരണം ചെയ്യാവുന്നെങ്കിലും റീത്തും (ആരാധനക്രമം) റീത്തുഭാഷയും

* ഈ നിയമത്തിനു് അപവാദമാണു് ചിററു്സു ബർഗിലെ റുത്തേനിയൻ മെത്രാനും തെക്കുംഭാഗസമുദായക്കുറുതടെ കോട്ടയം മെത്രാനും.

വീഭിന്നങ്ങളാണ്. ഒരേ ആരാധനക്രമം ചില ഭാഷകളിലാകാം. സീറോ മലബാർ റീത്തിലെ ആരാധനക്രമം അറമായ ഭാഷയിലും മലയാളത്തിലും ആകാം. അതുപോലെ ഒരു ഭാഷ ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒന്നിലധികം ആരാധനക്രമങ്ങൾ ഉണ്ടാകാവുന്നതാണ്. മലയാള ഭാഷയിൽത്തന്നെ സീറോ മലങ്കര, സീറോ മലബാർ എന്നീ ആരാധനക്രമങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടല്ലോ. ദേശീയഭാഷ ഉപയോഗിക്കാതിരിക്കാൻ യാതൊരു കാരണവും കാണാത്തതിനാൽ പൗരസ്ത്യസഭകൾ അവ ഉപയോഗിച്ചുവെക്കണം. എങ്കിലും റീത്തിന്റെ വൈവിധ്യത്തിന് ആധാരം റീത്തുഭാഷയാണെന്ന തിഗമനം ശരിയല്ലെന്നു മേൽപറഞ്ഞതിൽനിന്നു വ്യക്തമാണല്ലോ. *

* പൗരസ്ത്യർ ജീവൽഭാഷകളേ ആരാധനക്രമത്തിൽ ഉപയോഗിക്കൂ എന്നു പറയുന്നതു ശരിയല്ല. കൽദായരുടെ സുറിയാനി മൂലഭാഷയാണല്ലോ. ഗ്രീക്കുസഭയിലെ ഗ്രീക്കുഭാഷ ജനങ്ങൾക്കു മുഴുവൻ മനസ്സിലാകയില്ല. അപ്രകാരംതന്നെ അമേനിയൻ, കോപ്റ്റിക് റീത്തുകളിലെ അറബി നീക്കിയുള്ള ഭാഷകളും. ചൊതുവേ പറഞ്ഞാൽ ജീവൽഭാഷയെന്നതിനേക്കാൾ തദ്ദേശഭാഷകളാണ് പൗരസ്ത്യറീത്തുകളിൽ നാം ഭവിക്കുക. തദ്ദേശഭാഷകളല്ലാത്തതായി സീറോ മലങ്കരസഭയും സീറോ മലബാർസഭയും ഉപയോഗിക്കുന്ന സുറിയാനിഭാഷയേ ഉള്ളൂ. ആരാധനക്രമങ്ങളിലെ ഭാഷ സാധാരണമായി വെറും സംസാരഭാഷയാകാതെ ശുദ്ധവും സുന്ദരവും ആയിരിക്കും. അതിനു മകുടോദാഹരണമാണ് കോപ്റ്റിക്, സിറിയൻ, മെൽക്കീത്ത എന്നീ റീത്തുകളിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന അറബി ഭാഷ. cfr. KOROLEVSKY, Living languages in Catholic worship, Longmans, London, 1957.

സംഗ്രഹം 1

പൗരസ്ത്യരുടെ ജനസംഖ്യ

കുത്തോലികൾ. അകട്ടത്തോലികൾ.

അലക്സാണ്ട്രിയൻ	{	കോപ്റ്റിക്കുകൾ	82,891	....	2,500,000	
	{	എത്യോപ്യൻ	59,215	....	9,000,000	
അന്ത്യോക്യ	{	സീറോമലങ്കര	124,433	....	1,000,000	(യാദക്കോബായ)
	{	മാറോനീത്ത	850,000	....		
	{	സിറിയൻ	80,000	....	130,000	(")
കൽദായർ	{	കൽദായക്കാർ	190,000	....	75,000	നെസ്തോറിയൻ
	{	സീറോ-മലബാർ	1,475,464	....	5,000	സുറായികർ
അമേനിയൻ			97,100	....	1,600,000	
ബെസൻറിയൻ (എല്ലാ വിഭാഗക്കാരും കൂടി)			8,800,000	....	90,000,000	
		ആകെ ഏകദേശം	1,10,00000	....	11,10,00000	
		ഒരുകോടി പത്തുലക്ഷം		....		പതിനൊന്നരുകോടി പത്തുലക്ഷം.

N. B. ഇരുമ്പുമാർക്കുള്ളിലെ പൗരസ്ത്യ ക്രൈസ്തവരുടെ കണക്ക് ഇവിടെ ചേർത്തിരിക്കുന്നത് ഏറ്റവും അടുത്ത കാലത്തേതല്ല. സീറോ-മലബാർ, സീറോ മലങ്കര ഏനീസുകളിലെ ജനസംഖ്യ കൊടുത്തിരിക്കുന്നത്, 1962-ലെ Catholic Directory അനുസരിച്ചാണ്.

സംഗ്രഹം 2

പ്രമുഖങ്ങളായ 5 പന്ത്രസ്യ റീത്തുകളും ഉപവിഭാഗങ്ങളും.

അലക്സാണ്ട്രിയൻ	അന്ത്യോക്യൻ	അമേനിയൻ	കൽദായ	ബൈസൻറയിൻ
കോപ്റ്റിക് - (കത്തോലിക്കരും ഏകസഭാവാ ദാരികളും)	സിറിയൻ (ക ത്തോലിക്ക മാരോനിത്താ, സീറോമലങ്കര)	അമേനിയൻ (കത്തോലിക്ക രും ഏകസഭ ഭാവാക്കാരും)	കൽദായ (കത്തോലിക്കരും ഹോഷ്യൻ നെ സ്റ്റോറിയരും) തൃശ്ശൂരെ സൂറാ യികളും.... സീറോ മല ബാർ (കത്തോ ലിക്കർ)	X അൽബേനിയൻ X ബുറഗേറിയൻ X ഗ്രീക്ക് ഇറാഖിലോ അൽ ബേനിയ ഫറേജിയൻ X യൂഗോസ്ലാവിയൻ X മെൽക്കീത്താ X റമേനിയൻ X റഷ്യൻ X റത്തേനിയൻ X റോമത്തേനിയൻ X സ്ലോവാക്യൻ X ഷുക്രനിയൻ
ഏത്യോപ്യൻ ( )	(സിറിയയിലെ യാക്കോബായ, ഇൻഡ്യയിലെ യാക്കോബായ, മാർത്തോമ്മ, ഏവൻഗേലി യൻ....സഭകൾ)			

കത്തോലിക്കർ

അകത്തോലികൾ

അൽബാനിയൻ
 ബുൾഗേറിയൻ
 ഗ്രീക്കു്
 യുഗോസ്ലാവിയൻ
 ജോർജിയൻ
 ഹംഗേറിയൻ
 ചെക്കോസ്ലോവാക്യൻ
 ഫിനീഷ്യൻ
 ജപ്പാൻ
 ചെൽക്കീത്ത
 റമേനിയൻ
 റഷ്യൻ
 റത്തേനിയൻ
 ശൈത്യർ
 യുക്രെയ്നിയൻ
 ചീന
 ഉഗാണ്ട

X അതേ റീതുക്കാരായ അകത്തോലികരുമുണ്ടു്. 1-ാം സംഗ്രഹം നാലാം കോളം കാണുക.

✓ വിവിധ റീത്തുകളുടെ ആവിർഭാവം

രണ്ടാം സംഗ്രഹത്തിൽനിന്നും ക്രൈസ്തവസഭയിൽ നിരവധി റീത്തുകൾ ഇന്നു നിലവിലുണ്ടെന്നും മനസ്സിലാക്കാം. ഇത്രയേറെ വ്യത്യസ്ത റീത്തുകൾ ഉത്ഭവിക്കുവാനും ഉപയോഗം കൊണ്ട് രൂപീകരിക്കാനും സഹായകമായ ഘടകങ്ങൾ പലതാണ്.

a) അപ്പസ്തോലന്മാർ സ്ഥാപിച്ച വിവിധസഭകൾ:
പാശ്ചാത്യ റോമൻ സാമ്രാജ്യത്തിൽ അപ്പസ്തോലന്മാരാൽ സ്ഥാപിതമായ റോമിലെ സഭയായിരുന്നു ഏകക്രൈസ്തവസഭാ കേന്ദ്രം. എന്നാൽ പൗരസ്ത്യ റോമൻ സാമ്രാജ്യത്തിലെ സ്ഥിതി അതല്ലായിരുന്നു. ജർസലേം, അന്ത്യോക്യ, അലക്സാൻഡ്രിയ, സൈപ്രസ് തുടങ്ങിയ സഭകൾ അപ്പസ്തോലസ്ഥാപിതങ്ങളാണ്. അങ്ങനെയൊരു പദവി യഥാർത്ഥത്തിൽ ഇല്ലാതിരുന്ന കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ, അതു ലഭിക്കുവാനായി വി. അന്ത്രയോസിനാൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടുവെന്ന കെട്ടുകഥ ചമച്ചു കൂറ്റു. ഈ അപ്പസ്തോലികസഭകൾ കാലക്രമേണ പദവികളും പ്രത്യേകഭരണരീതിയും ആജിച്ചു തുടങ്ങുകയും അതോടൊപ്പം പ്രത്യേകറിത്ത് രൂപംകൊള്ളുകയും ചെയ്തു.

b) വ്യത്യസ്ത സംസ്കാരങ്ങളുടെ കേളിംഗമായിരുന്നു പൗരസ്ത്യം. സിറിയൻ, ഈജിപ്ഷ്യൻ, അന്ത്യോക്യൻ, ജോർജിയൻ തുടങ്ങിയ ദേശീയസംസ്കാരങ്ങൾ, പൗരസ്ത്യത്തെ ഏകീകരിക്കാൻ ഗ്രീക്കു സംസ്കാരം ചെയ്തു യത്നങ്ങളെ അതിജീവിച്ചുനിന്നു. ദേശീയസംസ്കാരം റീത്തിന്റെ സ്വാഭാവികവളച്ചിൽ കയറിപ്പറ്റി.

c) രാഷ്ട്രീയശക്തികൾ: പാശ്ചാത്യർക്ക് ആദ്യം റോമൻ സാമ്രാജ്യവും, അതിനെ തുടർന്ന് ജർമൻ സാമ്രാജ്യവും

മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ പൗരസ്ത്യരുടെ സ്ഥിതി വ്യത്യസ്തമായിരുന്നു. റോമൻസാമ്രാജ്യത്തിനു പുറത്തു* പുരാതനങ്ങളായ എത്യോപ്യൻ, പേർഷ്യൻ, അമേരിക്കൻ, ജോർജിയൻ തുടങ്ങിയ സാമ്രാജ്യങ്ങൾ രാഷ്ട്രീയമണ്ഡലത്തിൽ പ്രബലങ്ങളായിരുന്നു. കൂടാതെ നവമായി ഉടലെടുത്ത ബുറഗേറിയൻ, സേർബിയൻ, റഷ്യൻ എന്നിങ്ങനെ സാമ്രാജ്യങ്ങൾ സ്വതന്ത്രസഭകൾക്കുവേണ്ടി നിലകൊണ്ടു. റീത്തിന്റെ ഘടകങ്ങളായ സഭാഭരണം, കാനൻ നിയമം ഇവയെയാക്കി ഇതു ബാധിക്കുമല്ലോ.

✓d) ദേശീയസഭകൾ: പാശ്ചാത്യർക്ക് ആദ്യകാലങ്ങളിൽ ഒരു റീത്തുഭാഷയും (ലത്തീൻ)* ഏകപാത്രീയക്കീസും (റോമിലെ മാർപ്പാപ്പ) ഉണ്ടായിരുന്നപ്പോൾ പൗരസ്ത്യർ, വിഭിന്നമായ ഭരണവും ദേശീയഭാഷയും ഉപയോഗിച്ചുള്ള വിവിധ സഭാഘടകങ്ങൾ മനഞ്ഞെടുത്തു. X നീരവധി പാത്രീയക്കാസിഹോസനങ്ങൾ അതിനു വഴിയൊരുക്കി.

* ലത്തീൻസഭാക്രമങ്ങൾ മദ്ധ്യശതകം മുതൽ സുവികലാഭാഷയിലും നടത്തപ്പെടുന്നുണ്ട്. (Gairolotic) ലത്തീൻക്രമത്തിലെ ഉപവിഭാഗങ്ങൾക്ക് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ “പാശ്ചാത്യ റീത്തുകൾ” കാണുക.

X മാർപ്പാപ്പയുടെ പരമാധികാരത്തെ ചോദ്യംചെയ്യുകൊണ്ടുള്ള നിലപാടായിരുന്നില്ല ഈ വിവിധസഭകൾകൊണ്ടു വിവക്ഷിച്ചിരുന്നത് എന്ന് പാത്രീയക്കാസിഹോസനങ്ങളേയും ഭാരോ സഭയേയുംപറ്റി ചിന്തിക്കുമ്പോൾ മനസ്സിലാക്കുവുന്നതാണ്.

പരസ്പരം വ്യത്യസ്തങ്ങളായ റീത്തുകൾ

ഒന്നാം സംഗ്രഹത്തിൽനിന്നു 5 പ്രമുഖറീത്തുകളെക്കൂടാതെ അവയോടു ബന്ധമുള്ള 17 റീത്തുകൾകൂടിയുണ്ടെന്നു കണക്കാക്കാം. പരസ്പരറീത്തുകൾ ഭാരോന്നിനേയുംപറ്റി പഠിക്കുന്നതിനു മുൻപ് ഏതു കാരണങ്ങൾകൊണ്ടാണു് നാം ഇന്നറിയെ വ്യത്യസ്തങ്ങളായി കണക്കാക്കുന്നതു് എന്നു പരിശോധിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അതിനു് ഏറ്റുപറയുന്ന വിശ്വാസം, ഭരണകൂടം, മാതൃഭാഷ, ആരാധനക്രമം എന്നിവ ഭാരോ റീത്തിലും എപ്രകാരമാണെന്നു കാണാം.

a) ഏറ്റുപറയുന്ന വിശ്വാസം അടിസ്ഥാനമാക്കി വീക്ഷിച്ചാൽ പരസ്പരറീത്തു് പാലിക്കുന്നവരായി നെസ്തോറിയൻ, ഏകസഭഭാവവാദികൾ, കാർത്ഥ്യോക്ലി*, കത്തോലിക്കർ എന്നിവർ ഉള്ളതായി കാണാം. പരസ്പരമൈതന്യം മുഴുവനായി ഉപേക്ഷിക്കാതെ പ്രോട്ടസ്റ്റൻറ് ആശയഗതികളും, ആരാധനക്രമങ്ങളും സ്വീകരിച്ച കേരളത്തിലെ മാർത്തോമ്മാക്കാരെപ്പോലുള്ള സഭക്കാരെയും ഉള്ളട്ടെത്തിൽ കൂട്ടാവുന്നതാണു്. മൂന്നാം സംഗ്രഹത്തിൽനിന്നു് ഒരേ റീത്തിൽ വ്യത്യസ്തമായ വിശ്വാസം പാലിക്കുന്നുണ്ടെന്നു കാണാം.

b) മാതൃഭാഷ: മാതൃഭാഷകളിൽനിന്നു വിശ്വാസംതന്നെയോ നടപടിക്രമങ്ങൾകൂടിയോ സ്വീകരിച്ചു് പുതിയ സഭാസന്താനങ്ങൾ ജന്മമെടുത്തു. ചിലപ്പോഴെല്ലാം ഭരണപരമായ ബന്ധംമാത്രമേ പുത്രിസഭകൾക്കു മാതൃഭാഷയായുള്ളു. പുത്രിസഭകൾ ക്രിസ്തീയവിശ്വാസവും നടപടിക്രമങ്ങളും (റീത്തു മുഴുവനായും) നല്ലി പുതിയസഭകൾ സ്ഥാപിച്ചു. അതുകൊണ്ടു് ഇന്നു ഒരു പ്രത്യേക റീത്തിനെപ്പറ്റി ശരിയായി പഠിക്കണമെങ്കിൽ അതിന്റെ മാതൃഭാഷയെപ്പറ്റി അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതു് ആവശ്യമാണു്.

.....
* ഈ സംജ്ഞകളുടെ വിശദീകരണം അന്യത്ര കാണുക.

പുനരന്വേഷണത്തിനുള്ള വിവരങ്ങൾ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി

നെടോറിയൻ	ഏകസഭാവാദി	ഒരൻവേഷക	കത്തോലിക്കർ	പ്രോട്ടസ്റ്റന്റ്
<p>മെസപ്പൊട്ടോമിയയിലെ അസീറിയക്കാർ; തുറന്ന സുരയികൾ</p>	<p>സിറിയയിലെ യാക്കോബായക്കാർ അന്ത്യനിയർ കോർപ്പറേഷൻ</p>	<p>ബെബസൻറിയൻ റീത്തലുള്ള അകത്തോലിക്കർ ഓപ്പോം (ഒന്നാം സംഗ്രഹം കോളം)</p>	<p>മാറ്റാതിൽ, ഇതാലെ, അൽബാനിയൻ, സുവോക്യൻ, സീറോ-മെബർ എന്നീ റീത്തലുകളിൽ അകത്തോലിക്കർ ഉൾപ്പെടെ എന്താൽ ജോർജിയൻ, എസ്തോണിയൻ, ലെത്തോനിയൻ, റീനിയൻ, ജപ്പാൻ, ചീന, ഉൾപ്പെടെ എന്നീ റീത്തലുകളിൽ കത്തോലിക്കർ ഹായർക്കി ഇല്ല (ചിലതിലെ റീത്തലുകളിൽ കത്തോലിക്കർ ഉൾപ്പെടെ)</p>	<p>- ഇന്ത്യയിലെ മാറ്റാതിൽ, റീ. തോമയുടെ ഏവകേലിസ്തൻ സഭ, ... - അമേരിക്കൻ ഐക്യനാടുകളിൽ പ്രസിറ്റോറിയൻ സഭയിൽ ചേർന്ന ഒന്നാം തോമിയൻ - - ക്യൂബയിൽ, കോൺഗ്രഗേഷണലിസ്ത സഭയിൽ ചേർന്ന യൂക്രൈനിയൻകാർ - റഷ്യയിൽ ബാസ്കിയൻ സഭയിൽ ചേർന്ന കാത്തോലിക്കർ സുക്കർ</p>

സംഗ്രഹം 4 പൗരസ്ത്യ സഭകൾ
ഭരണകൂടവും കേന്ദ്രീകരണങ്ങളും ആധാരമാക്കി.

കത്തോലിക്കർ
പരി. സിംഹാസന

പാത്രീയാക്കാരമാർ	ബിശപ്പുമാർ (കോപ്റ്റിക്)	ബിശപ്പുമാർ (അധീസ്)	ബിശപ്പുമാർ (അധീസ്)
1 അലക്സാന്ദ്രിയൻ (കോപ്റ്റിക്)	എത്യോപ്യൻ	അബാബ	മറുജുവയെല്ലാം
2 അന്ത്യോക്യൻ (മറോനീത്ത)	സീറോ മലങ്കര	തിരുവനന്തപുരം	(ചത്തീൻ ഇപതയോട്
3 അന്ത്യോക്യൻ (സീറിയൻ)	സീറോ-മലബാർ	എറണാകുളം	മേന്മനിലുന്ന രണ്ടു ഇപ
4 അന്ത്യോക്യൻ (മെർക്കിത്ത)	ചങ്ങനാശ്ശേരി		തകൾ ക്രീസോസ്തമി,
5 സിലിഷ്യൻ (അമേൻനിയൻ)	റമേനിയൻ	അൽബുള്ളിയ	ഹയഡുഡോറെ
6 ബാബിലോൺ (കൽദായ)	യൂക്രേനിയൻ	ഫിലാഡൽഫിയ	എന്നിവ ഒഴിച്ച്)

അകത്തോലിക്കർ

സ്വതന്ത്രസഭകൾ (Autonomous)

പാത്രീയാക്കാരമാർ	അകത്തോലിക്കർ	മലങ്കര യാക്കോബായ കാതോലിക്കോസ്
1 അലക്സാന്ദ്രിയൻ (കോപ്റ്റിക്)	അകത്തോലിക്കർ	
2 എത്യോപ്യൻ (അധീസ് അബാബ)		
3 അന്ത്യോക്യൻ (യാക്കോബായ)		
4 പൗരസ്ത്യ അസ്സീറിയൻ (നെസ്റ്റോറിയ)		
5 അമേൻനിയൻ (എസ്റ്റിയാഡ് സിൻ)		

- 6 (സീലിഷ്യൻ)
- 7 (ജറുസലേം)
- 8 (കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിൾ)

- 9 കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിൾ
- 10 അലക്സാണ്ട്രിയൻ
- 11 അന്തോക്യൻ
- 12 ജറുസലേം
- 13 റഷ്യൻ
- 14 ജോർജിയൻ (കാതോലിക്കോസ്)
- 15 സെർബിയൻ
- 16 റമേനിയൻ
- 17 ബുറഗേറിയൻ

ഓർത്തഡോക്സ്

- b) ആച്ചിബിഷപ്പന്മാർ (Major)
 സൈപ്രസ് (നിക്കോസിയ)
 ഗ്രീക്ക് (ആതൻസ്)
- c) മെത്രാപ്പോലീത്താമാർ
 അൽബേനിയൻ
 പൊളോണിയൻ
 ചെക്കോസ്ലോവാക്നിയൻ

{ ഫിനീഷ്യൻ, എസ്റ്റോണിയൻ, ലെത്തോണിയൻ
 റഷ്യൻ (പാരിസ്) മെത്രാപ്പോലീത്താമാർ

സീനായ് മലയിലെ ആച്ചിബിഷപ്പ്
 ചീനസഭ....

മാറ്റ ചില ഓർത്തഡോക്സ് സഭകളുടെ കാനോനികതീല (മാതൃസഭയുമായുള്ള ബന്ധമോ വിമുക്തീയോ) അവഗണിക്കുന്നതല്ല.

c) ഭരണകൂടം : ഒരു റീയൂട്ട് സ്വയംഭരണമുള്ളതോ മറ്റു സഭയാൽ ഭരിക്കപ്പെടുന്നതോ എന്നാണ് നാം ഇവിടെ പരിശോധിക്കേണ്ടത്. പാത്രീയാക്കാലോ ആർച്ചുനിഷ്ഠപ്പോ ഒരു റീയൂട്ടിന് തലവനായി ഉണ്ടെങ്കിൽ അതിന് മറ്റു റീയൂട്ടുകളിൽനിന്ന് എന്തോ വ്യത്യസ്തമായുണ്ടെന്ന് സാധാരണമായി അനുമാനിക്കാം. ആധുനിക സഭയിലേപ്പോലെ കെട്ടുറപ്പുള്ളതും കേന്ദ്രീകൃതവുമായ ഭരണഘടന ആദിമകാലങ്ങളിൽ നിലവിലിരുന്നവെന്നു സങ്കല്പിക്കുകപോലും സാധ്യമല്ല. വിശ്വാസസംബന്ധമായ കാര്യങ്ങളിൽ അപ്പസ്തോലന്മാർ പ്രസംഗിച്ച പ്രമതിപ്പിച്ച സഭകൾ ഐക്യരൂപമുള്ളവയായിരുന്നവെന്നതു വാസ്തവംതന്നെ. എന്നാൽ ആരാധനരീതി, ആരാധനഭാഷ, ആചാരങ്ങൾ എന്നിവയിൽ 'പ്രാദേശികത്വം' കടന്നുകൂടി സ്വഭാവഗുണങ്ങളും പ്രത്യേകതകളും ഉള്ളവയായി. ഭരണകാര്യങ്ങളിൽ പരിശീലനം, ജനതതികൾ തമ്മിലുള്ള പരിചയം, അതോടൊപ്പം സുരക്ഷിതങ്ങളും ശീശ്ശുന്മാരുടെയുമായ യാത്രാമാർഗ്ഗങ്ങൾ ഇവ പ്രാദേശികാധികാരത്തിന്റെ ശക്തി കുറയ്ക്കുകയും പ്രമുഖനഗരങ്ങളിൽ കേന്ദ്രീകൃതഭരണം ആരംഭിക്കുന്നതിന് കാരണമാക്കുകയും ചെയ്തു. ഇപ്രകാരം പ്രമുഖങ്ങളായിത്തീർന്ന നഗരങ്ങളിലെ സഭാധിപന്മാർ, വിശേഷതരങ്ങളായ അധികാരാവകാശങ്ങൾ അനുഭവിച്ചതുടങ്ങി. ഇങ്ങനെയുള്ള സഭാഭരണാധികാരികളാണ് പലപ്പോഴും പാത്രീയാക്രീസന്മാരായിത്തീർന്നത്. * ഈ വിധത്തിൽ അലക്സാൻഡ്രിയ, അന്തോക്യ, ജറുസലേം, കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിൾ എന്നിവയ്ക്കു റോമൻ സാമ്രാജ്യത്തിലുയർന്നുവന്നപ്പോൾ അതിന് പുറത്തു റോഷ്യ, അമേരിക്കൻ എന്നീ സഭകൾ സ്വതന്ത്രമായി വളർന്നു. ഇത്തരത്തിലുള്ള സ്വതന്ത്രങ്ങളായ കേന്ദ്രസഭകൾ ആരാധനക്രമത്തിന് രൂപംകൊടുക്കാൻ വളരെയധികം സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് അടുത്തു പ്രതിപാദിക്കുന്നതിൽനിന്നു മനസ്സിലാക്കാം.

* പാത്രീയാക്കാസിംഹാസനങ്ങൾ ഉയർന്നുവരുന്നതിനു പലവേദകൾ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ട്. അപ്പസ്തോലസ്ഥാപിതം, രാഷ്ട്രീയമായ പ്രാമുഖ്യം, സഭാപരമായ പ്രാധാന്യം ഇവ അന്തർത്തിലുള്ളവയാണ്. വി. പത്രോസ് അന്ത്യോക്യയിലും വി. മർക്കോസ് അലക്സാണ്ട്രിയായിലും വി. യാക്കോബു ജരൂസലേമിലും സഭ സ്ഥാപിച്ചു. വളരെത്താമസിച്ചുമാത്രം (റോമൻസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ രാജസ്ഥാനം ആയപ്പോൾ) സഭാകേന്ദ്രസ്ഥാനം ആഗ്രഹിച്ച കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ, വി. അന്ത്രയാണു് അതിന്റെ സ്ഥാപകനെന്ന കെട്ടുകഥ പടുത്തെടുത്തു. (അപ്പസ്തോലികസഭകളെല്ലാം പാത്രീയാക്കാസിംഹാസനങ്ങളല്ലെന്ന നാം ഇവിടെ സ്മരിക്കണം). ഹെറാക്ലിയാ മെത്രാപ്പോലീത്തായുടെ കീഴിലുള്ള ഒരു രൂപതയായിരുന്നു കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ. സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ പുതിയ രാജസ്ഥാനം കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ ആയതോടെ പഴയറോമിന്റെ എല്ലാ പദവികളും ബഹുമതികളും റോമിനുശേഷം രണ്ടാംസ്ഥാനത്തു് അതു സ്വീകരിച്ചുവെന്ന അർത്ഥത്തിൽ അതിനെ 'രണ്ടാമത്തെ റോമ' എന്നു വിളിച്ചുതുടങ്ങി. കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ കൗൺസിലിലെ 3-ാം കാനോനും, കൽക്കദോനിയ സൂനഹദോസിന്റെ 28-ാം കാനോനും ഈ സ്ഥാനം അംഗീകരിച്ചെങ്കിലും പരി. സിംഹാസനം അക്കാലങ്ങളിൽ അതു് അംഗീകരിച്ചില്ല. സഭാപരമായ പ്രാധാന്യമുണ്ടായിരുന്ന ജറൂസലേമിൽനിന്നു് ആരാധനക്രമങ്ങളും രീതികളും തീർത്ഥാടകർക്കുലും മറ്റു പ്രദേശങ്ങളിൽ പ്രചരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജറൂസലേമിൽ ജനങ്ങളും വൈദികരും ചേർന്നു (കാനോന) നമ്മസ്റ്റാരം ചൊല്ലിയിരുന്നതു മറ്റു സഭകൾ അനുകരിച്ചു. പല രീതിയിലും കാണുന്ന ട്രൂഖവെള്ളിയാഴ്ചക്രമം കാൽവരിയിലും ക്രിസ്തുവിന്റെ കവറിടത്തിലും ആചരിച്ചുപോന്ന ആരാധനക്രമങ്ങളുടെ അനുകരണമാണു്.

X പുരാതനങ്ങളായ ഈ ഞാലു സഭാകേന്ദ്രങ്ങളോടു ബന്ധം

സപ്തമം ഇന്ന് അറിയപ്പെടുന്ന പാത്രിയാർക്കാസിഹൊസനങ്ങളുടെ 3-ാം സംഗ്രഹം കാണുക. പൗരസ്ത്യസഭകളുടെ ഇന്ന് നിലവിലിരിക്കുന്ന ഭരണകൂടവും കേന്ദ്രീകരണവും നാലാം സംഗ്രഹത്തിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണ്. വിവിധപാത്രിയാർക്കാസിഹൊസനങ്ങളുടേയും പൗരസ്ത്യസഭകളുടേയും ചരിത്രപരമായ ഉത്ഭവം മനസ്സിലാക്കുവാൻ cfr. Fr. Placid, പൗരസ്ത്യസഭകൾ, മാണാനം 1930; Oriente Cattolico, Rome, 1962 pp. 89-465; Attwater, Christian Churches of the East 2. Vol. Milwaukee, 1961 Passim; De Uries S. J. Oriente Christiano ieri e oggi, Roma 1949, pp. 1-123; King A, The Rites of Eastern Christendom, 2. Vol. Rome 1947-48 Passim; Janin, Les Eglises orientales et les rites orientaux, Paris 1955, Passim.

d) ആരാധനക്രമം (ദിവ്യബലി)

പീഡാനഭവത്തിന്റെ തലേരാത്രി ക്രിസ്തുനാഥൻ സ്വരാപിച്ച ദിവ്യബലിയാണ് എല്ലാ ആരാധനക്രമത്തിനും അടിസ്ഥാനമായിരിക്കുന്നത്. 'ഇതെന്റെ അനുസ്മരണയ്ക്കായി ചെയ്യുവിൻ' എന്ന അന്ത്യശ്വാസനം അനുസരിച്ചും, ദിവ്യനാഥനെ അനുകരിച്ചും എല്ലാ ക്രൈസ്തവദൈവാലയങ്ങളിലും പുരോഹിതൻ അപ്പവും വീഞ്ഞം 'എടുത്തുവാഴ്ന്നി സ്മൃതിപറഞ്ഞു' കൂദാശ വചനങ്ങൾ ഉച്ചരിക്കുകയും വിശ്വാസികളെല്ലാം ദിവ്യഭോജനം അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്തുപോന്നു. ഇതു 'വിശ്വാസികളുടെ കർബാന'യുടെ ഭാഗമാണ്. എന്നാൽ സ്നാനാത്മികളുടെ (Catechumens) കർബാന * ആദിമന്ദിരങ്ങളിൽ നട

* സിനഗോഗിലെ സാബത്തുപ്രഭാതാചാരണം ക്രമവൽക്കരിച്ചതാണിതു. ക്രിസ്തുമതത്തെ ആശ്ശേറിക്കുവാനാഗ്രഹി

പ്പിലിരുന്നെന്നു ശ്ലീഹന്മാരുടെ നടപടിയിൽ കാണുന്നുണ്ട്. ഈ ഭാഗം പലപ്പോഴും വിശ്വാസികളുടെ ബലിയുടെകൂടെയല്ല നടത്തിയിരുന്നതു്. ജ്ഞാനസ്നാനത്തിനു് അധികം ആളുകളുള്ളപ്പോൾ ഈ ഭാഗം ഉപേക്ഷിച്ചിരുന്നുവെന്നു വി. ജസ്റ്റിൻ 155-ൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

ആദ്യത്തെ രണ്ടു നൂറ്റാണ്ടുകളിലെ ശുശ്രൂഷകൾ പ്രത്യേക ക്രമമോ ക്ലിപ്തമായ പരിപാടിയോ കൂടാതെയുള്ളവയായിരുന്നു. പ്രാർത്ഥനകളും സങ്കീർ്നങ്ങളും അപ്പുഴപ്പോൾ തെരഞ്ഞെടുത്തിരുന്നു. ആരംഭമുതൽതന്നെ ബലിയിൽ മെത്രാനും വൈദികരും വിശ്വാസികളും ഒന്നിച്ചു സംബന്ധിക്കുന്ന രീതി നടപ്പിലായി. വിശ്വാസികളുടെ എണ്ണം വലിച്ചതോടെ ക്രമക്കേടരീക്ഷവാൻ നിശ്ചിതവും വ്യവസ്ഥിതവുമായ ഒരു സഞ്ചയം പ്രാർത്ഥനകൾ മുൻകൂട്ടി തെരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടിവന്നു. അങ്ങനെ ഓരോ പ്രദേശത്തു് ഓരോ തരത്തിലുള്ള പ്രാർത്ഥനസഞ്ചയം രൂപംകൊണ്ടു. ആവർത്തിച്ചുള്ള ഉപയോഗംകൊണ്ടു് അവയ്ക്കു രൂഢി സിദ്ധിച്ചു. പണ്ഡിതന്മാരായ സഭാപിതാക്കന്മാർ കളയണ്ടതു കളഞ്ഞും ചേക്കണ്ടതു ചേർത്തും അവയ്ക്കു ക്ലിപ്തരൂപം നല്കി. ഇപ്രകാരമുള്ള സഞ്ചയങ്ങൾ ഒരു പ്രധാനസഭയോ പ്രമുഖമെത്രാനോ ഉപയോഗിച്ചുകണ്ടപ്പോൾ മറ്റുള്ളവർ അവയെ അനുകരിച്ചും അനുസരിച്ചും അതേസമയം അല്പസപ്തവ്യത്യാസങ്ങളോടുകൂടിയും അവയെ സ്വീകരിക്കാൻ തുടങ്ങി. അല്പംകൂടി ക്ലിപ്തമായി പറഞ്ഞാൽ, നാലും അഞ്ചും നൂറ്റാണ്ടുകളിൽ ഓരോ പാത്രിയാക്കായുടേയും മെത്രാപ്പോലീത്തായുടേയും അധികാരത്തിലുള്ള സഭയിൽ ഓരോതരം ദിവ്യബലിക്രമം ഉടലെ

.....
ച്ചവർക്കു് പഠനത്തിനുള്ള സൗകര്യം നല്കിയ ഈ അധ്യയനക്കർമ്മാനയിൽ വേദപുസ്തകപാരായണത്തിനും ഉപദേശത്തിനും പ്രാധാന്യം നല്കിയിരുന്നു.

ടുത്തുകഴിഞ്ഞു. ഇവയെ നാലുഗണങ്ങളായിത്തീരിക്കാം.*

a) ഈജിപ്തിലും (പിന്നീട് അബ്സീനിയായിലും) നടപ്പിലാക്കിയ അലക്സാന്ദ്രിയൻ ആരാധനക്രമം: 215-ൽ രചിക്കപ്പെട്ട Apostolic tradition എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഒരു അനാഥൊമൊ x ഉണ്ട്. നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ളതിൽ ഏറ്റവും പുരാതനമായ ഒരു കുർബാനക്രമമാണത്. എത്യോപ്യൻ രീതിയിൽ ഇപ്പോൾ ഉള്ളതുപോലെ സമാധാനചുംബനം (Kiss of peace) കൊണ്ടാരംഭിക്കുകയും ദിവ്യകാരുണ്യസ്ഥാപനവിവരണത്തിനുശേഷമുള്ള കാനോനുകൊണ്ട് അവ നടത്തിക്കുന്നതുമാണത്. 4-ാം നൂറ്റാണ്ടോടുകൂടെ വി. മക്കോസിന്റെ നാമത്തിലുള്ള അനാഥൊമൊ രൂപംകൊണ്ടു.

b) അത്യോക്യായിലും ജറുസലേമിലും നിലവിലിരുന്ന പാശ്ചാത്യ സുറിയാനി ആരാധനക്രമം: വി. യാക്കോബിന്റെ കുർബാന എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന ഈ അനാഥൊമൊയുടെ ഒരു ഭാഗം വി. അല്പ്രെം ഉദ്ദേശിക്കുന്നതിൽനിന്നും ഇതിന്റെ പുരാതനത്വം ഗ്രഹിക്കാം. യാക്കോബായക്കാർ, സീറോമലങ്കരക്കാർ, ഗ്രീക്ക് ഓർത്തഡോക്സുകാർ (അപൂർവ്വമായി മാത്രം) എന്നിവരുടെയിടയിൽ ഇത് ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ട്.

* Saleville, An introduction to the study of Eastern liturgies. London 1938, P 10.

x ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കം, എഴുതപ്പെട്ട സമയം ഇവയെപ്പറ്റി അടുത്ത കാലത്തു വളരെ പഠനം നടന്നിട്ടുണ്ട്. cfr. Jungman, The Early liturgy. Notre Dame 1959 PP. 52-73

c) കപ്പയോച്ചിയായോടു ബന്ധപ്പെട്ട ബൈസൻറയിൻ ആരാധനക്രമം: വി. ബേസിൽ (329-379) ക്രമവൽക്കരിച്ചതാണ് ആ പുണ്യവാന്റെ നാമത്തിൽ അറിയപ്പെടുന്ന അനാഫൊറ. നാലാം നൂറ്റാണ്ടോടുകൂടിത്തന്നെ ആരംഭിച്ചതാണ് വി. ജോൺ ക്രിസോസ്റ്റോമിന്റെ കുർബാനയും.

d) മെസപ്പൊട്ടേമിയായിലും പേർഷ്യായിലും നടപ്പിലാക്കിയ പൗരസ്ത്യസുറിയാനി ആരാധനക്രമം കൽദായരുടെ ഇടയ്ക്കുള്ള 'അദായി, മാറി' എന്നീ ശ്ലീഹന്മാരുടെ നാമത്തിലുള്ള അനാഫൊറ അതിപുരാതനമാണ്. ഇതുകൂടാതെ, തെയോദോരിന്റെയും നെസ്റ്റോറിയസിന്റെയും പേരിൽ രണ്ട് അനാഫൊറകൾ കൂടിയുണ്ട്. *

ഈ ഗണത്തിന് ഏതാണ്ടു തുല്യമായി അമേനിയൻ ആരാധനക്രമം ഉണ്ട്. അത്, ചിലചിലറ്റവ്യത്യാസങ്ങളോടുകൂടിയാണെങ്കിലും, വി. യാക്കോബിന്റെ(ഗ്രീക്കിലുള്ള)യും വി. ക്രിസോസ്റ്റോമിന്റെയും അനാഫൊറകളുടെ ഒരു സങ്കലനമാണെന്നു പറയാം.

പ്രത്യേകതകൾ

ഏതാണ്ടു സമകാലികമായി വ്യവസ്ഥാപിതമായ രൂപവും ക്ലിപ്തമായ ഭാവവും സിദ്ധിച്ച ഈ അഞ്ച് ആരാധനക്രമങ്ങൾ തമ്മിൽ വളരെ സാമ്യം ഉണ്ടെങ്കിലും അവയോരോന്നിനും സ്വ

* ഏഴാം നൂറ്റാണ്ടിനുമുമ്പു റോമെ ചില അനാഫൊറകളും ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു. ഉദയംപേരൂർ സൂനഹദോസ് (1599) ദിയദോറിന്റെ അനാഫൊറയെപ്പറ്റിയും യെബദോറേ (1298) ദിയദോർ, ബർസുമ, നർസേ എന്നിവരുടെ പേരിൽ അറിയപ്പെട്ടിരുന്ന അനാഫൊറയെപ്പറ്റിയും പറയുന്നുണ്ട്.

കീയമായ പ്രകൃതിഗുണങ്ങൾ സ്പഷ്ടമായി ഇന്നു ദർശിക്കാവുന്നതാണ്.*

ബൈസന്റയിൻറീത്തൂ: മഠബഹുതയെ ഹൈക്കലോയിൽനിന്നു വേർതിരിക്കുന്ന (Iconostasis) വീതി, സുവിശേഷപുസ്തകവും ബലിവസ്തുക്കളുംകൊണ്ടുള്ള ആഘോഷമായ പ്രദക്ഷിണം, പ്രത്യേക പഞ്ചാംഗവും അനാമൊറകളും, ദിവ്യബലിയിൽ ദൈവികകുഞ്ഞാടു കന്യകമറിയം, അപ്പസ്തോലന്മാർ മരിച്ചവർ.... മുതലായവരുടെ കാർണ്യം, അർപ്പിക്കാനുള്ള അപ്പം ചെറുകുപ്പങ്ങളാക്കി, പീലാസായിൽ ക്രമീകരിക്കുന്നതു്. Zeon - കൂട്ടപഞ്ചം കഴിഞ്ഞു.

അമ്മേനിയൻ റീത്തൂ: അരത്താരയ്ക്കും മഠബഹുതയ്ക്കും കാരോ തിരശ്ശീല, കമനീയമായ തിരുവസ്ത്രങ്ങൾ, പ്രത്യേക കോളർ, (തലമുണ്ടു്) തിരുശ്ശരീരരക്തങ്ങൾ ആഘോഷമായി ജനങ്ങളെ കാണിക്കുന്നതു്, ആരാധനക്രമവഷ് (liturgical year)ത്തിനൊപ്പിച്ചുള്ള പ്രത്യേക പഞ്ചാംഗം.

അന്ത്യോക്യൻ റീത്തൂ: (സിറിയൻ, മാറോനീതാ, സീറോ-മലങ്കര) മെത്രാന്മാരുടെ മസനഫ്സ (ശീലമുടി) എഴുപ

* ഇവയെപ്പറ്റി കൂടുതലായി ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ രണ്ടാംഭാഗത്തിൽ കാണുക. പൗരസ്ത്യറീത്തുകളിൽ കാണുന്ന ദൈവശാസ്ത്രപ്രബോധനങ്ങളിൽ സമൃദ്ധം, ഭക്താരൂപിനല്ലാൻ പ്രാപ്തം, ധാർമികസിലാന്തങ്ങളിൽ ധന്യം, വി. ലിഖിതത്തെയും സഭാപിതാക്കന്മാരേയും ഉദ്ധരിക്കുന്നതിലുള്ള ബഹുലത, കീർത്തനങ്ങളുടെ ആസ്വാദ്യത എന്നീ ഗുണങ്ങളും ദൈർഘ്യം, ആവർത്തനം എന്നീ ദോഷങ്ങളും മനസ്സിലാക്കാൻ cfr. Salaville, liturgies orientales, chapter IV.

സെദറോ
തോളം അനാഫൊറകൾ, ~~ഒരു~~ എന്ന പ്രത്യേക പ്രാർത്ഥനാ ക്രമം.

കൽദായരീതത്വ്: (കൽദായ, സീറോ-മലബാർ)

കാനോന നമസ്കാരത്തിൽ സങ്കീർ്നത്തിനുള്ള പ്രമുഖ സ്ഥാനം, ആദിമശതകങ്ങളിലേതുപോലെ കുർബാനയിൽ പുതിയനിയമത്തിലും പഴയനിയമത്തിലുംനിന്നുള്ള ഈരണ്ടുവായനകൾ, മൂന്നു അനാഫൊറ.

അലക്സാന്ദ്രിയൻ (കോപ്റ്റിക്, എത്യോപ്യൻ)

പുതിയനിയമത്തിൽനിന്നു നാലുവായനകൾ, ബലിപ്പിടിയ്ക്കുള്ള പാപസങ്കീർ്നപ്രാർത്ഥനകൾ (Confession)

ഈ പ്രത്യേകതകളൊക്കെ കാണുന്നുണ്ടെങ്കിലും പൗരസ്ത്യരീതികളിലെ ആരാധനക്രമങ്ങൾക്കു് ഒരു പൊതുവായ പദ്ധതി വച്ചു മനഞ്ഞെടുത്തതാണെന്നു തോന്നിക്കുമാറു പ്രകൃതത്തിൽ വളരെ സാധുവുവുമാകയാണു്. ദിവ്യബലിയിൽ ഇവയ്ക്കെല്ലാം പൊതുവായ ഒരു ക്രമം ഉള്ളതു് 5-ാം സംഗ്രഹത്തിൽനിന്നു മനസ്സിലാക്കാം.

ഈ ആരാധനക്രമങ്ങൾ എല്ലാതന്നെ ഏതാണ്ടു മൂന്നു മുതൽ ആറുവരെയുള്ള നൂററാണ്ടുകളിൽ മുളച്ചുവളർന്നതാകയാൽ വളരെയധികം ഘടകങ്ങൾ പരസ്പരം കൈമാറിയിട്ടുണ്ടു്. കൽദായരീതിനോടു മറ്റു രീതികൾക്കുള്ള കടപ്പാടുതന്നെ ഉദാഹരണമായെടുക്കാം.* ക്രൈസ്തവമായിലും, മദ്ബഹായിലും നില്ക്കുന്നവർ സങ്കീർ്നം ഇടവിട്ടുചൊല്ലുന്ന രീതി മറ്റു സഭകൾ അനുകരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. ഒരാരം ചൊല്ലുന്ന

* Jungmann, op. citf P. 204-5

പൗരസ്ത്യരീതികൾക്കു പൊതുവായുള്ള ദിവ്യബലിക്രമം.

A. സ്താനാത്മികളുടെ (അധ്യയന) കുർബാന.

പ്രാരംഭപ്രാർത്ഥനകളും ഗാനങ്ങളും.

ത്രൈയേകശുദ്ധികീർത്തനം: (ദൈവമേ നീ പരിശുദ്ധനാകുന്നു, ബലവാനേ നീ....)

വായനകൾ = പഴയനിയമം, ലേഖനം, സുവിശേഷം.

B. വിശ്വാസികളുടെ കുർബാന.

a) അനാഫൊറസ്റ്റമ്യം:-

വിശ്വാസികൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള പ്രാർത്ഥന (കാരോസ്യസ) ബലിവസ്തുക്കൾ ആഘോഷമായി ആനയിക്കൽ കാഴ്ചവസ്തു.

(സ്നേഹചുംബനം)

വിശ്വാസപ്രമാണം.

b) അനാഫൊറ:

നീണ്ട ദിവ്യകാരണപ്രാർത്ഥന (Sursum dialogue, Sanctus, കത്താവിന്റെ ജീവിതത്തിന്റെയും അന്ത്യത്താഴത്തിന്റെയും ഭാമ്കൊണ്ടാടൽ)

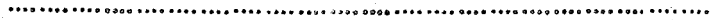
ദിവ്യകാരണസ്ഥാപനം (സ്ഥാപനവാക്യം, കാഴ്ചവസ്തു, റൂഹാക്ഷണം (epiclesis)

മാധ്യസ്ഥപ്രാർത്ഥന:- (മരിച്ചവർക്കും ജീവിക്കുന്നവർക്കുംവേണ്ടി; കർത്തൃപ്രാർത്ഥനയും അതിന്റെ സമാപനവും (Embolism)

എഴുന്നള്ളിച്ചയർത്തൽ, വിഭജനം ദിവ്യകാരണസപീകരണം { (തലക്ഷനിച്ചുള്ള പ്രാർത്ഥന, പരിശുദ്ധവസ്തു വിശുദ്ധർക്കു യോജിച്ചത് എന്ന അറിയിപ്പ്,.....)

N. B. ഇതിൽ അല്പസംഖ്യയുടേയും പൗരസ്ത്യരാധനക്രമങ്ങളെ താരതമ്യപ്പെടുത്തുമ്പോൾ (രണ്ടാംഭാഗത്തിൽ) ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നതാണ്.

തിന്ന മറുത്തവർ ഉത്തരീക്കുന്നതിനുപകരം സങ്കീർ്നഭാഗം രണ്ടുഗണമായി ചൊല്ലുവാൻ തുടങ്ങി. എല്ലാ സങ്കീർ്നങ്ങളുടേയും അവസാനം 'ത്രീതപസ്തുതി' പാടുന്നരീതിയും സുറിയാനി ക്കാരുടെ ഇടയിൽ ആരംഭിച്ചതാണെന്ന് Jungmann അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. സുറിയാനിയിൽ, വിരചിതങ്ങളായ പല കീർ്നങ്ങളും ഇതരരീത്തുകാർ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. X സീറോ-മലബാർ രീതിൽ ദിവ്യബലിയുടെ അവസാനം ആരത്താരയോടു വിടവാങ്ങുന്ന പ്രാർ്ഥനയുണ്ട്. അതു മാറോനീത്തരീതിൽനിന്നു സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. അതേ പ്രാർ്ഥനതന്നെ അല്പസപ്തവ്യത്യസത്തോടെ സിറിയൻ രീതിലുമുണ്ട്

X ദുഃഖവെള്ളിയാഴ്ച ലത്തീൻ രീതിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന **Popule Meus** എന്ന കീർ്നത്തിന്റെ രണ്ടാംഭാഗം സുറിയാനിയിലേക്കു വിവർ്ത്തനംചെയ്താൽ സുറിയാനി പദ്യരീതി ക്കൊപ്പിച്ചു ശ്ലോകങ്ങളുടെ ആദ്യക്ഷരം അക്ഷരമാലയുടെ ക്രമത്തിൽ (ആലപ്പ്, ബേസ്, ഗാമൽ) വരുന്നതായി കാണാം എന്ന് Baumstark സമർ്ഥിച്ചിട്ടുണ്ട്. Baumstark, *The Comparative Liturgy*, London. P. 104

പൗരസ്ത്യസഭകൾ ഓറന്റോട്ടിൽ

വിവിധരീതികളുടെ ഉത്ഭവത്തെപ്പറ്റി സമ്യക്കായി കണ്ട ശേഷം ആരാധനക്രമം ആധാരമാക്കി ഒരു താരതമ്യപഠനം നടത്തുന്നതിനുമുമ്പ് ഓരോ പൗരസ്ത്യസഭയുടേയും ആധുനിക സ്ഥിതി മനസ്സിലാക്കുന്നതു വളരെ ഉപകാരപ്രദമാണു്. ഓരോ സഭയ്ക്കും ഇപ്പോഴുള്ള പ്രത്യേകതകൾ *ജനസംഖ്യ, രീതു്, വിശ്വാസം, പ്രചരിച്ചിരിക്കുന്ന രാജ്യങ്ങൾ എന്നിവ ആസ്പദമാക്കിയാണു്, ഈ ചുരുക്കെഴുത്തുവിവരണം.

I അലക്സാൻഡ്രിയൻ: കോപ്റ്റിക, എത്യോപ്യൻ എന്നു് രണ്ടായിത്തിരിക്കാം.

I കോപ്റ്റിക (Coptic)

അകത്തോലിക്കൻ: തലവൻ "പാപ്പ" എന്നു വിളിക്കപ്പെടുന്ന അലക്സാൻഡ്രിയൻ പാത്രീയാക്കൂറായണു്. മെത്രാന്മാർക്കു് "അന്ധാ" എന്നു സ്ഥാനപ്പേരുണ്ടു്. ആകെ 22 രൂപതകളുള്ളതിൽ 19 ഈജിപ്തിലാണു്. ഈ സഭയിലാകെ 2,600,000

.....

* കമ്മ്യൂണിസ്റ്റാധിപത്യത്തിൽ ഇന്നു കഴിഞ്ഞുകൂടുന്ന സഭകളിലെ ജനസംഖ്യ കൃത്യമായി അറിയുക വിഷമമരണു്, ഇരുമ്പുരം വിരിയുന്നതിനുമുമ്പുള്ള എണ്ണമരണു് പലതിലും കൊടുത്തിരിക്കുന്നതു്. cfr. De Uries G. oriente christiano ieri e oggi. Rome 1949; Oriente Catholico, Rome 1962; Attwater, the Christian Churches of the East 2 Vol. Milwaukee 1961.

ഏകസ്വഭാവവിശ്വാസി (monophysites)കളുണ്ട്. മുഹമ്മദ് ടീയരാജ്യത്തുള്ള ഏറ്റവും വലിയ ക്രിസ്തീയസഭയാണിത്. ദൈവാലയഗീതങ്ങളിൽ ഒരു പ്രത്യേക ത്രികോണോപകരണം ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ രീതിയിൽ 8 സന്യാസസമൂഹവും 3 സന്യാസിനിസമൂഹവുമുണ്ട്.

കത്തോലിക്കർ: തലവൻ കെയിറോയിലെ അലക്സാൻഡ്രിയൻ പാത്രിയാർക്ക; നാലു രൂപതകളിലായി 82891 വിശ്വാസികൾ; സ്വന്തമായ സന്യാസസമൂഹങ്ങൾ ഇല്ല.

2 ഏത്യോപ്യൻ (Ethiopians)

അകത്തോലിക്കർ: ആദ്യമായി പാത്രിയർക്കാസിംഹാസനം സ്ഥാപിച്ചുകിട്ടിയത് 1959ലാണ്. നാമമാത്ര ഏകസ്വഭാവവാദികളായി 9,000,000 ആളുകൾ 15 രൂപതകളിലായുണ്ട്. പാത്രിയർക്കാ അഡീസ് അബാബായിൽ താമസിക്കുന്നു. നിരവധി (180,000) ദൈവദികളുള്ളതിൽ വിദഗ്ദ്ധന്മാരായ സന്യാസികളും ഉൾപ്പെടുന്നു.

ദൈവാലയങ്ങൾ വൃത്താകാരത്തിലുള്ളവയാണ്. ആലോചനയായ ആരാധനക്രമത്തിനിടയ്ക്ക് അനുവദനീയമായ, പ്രത്യേക ഗൃത്തമുണ്ട്.

കത്തോലിക്കർ: അഡീസ് അബാബയിലുള്ള മെത്രാപ്പോലീത്തായുടെ കീഴിൽ മൂന്നു രൂപതകളിലായി 59215 വിശ്വാസികളുണ്ട്.

II അന്ത്യോക്യൻ: (പശ്ചിമ) സിറിയൻ, മാറോനിത, സിറോമലങ്കര എന്നിവ കാണുക.

(പശ്ചിമ) സിറിയൻ (West Syrian)

അകത്തോലിക്കർ: കിഴക്കിന്റെ മുഴുവൻ* പാത്രിയർക്കായ യാഥാർത്ഥ്യം ഇന്ത്യയിൽ യാക്കോബ് മൂന്നാമൻ ഹെറോസിൽ താമസിക്കുന്നു. ഏകസഭാവചനകളായ ഒരുലക്ഷം ആളുകളുള്ളതിൽ 45,000 സിറിയായിലും ബാക്കി ഇറാക്ക്, യോർദാനിയ, ലിബനോൻ എന്നിവിടങ്ങളിലുമാണ്. വനങ്ങളിൽ ആശ്രമമുണ്ടാക്കി വസിക്കുന്ന സന്യസ്തരുമുണ്ട്.

കത്തോലിക്കർ: (പാശ്ചാത്യ) സിറിയൻ എന്നും പേരുണ്ട്. അന്ത്യോക്യയുടേയും കിഴക്കിന്റെ മുഴുവൻറയും പാത്രിയർക്കായ കട്ടിനാരം തപ്പൂണിയാണ് സഭാതലവൻ. പാത്രിയർക്ക സിംഹാസനം ബെയ്രുട്ടിലാണ്. 7 രൂപതകളിലായി 80,000 വിശ്വാസികളുണ്ട്.

മാറോനിത്താ (Maronite)

അഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിൽ സിറിയയിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന 'മാറോനി'ൽനിന്നാണ് ഈ പേരുരുവിച്ചത്.

.....

* "പശരസ്ത്യം" എന്ന വാക്ക് വിശദീകരിച്ചപ്പോൾ (ഒന്നാം അദ്ധ്യായം) റോമൻ സാമ്രാജ്യം ഇല്ലിറിക്കും, ഒറിയൻസ് (പശരസ്ത്യം) ഗാല്ലിക്കും ഇറാഖി എന്നു നാലായി വിഭജിച്ചതായി പ്രസ്താവിച്ചല്ലോ. അതിൽ ഒറിയൻസ് പ്രവിശ്യയിൽപ്പെട്ട കിഴക്കൻ രൂപത (The diocese of Oriens)യിൽ നിന്നാണ് കിഴക്കിന്റെ പാത്രിയർക്ക എന്ന സംജ്ഞ ഉരുവിച്ചത്.

സംഗ്രഹം 6

പുരസ്കാരങ്ങളായ നാലു പൗരസ്ത്യസഭാകേന്ദ്രസംജ്ഞകളോടുകൂടിയതു് ഉന്നം അറിയപ്പെടുന്ന പാത്രീയക്കാര സിംഹാസനങ്ങൾ

	കത്തോലിക്കാ പാത്രീയർക്കാര	അകത്തോലിക്കാ പാത്രീയർക്കാര
അലക്സാണ്ട്രിയ	കോപ്റ്റിക് മെൽക്കീത്തൻ (സ്ഥാനപ്പേര്)	കോപ്റ്റിക് മെൽക്കീത്തൻ
അന്ത്യോക്യ	സീറിയൻ മാരോനീത്തൻ മെൽക്കീത്തൻ (അലക്സാണ്ട്രിയൻ അന്ത്യോക്യൻ എന്നീ സ്ഥാനപ്പേരുകൾ കൂടി ഉണ്ടു്)	സീറിയൻ മെൽക്കീത്തൻ
ജറുസലേം	മെൽക്കീത്തൻ ലത്തീൻ	മെൽക്കീത്തൻ അന്ത്യോക്യൻ
കോൺസ്റ്റൻറിനോപ്പിൾ	”	ഗ്രീക്കു് അന്ത്യോക്യൻ

ഇപ്പട്ടർ എന്നെങ്കിലും അകത്തോലിക്കരായിരുന്നോ എന്നു വലിയ തർക്കമുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഏകിലും അടുത്തകാലത്തു നടന്ന ഗവേഷണങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ ക്രിസ്തുവിൽ ഏകജ്ഞാശക്തിയേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളുവെന്നു വാദിച്ച Monothelites കാരോട് ഇവർക്കു ശത്രുത ഉണ്ടെന്നു കാണുന്നതിനാൽ ഇവർ എന്നും കത്തോലിക്കരായിരുന്നുവെന്നു അനുമാനിക്കാം. മാറോനീത്തക്കാരുടെയിടയിൽ അകത്തോലിക്കവിഭാഗം ഇല്ല. 770,000 ജനസംഖ്യയുള്ള ലിബനോനീൽതന്നെ 377544 മാറോനീത്തക്കാരുള്ളതിനാൽ ആ രാജ്യത്തെ ഭൗദ്യോഗിക മതക്കാണുന്നതുപോലെ ആയിരിക്കുവാൻ ഈ കത്തോലിക്കാവിഭാഗം. (ലിബനോനീൽ മാറോനീത്തക്കാരുടെ 81,764 മൽക്കീത്തക്കാർ, 5911 സിറിയൻ കത്തോലിക്കർ, 14,218 അമ്മേനിയർ, 3000 കൽദായക്കാർ, 4127 ലത്തീൻകാർ എന്നിങ്ങനെ വിവിധരീതിയകാരായ കത്തോലിക്കർ ഒരുമിച്ചു താമസിക്കുന്നു). കൂടാതെ ലിബനോനീൽനിന്നു മൂന്നുലക്ഷത്തോളം മാറോനീത്തക്കാർ മറ്റു സ്ഥലങ്ങളിൽ കുടിയേറി പാർക്കുന്നുണ്ട്. വളരെയധികം ലത്തീൻമതം കടന്നുകൂടിയിട്ടുള്ള അന്ത്യോക്യൻ രീത്താണ് മാറോനീത്തക്കാർ ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതു്. ഇപ്പോൾ ആ രീത്തം പുനരുദ്ധാരണത്തിലാണ്. പാത്രിയാക്കായുടെ പേരോടുകൂടി പത്രോസ് എന്നു ചേർക്കുന്നുണ്ട്. മാറോനീത്തക്കാരുടെ അന്ത്യോക്യൻ പാത്രിയാക്കാ എന്നാണ് സ്ഥാനപ്പേരു്. ലിബനോനീൽ 12 രൂപതകളുണ്ട്. കുടിയേറിപ്പാർത്തവർക്കുവേണ്ടി അർജൻറീനായിലും ബ്രസീലിലും ഓരോ വികാരി ജനറാളും അമേരിക്കൻ ഐക്യനാട്ടിൽ രണ്ടു കോർ-എപ്പിസ്കോപ്പാമാരുമുണ്ട്. സന്യാസാശ്രമങ്ങളാൽ ധന്യമാണ് മാറോനീത്താസഭ.

x Biblioth. National Pares, Codex Arab 169. fol 8-7

സീറോ-മലങ്കര (Syro-Malankara)

അകത്തോലിക്കർ: പശ്ചിമസിറിയൻ റീത്തിലെ ആരാധനക്രമങ്ങൾ മലയാളത്തിൽ നടത്തുന്ന യാക്കോബായക്കാരുടെ പ്രോട്ടസ്റ്റന്റുമതം (പ്രത്യേകിച്ചു ദൈവശാസ്ത്രത്തിൽ) കലൻ മാതോമ്മാക്കാരുമാണ് ഇതിൽ പ്രമുഖസഭകൾ. പ്രോട്ടസ്റ്റന്റിനും മുഴുവനായി സ്വീകരിച്ച മാർതോമ്മാ ഏവങ്കേലിസ്തൻസഭ 1961ൽ രൂപംകൊണ്ടു. മൂവായിരത്തോളം ജനങ്ങളുള്ള അഞ്ഞൂർ സഭ 1772ൽ ജനമെടുത്തതാണ്. യാക്കോബായക്കാർ ഏഴരലക്ഷവും മാതോമ്മാക്കാർ രണ്ടുലക്ഷവുമാണ്. കോട്ടയത്താണ് യാക്കോബായ കത്തോലിക്കോസിന്റെ ആരംഭസ്ഥാനം. കോട്ടയം, കൊല്ലം, നിരണം, തുമ്പമൺ, അങ്കമാലി, കൊച്ചി, കണ്ടനാട്, കുന്നാനായ ഇടവക എന്നിങ്ങനെ എട്ടു രൂപതകൾ (ഭദ്രാസനങ്ങൾ) മലങ്കര യാക്കോബായക്കാർക്കുണ്ട്. തിരുവല്ലായിലെ മാതോമ്മാ യൂഹനോന്റെ കീഴിൽ വടക്കെ ഭദ്രാസനം (കോട്ടയം) തെക്കെഭദ്രാസനം (അട്ടൂർ) മദ്ധ്യഭദ്രാസനം (മാരാമൺ) എന്നീ രൂപതകളും ഒരു മിഷനറി മെത്രാൻ ഉണ്ട്. അഞ്ഞൂർകാക്ക് ഒരു മെത്രാനേ ഉള്ളൂ.

അകത്തോലിക്കർ: യാക്കോബായസഭയിൽനിന്നു കത്തോലിക്കാസഭയിലേക്കു പുനരുകയപ്പെട്ട പശ്ചിമസിറിയൻ റീത്തുകാരാണിവർ. തിരുവനന്തപുരം അതിരൂപത, തിരുവല്ലരൂപത എന്നിവയിലുള്ള 24000 വിശ്വാസികളും, കോട്ടയം മെത്രാന്റെ കീഴിൽ പശ്ചിമസിറിയൻ റീത്തു പാലിക്കുന്ന കുന്നായക്കാരുടെ ഇതിലുൾപ്പെടുന്നു. മാർ ഇവാന്റിയോസിനാൽ സ്ഥാപിതമായ “ക്രിസ്തപന്തകരണസഭ” സന്യാസസഭയും സന്യാസിനിസഭയും കൂടാതെ “മറിയപുത്രികളും” ഈ സഭയ്ക്കു ഭൂഷണമായുണ്ട്.

III കൽദായരീതു (Chaldean Rite)

ഇപ്പോൾ സാധാരണമായി കത്തോലിക്കർ മാത്രമേ കൽദായസഭ എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്നുള്ളൂ. പൗരസ്ത്യ അസ്സീറിയൻ സഭയെന്നാണ് നെസ്റ്റോറിയർ തങ്ങളെപ്പറ്റി പറയുന്നത്. തൃശൂരെ സുറായികളും ഇക്കൂട്ടത്തിൽ പെടും. സീറോ-മലബാർ സഭയ്ക്കു മലബാറിലെ കൽദായ സുറിയാനിസഭയെന്നും പേരുണ്ട്. ഇവയ്ക്കെല്ലാംകൂടി പൗരസ്ത്യസുറിയാനി രീതുകൾ എന്നോ കൽദായരീതുകാർ എന്നോ പേരുപറയാറുണ്ട്.

അസീറിയൻ നെസ്റ്റോറിയൻസഭ: ഒരു കാലത്തു് ഇതു് ഇരുപത്തേഴു മെത്രാപ്പോലീത്തൻ രൂപതകളോടും 200 രൂപതകളോടുംകൂടി പ്രതാപത്തിൽ കഴിഞ്ഞ മിഷനറിയെച്ചെയ്യുന്നിറഞ്ഞ സഭയായിരുന്നു.* ഇന്നു “കിഴക്കിന്റെ മുഴുവൻ പാത്രിയർക്കീ”സായ ശ്രമയോൻ 23-ാമൻ പാത്രിയർക്കായുടെ കീഴിൽ അഞ്ചുരൂപതകളേ ഉള്ളൂ. (3 ഇറാക്ക്, 1 പേഷ്യ, 1 തൃശൂർ) 1450 മുതൽ പാത്രിയർക്കാനന്ദം (മരുമക്കത്തായംവഴിക്കു) ഒരു കുടുംബത്തിൽനിന്നുതന്നെയാണു്. ഇപ്പോഴത്തെ പാത്രിയർക്കാലിഫോർണിയായിലാണു് വസിക്കുന്നതു്. ഇപ്പോൾ വൈദികർ വളരെ വിരളമായേ ഉള്ളൂ.

അസീറിയൻ പാത്രിയർക്കായുടെ കീഴിലുള്ള തൃശൂരെ സുറായി (നെസ്റ്റോറിയൻ)കൾ അയ്യായിരത്തോളംവരും. കൽദായരീതു പാലിക്കുന്ന ഇവർക്കു 5 ദൈവാലയങ്ങളും 8 വൈദികരും ഉണ്ടു്. അടുത്തകാലത്തുണ്ടായ ചില സംഭവവികാസങ്ങൾമൂലം മെത്രാൻകക്ഷി ബാവാകക്ഷി എന്ന രണ്ടു വ്യത്യസ്ത ചേരികൾ രൂപംകൊണ്ടിട്ടുണ്ടു്.

.....
 * Stewart, Nestorian Missionary Enterprise, Edinburgh 1928.

കത്തോലിക്കർ: ഇറാക്കു്, പേഷ്യ, ആലെപ്പോ, ബെയ്റൂട്ടു് എന്നിവിടങ്ങളിലായി 190,000 കൽദായരുണ്ടു്. ‘കൽദായരുടെ ബാബിലോണിയൻ പാത്രിയർക്കാ’ എന്ന സ്ഥാനപ്പേരുള്ള ഷെഖിക്ക്കോ പൗലോസ് രണ്ടാമനാണു് ഇപ്പോഴത്തെ സഭാതലവൻ. പാത്രിയർക്കായുടെ ഭൗദ്യോഗികവസതി ബാഗദാദിലാണു്. ആകെ പന്ത്രണ്ടു രൂപതകളുണ്ടു്.

സീറോ-മലബാർ (Syro-Malabar)

ഇത്രയേറെ ലത്തീൻറീതു ക്രമങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള പൗരസ്ത്യസഭ വേറെയില്ല. 16-ാം നൂറ്റാണ്ടിൽ മലബാറിൽ വന്ന പോർട്ടുഗീസ് മിഷനറിമാർക്കു് “പാഷണ്ഡത മാറണ” എന്ന സമുദേശ്യമുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും ആ സമുദേശ്യം മിക്കവാറുംതന്നെ പൗരസ്ത്യരീതുകളെപ്പറ്റിയുള്ള അജ്ഞതയിൽ വേരറ്റായിരുന്നു. തൽഫലമായി മലബാറിൽ നിലവിലിരുന്ന പൗരസ്ത്യസുറിയാനി ആരാധനക്രമം മുഴുവൻ മാറിക്കളയാനുള്ള ശ്രമം നടന്നു. കൂദാശകർമ്മങ്ങൾ, പൊന്തിഫിക്കൽ മുതലായവ ലത്തീൻ ക്രമത്തിലേതന്നെ മലബാറിലും നടപ്പിലാക്കി. ദിവ്യബലിക്രമത്തിൽതന്നെയും പല വ്യത്യാസങ്ങൾ വരുത്താൻ ശ്രമിച്ചു. കാലം നീങ്ങിയതോടെ ചലപ്പോഴെല്ലാം ചില മലബാറുകാർതന്നെ ആ രീതി സന്തോഷത്തോടെ സ്വീകരിച്ചു. ഇങ്ങനെ ഒരുത്തരുടെ ഭാഗത്തുനിന്നു യാതൊരു ദുരുദ്ദേശവും കൂടാതെയും എന്നാൽ, പ്രതിപാദ്യവിഷയത്തിലുള്ള പലരുടെ അജ്ഞതമൂലവും ജനമെടുത്ത ‘സങ്കലനീതു’ 1962 ജൂലൈ 3 വരെ സമ്പൂർണ്ണമായി നിലനിന്നുവെന്നു പറയാം. അന്നു സീറോ-മലബാർ സഭാമേലധ്യക്ഷന്മാർ ഒരു സംയുക്ത ഇടയലേഖനംവഴി പുനരുദ്ധരിച്ചു കർബാനക്രമം നടപ്പിലാക്കി. പുരാതനരീതിന്റെ പരിശുദ്ധിയിലേയ്ക്കുള്ള ആഹ്വാനം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന പ്രസ്തുത ഇടയലേഖനത്തിൽ മലബാറിലെ പുരാതനരീതിനെപ്പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുന്നതു് ഇപ്രകാരമാണു്: “എബ്രാ

യപാരമ്പര്യങ്ങളോടും വേദഗ്രന്ഥങ്ങളോടും അടുത്ത ബന്ധമുള്ളതാണതു്. കൂടാതെ കൽദായസുറിയാനിറീത്തു രൂപമെടുത്ത എദേസാനഗരം ആദ്യന്തരാനുഭവങ്ങളിൽ ദൈവശാസ്ത്രപഠനത്തിന്റേയും വേദപുസ്തകലയനത്തിന്റേയും വിശുതകേന്ദ്രവും.... സൈമറിക സംസ്കാരത്തിന്റെ ആസ്ഥാനവുമായിരുന്നു. ഈ അന്തരീക്ഷത്തിൽ വളർന്നുകൊണ്ടു് കൽദായസുറിയാനിറീത്തു തികച്ചും പരരസ്സ്യമായ ഒരു സംസ്കാരവിശേഷത്തെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്ന ഒന്നാണു്, ഇതത്രേ നമ്മുടെ പുരാതനമായ റീത്തു്”.

സീറോ-മലബാർ റീത്തിൽ 1962ലെ കണക്കനുസരിച്ച ജനസംഖ്യ 1475464 ആണു്. രണ്ടു് അതിരൂപതകളിലായി 7 രൂപതകളും 1172 ഇടവകപ്പട്ടിക്കാരും 385 സന്യാസപ്പട്ടിക്കാരും 7385 കന്യാസ്ത്രീകളുമുണ്ടു്. വടക്കേ ഇൻഡ്യയിൽ മറന്ദാ (പ്രോവിൻസ്) മിഷൻവേലയ്ക്കായി അമലോണ്ടവമാതാവിന്റെ കമ്മീഷീത്താസഭക്കാരെ (C. M. I.) ഏല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ സന്യാസസഭയിൽ ആകെ ആയിരത്തോളം അംഗങ്ങളുണ്ടു്.

IV അർമേനിയൻ (Armanian)

അകത്തോലിക്കർ: ആകെ 1,600,000. അതിൽ 1,552000 അർമേനിയായിലും ബാക്കി റഷ്യ, അമേരിക്ക, സിറിയ, ഇറാക്ക്, പേഷ്യ, ഗ്രാൻസ് മുതലായ രാജ്യങ്ങളിലുമാണു്. തൊഴുത്തിൽക്കത്തും രാഷ്ട്രീയനിയന്ത്രണവുംനിമിത്തം അർമേനിയർ ഇന്നു നാലു ഭരണാധികാരികളുടെ കീഴെയാണു്. എസ്സീയാഡ്സിൻ, സിലിചിയോ എന്നിവിടങ്ങളിലെ കത്തോലിക്കോസ്മാതും ജറുസലേം കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ എന്നിവിടങ്ങളിലെ പാത്രിയർക്കമാതമാണു് ഈ അധികാരികൾ. ഇതിൽ ഒന്നാമത്തേയാൾ റഷ്യയിലേയും അർമേനിയായിലേയും അർമേനിയൻകാരുടെ മേലദ്ധ്യക്ഷനാണു്. “ദൈവത്തിന്റെ കൃപയാലും രാഷ്ട്രത്തിന്റെ ഇച്ഛയാലും അർമേനിയരെല്ലാവരും

ദേശം കത്തോലിക്കോസം ഉന്നതമെത്രാൻ യേശുചിശിഹായുടെ
 ഓസൻ, എസ്കിയാഡ്സിൻ, അറാറാറാ എന്നീ അപ്പസ്തോ
 ലിക സഭാമാതാവീന്ദ്രയും രാഷ്ട്രത്തിന്റെ പ്രമുഖസിംഹാസന
 ത്തിന്ദ്രയും അത്യുന്നതപാത്രീയർക്കൊ എന്നാണു് എസ്കി
 യാഡ്സിൻ (സോവിയറ്റ് അമേനിയായിൽ) കത്തോലി
 കോസിന്റെ സ്ഥാനപ്പേരു്. അദ്ദേഹത്തിനു 26 രൂപതകളും
 സിലിചിയൻ കത്തോലിക്കോസിനു 4 രൂപതകളും ജരസലേം
 പാത്രീയാർക്കൊയ്ക്കു് ഒരു രൂപതയും കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിൾ
 പാത്രീയാർക്കൊയ്ക്കു് ഇപ്പോൾ ഒരു രൂപതയും ഉണ്ടു്. (1914ൽ 46
 ഉണ്ടായിരുന്നു) ഏകസ്വഭാവവാദികളായ ഇവർ ഇപ്പോൾ
 'ക്രൂസിക' അമേനിയൻ ആണു് ആരാധനഭാഷയായി ഉപ
 യോഗിക്കുന്നതു്.

കത്തോലിക്കർ: സിലിസിയായിലെ അമേനിയൻ പാ
 ത്രീയർക്കൊ ബഥാനിയൻ ഗ്രീഗോറിയോസു 16-ാമൻ ബെയ്
 റുട്ടിലാണു് ഇപ്പോൾ വസിക്കുന്നതു്. ജനസംഖ്യ 97100;
 11 രൂപതകൾ. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റു് ഭരണം ഭയന്നു വിപ്രവാസം കഴി
 ക്കുന്നവർ നിരവധിയാണു്.

V ബൈസൻറയിൻ റീത്തു്: ഈ റീത്തിലുള്ള കത്തോലി
 ക്കരും അകത്തോലിക്കരും ഉപയോഗിക്കുന്ന ആരാധനക്രമങ്ങൾ
 മിക്കവാറും ഒന്നതന്നെ. ആരാധനക്രമത്തിൽ ഏല്പാ സഭ
 ക്കാരും തദ്ദേശഭാഷ ഉപയോഗിക്കുന്നു.

അൽബേനിയൻ (Albanian)

അകത്തോലിക്കർ: 1937ൽ കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിൾ
 പാത്രീയർക്കൊ സിംഹാസനത്തിൽനിന്നു സ്വതന്ത്രമായി (auto-
 caphel). എങ്കിലും സോവിയറ്റ് ഗവണ്മെന്റിന്റെ പാവ
 യായി ഈ സഭ കഴിയുന്നു. അൽബേനിയൻ മെത്രാപ്പോലീ

ത്തായാണ് തലവൻ. 4 രൂപതകളിലായി മൂന്നുലക്ഷം ജനങ്ങൾ.

കത്തോലിക്കർ: ബൈസൻറയിൻ റീത്തിൽപെട്ട 400 വിശ്വാസികളേ ഉള്ളൂ. ഇവർക്കും വേറെ അൽബേനിയായിലുള്ള 4000 ലത്തീൻകാർക്കുംകൂടി നിയമിച്ചിരുന്ന ഡലഗാറ്റ് അപ്പസ്തോലിക്കാര്യം അൽബേനിയായിൽ ജോലിചെയ്തിരുന്ന ഇറ്റാലിയൻ മിഷനറിമാരും നാടുകടത്തപ്പെട്ടതോടെ അൽബേനിയൻ കത്തോലിക്കാസഭ ധർമ്മസങ്കടത്തിലാണ്ടിരിക്കുകയാണ്.

ഇറ്റാലോ അൽബേനിയൻസഭ എന്ന പേരിൽ ആരാധനക്രമത്തിൽ ഗ്രീക്കുഭാഷ ഉപയോഗിക്കുന്ന ബൈസൻറയിൻ റീത്തുകാരായ കത്തോലിക്കർ അൽബേനിയായിൽനിന്നു തുടർച്ചയ്ക്കു കളഭടെ മതമട്ട്നത്തിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെട്ട് ഇറ്റാലിയയിൽ കുടിയേറിപ്പാർത്തവരാണ്. ഇവർക്കു കാലാബ്രിയായിലും സിസിലിയിലും ഓരോ രൂപതയും റോമിനടുത്തു ഗ്രോത്തോഫെരാത്തായിൽ ഒരാശ്രമവും (exarchic) ഉണ്ട്. ജനസംഖ്യ 70400.

ബുൾഗേറിയൻ (Bulgarian)

അകത്തോലിക്കർ: “ബുൾഗറി മുഴുവൻറയും പാത്രിയർക്കായ കൂറില്ലോസ്”, സോഫിയായിൽ വസിക്കുന്നു. 1961ൽ സ്വതന്ത്രസഭയായി. 10 രൂപതകൾ ബുൾഗറിയായിലും ഒന്ന് അമേരിക്കയിലുമുണ്ട്. മെത്രാന്മാർ സദധാരണമായി ‘മെത്രാപ്പോലീത്താ’ എന്നാണ് വിളിക്കപ്പെടുക.

കത്തോലിക്കർ: 9480 ജനങ്ങൾ. ഒരു അപ്പസ്തോലിക് എക്സാർക്കേറ്റ് സോഫിയായിൽ ഉണ്ട്. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റു മതമട്ട്നംനിമിത്തം റോമായുമായി യാതൊരു ബന്ധവും പുലർത്താൻ സാധിക്കുന്നില്ല.

ചെക്കോസ്ലോവാക്കിയ (Czechoslovakian)

അകത്തോലിക്കർ: 1948ൽ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുധീനത്തിലായ ചെക്കോസ്ലോവാക്കായിൽ അധികം ഭാർത്തഡോക്സുകാർ ഇല്ലായിരുന്നു. എന്നാൽ 1950ൽ കത്തോലിക്കരെല്ലാം ബലംപ്രയോഗിച്ച് ഭാർത്തഡോക്സുകാരാക്കി. അതിനുമുമ്പു പ്രാഗായിലെ മെത്രാപ്പോലീത്തായുടെ കീഴിൽ 4 രൂപതകളിലായി 50000 ജനങ്ങളേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ.

കത്തോലിക്കർ: 1948ൽ സ്ലോവാക്കിയായിൽ 305,645 ഉണ്ടായിരുന്നു. ബലപ്രയോഗത്താൽ അധികാരികളുടെ മുമ്പിൽ ഇവർ അകത്തോലിക്കരാണെങ്കിലും നല്ലൊരുഭാഗം കത്തോലിക്കാസഭയിൽതന്നെ.

യുഗോസ്ലാവിയ (Yugoslavian)

1945ൽ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ഫെഡറൽ റിപ്പബ്ലിക്കായിത്തീർന്ന യുഗോസ്ലാവിയായിൽ; സ്പെർബിയൻ, ക്രോഷ്യൻ, സേർബിയൻ, മാസിഡോണിയൻ തുടങ്ങിയ രാജ്യങ്ങൾ (ജാതികൾ) ഇതിൽ ഉൾക്കൊണ്ടിട്ടുണ്ട്.

സേർബിയൻ പാത്രിയർക്കേറ്റ്: ഭാർത്തഡോക്സുവിശ്വാസത്തിൽപ്പെട്ട സേർബിയൻ, മാസിഡോണിയൻ എന്നീ മെത്രാപ്പോലീത്താസഭകൾ ചേർന്നുണ്ടായതാണിത്. 25 രൂപതകളുള്ളതിൽ മൂന്നെണ്ണം മാസിഡോണിയൻ മെത്രാപ്പോലീത്താസഭയിൽ പെട്ടവയാണ്.

കത്തോലിക്കർ: യുഗോസ്ലാവിയ മഴുവൻ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു രൂപതയിലായി 56000 ബൈസൻറൈൻ കത്തോലിക്കരുണ്ട്. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുഭരണത്തിൻകീഴ് നശിപ്പിക്കപ്പെടാത്ത ഏക സ്ലോവാക് രൂപതയാണിത്. ബെൽഗ്രാഡിലെ ആർച്ച് ബിഷപ്പ് ബുക്കാഡ്കോയാണ് മേലധ്യക്ഷൻ.

ഗ്രീക്ക് (Greek)

അകത്തോലിക്കർ: കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ, ഗ്രീസ്, സൈപ്രസ് എന്നീ മൂന്നുസഭകൾ ഉൾപ്പെടുന്നു. a) കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ പാത്രിയർക്കാരന്മാരോടുകൂടി 12 മെത്രാന്മാരുള്ള “പരിശുദ്ധ സൂനഹദോസ്” ആലോചനാസമിതിയായുണ്ട്. രൂപതകൾ ഇക്സിസ്ഥാനിൽ 5. റോഡോസ് മെത്രാപ്പോലീത്തായുടെ കീഴിൽ 4. ഹെരാക്ലിയൻ മെത്രാപ്പോലീത്തായുടെ കീഴിൽ 8. ലണ്ടനിൽ ന്യൂയോർക്കിലെ ആർച്ച്ബിഷപ്പിന്റെ കീഴിൽ 10. സിഡ്നി 1. പാരീസ് 1. ആകെ ജനസംഖ്യ 15 ലക്ഷം. ‘ആതോസ്’ മലയിലെ സന്യാസശ്രമം വളരെ വിശുദ്ധമാണ്. b) ഗ്രീസ് രാജാവിന്റെ കീഴിലുള്ള സൂനഹദോസിനാൽ ഭരിക്കപ്പെടുന്ന ഈ സഭയിൽ 80 ലക്ഷം ജനങ്ങളുണ്ട്. ആതൻസിലെ തെയോക്ലിത്തോസ് ആർച്ച്ബിഷപ്പിന്റെ കീഴിൽ 67 രൂപതകളുണ്ട്. രൂപതാമെത്രാന്മാർ ‘മെത്രാപ്പോലീത്താ’ എന്നു വിളിക്കപ്പെടുന്നു. c) സൈപ്രസ്: രാഷ്ട്രീയഭരണംകൂടിയുള്ള മക്കാരിയോസ് ആർച്ച്ബിഷപ്പിന്റെ കീഴിൽ നാലു രൂപതകളുണ്ട്. ജനസംഖ്യ മൂന്നുലക്ഷം.

കത്തോലിക്കർ: ജനസംഖ്യ 3000. കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളിലും ആതൻസിലും കാരോ അപ്പസ്തോലിക എക്സാർക്കുകളുണ്ട്.

മെൽക്കീത്ത (Melkite)

ക്രിസ്തുവിന്റെ ഇരുപതുവർഷങ്ങളെപ്പറ്റിയുണ്ടായ തർക്കങ്ങളിൽ രാജാവിന്റെ പക്ഷംചേർന്നു നിന്നതിനാലാണ് ഈ പേർ ലഭിച്ചത്. (മൽക്ക = രാജാവ്). പിൽക്കാലങ്ങളിൽ ബൈസന്റയിൻ റീത്തു സ്വീകരിച്ചു.

അകത്തോലിക്കർ അന്ത്യോക്യ, അലക്സാന്ദ്രിയ, ജറുസലേം എന്നീ മൂന്നു പാത്രിയർക്കാരന്മാരുടെ കീഴിലാണ്.

a) അന്ത്യോക്യ ഡമാസ്കസിൽ വസിക്കുന്ന പാത്രിയർക്കായുടെ കീഴിൽ 18 രൂപതകളിലായി മൂന്നലക്ഷം ജനങ്ങളുണ്ട്. സിറിയയിലും ലിബനോനിലുമാണ് ചുവരിൽ ഭൂരിഭാഗവും വസിക്കുന്നത്. b) അലക്സാന്ദ്രിയൻ പാത്രിയർക്കീസിന്റെ അധികാരത്തിൽപ്പെട്ടവരായി 120,000 ജനങ്ങളുണ്ട്. ആകെ പതിനൊന്നു രൂപതകൾ. c) ജറുസലേം പാത്രിയർക്ക 75,000 പേരുടെ മേലധികാരിയാണ്. അവരധികവും ഇസ്രായേലിലും യോർദാനിലുമായിലുമാണ്. 3 രൂപതകൾകൂടാതെ ഒരാർച്ചുബിഷപ്പ് ഭരിക്കുന്ന സീനായിമലയിലെ സന്യാസശ്രമവുമുണ്ട്.

കത്തോലിക്കർ: മാക്സിമൂസ് നാലാമൻ, “കിഴക്കിന്റെ മുഴുവൻറയും അന്ത്യോക്യ, അലക്സാന്ദ്രിയ, ജറുസലേം എന്നിവയുടേയും പാത്രിയർക്കായാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീഴിൽ നാലുലക്ഷം വിശ്വാസികൾ 16 രൂപതകളിലായിട്ടുണ്ട്. കെയിറോയിലും ഡമാസ്കസിലും പാത്രിയർക്കായ്ക്കു് ഔദ്യോഗികവ്യസതികൾ ഉണ്ട്. മെൽക്കീത്തൻസഭയാണ് ഏറ്റവുമധികം വൈദികമേലദ്ധ്യക്ഷന്മാരുള്ള (16) പൗരസ്ത്യകത്തോലിക്കസഭ.

സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ (Russian)

അകത്തോലിക്കർ: റഷ്യൻ, യുക്രേനിയൻ, ശേപതർത്തേനിയൻ എന്നീ വർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ടവർ മോസ്കോപാത്രിയർക്കീസിന്റെ കീഴിലുണ്ട്. ആകെ എഴുപത്തിനാലു രൂപതകളും എണ്ണത്തൊമ്പതു മെത്രാന്മാരും അഞ്ചുകോടി ജനങ്ങളും 20000 ഇടവകകളും 30,000 വൈദികരുമുണ്ട് (1961). ഗവൺമെന്റിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലിരിക്കുന്ന ഈ സഭയിൽനിന്നു് സ്വതന്ത്രലോകത്തുള്ള പുത്രീസഭകൾ അല്ലാത്തപോലെ സ്വാതന്ത്ര്യം നേടി വരുന്നു. പാരിസ്, ബർലിൻ, ന്യൂയോർക്ക് എന്നിവിടങ്ങളിലുള്ള സഭകൾ ഇതിനുദാഹരണമാണ്.

കത്തോലിക്കോസ്: പാത്രിയർക്കാ എന്ന സ്ഥാനനാമമുള്ള യാളാണ് ജോർജിയായിലെ മേലധ്യക്ഷൻ. 5 രൂപതകളിലായി 25 ലക്ഷം ജനങ്ങളുണ്ട്.

കത്തോലിക്കർ: സ്ലോവാക് വർഗ്ഗത്തിൽപെട്ട യുക്രേനിയൻ, റത്തേനിയൻ, റമേനിയൻ, ഹങ്കേറിയൻ എന്നീ സഭകളിലെല്ലാം കത്തോലിക്കരുമുണ്ട്.

യുക്രേനിയൻ (Ucranian)

കമ്മ്യൂണിസറ്റ് ഭരണത്തിൽ വളരെയധികം മട്ടനമോടെ സഭയാണിത്. മൂന്നു മെത്രാപ്പോലീത്തൻ രൂപതകളുണ്ട്. ഹലീപിയായിൽ 4 രൂപതകളുണ്ട്. 1946ൽ കമ്മ്യൂണിസറ്റ് തടങ്കലിൽ അടയ്ക്കപ്പെട്ട മെത്രാന്മാരിൽ ഒരാൾമാത്രം-ലെയോപ്പോളിലെ മോൺ. സ്ലിപ്പി-ഇന്നു ജീവിച്ചിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ രൂപതയിൽ ആയിരം വൈദികരുണ്ടായിരുന്നു. വിപ്രവാസം കഴിക്കുന്ന യുക്രേനിയൻ വിശ്വാസികൾക്കായി അമേരിക്കയിൽ 3 രൂപതകളും കാനഡയിൽ നാലു രൂപതകളുമുണ്ട്. കൂടാതെ പശ്ചിമയൂറോപ്പ്, ജർമ്മനി, ഫ്രാൻസ്, ഇംഗ്ലണ്ട്, ആസ്ട്രേലിയ, ബ്രസീൽ, അർജൻറീന എന്നീ രാജ്യങ്ങളിൽ കാരോ മെത്രാന്മാരുണ്ട് (Exarch or Ordinary). 1946നുമുമ്പു യുക്രേനിയായിൽ 3,586,000 വിശ്വാസികളുണ്ടായിരുന്നു. ഇന്നു വിപ്രവാസമനുഭവിക്കുന്നവർ 8 ലക്ഷമുണ്ട്. അകത്തോലിക്ക യുക്രേനിയൻസഭ മോസ്കോ പാത്രിയർക്കായുടെ കീഴിലാണെന്നു മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. യുക്രേനിയൻ സഭയാണ് വിശ്വാസികൾ ഏറ്റവും അധികമുള്ള പൗരസ്ത്യകത്തോലിക്കാസഭ.

റത്തേനിയൻ (Ruthenian)

'കാർപാത്ത്' താഴ്വരകളിൽ താമസിക്കുന്നവരും അവിടെനിന്നു കുടിയേറിപ്പാർത്തവരുമായ റത്തേനിയൻ കത്തോലിക്കർ എട്ടുലക്ഷത്തോളംവരും. രണ്ടു രൂപതകളും മൂന്നു മെത്രാ

നാരുമുണ്ട്. അകത്തോലിക്കർ മോസ്സോ പാത്രിയർക്കേറ്ററില് ഉൾപ്പെടുന്നു.

റുമേനിയൻ (Rumanian)

അകത്തോലിക്കർ: കാത്ത്ഡോക്സസഭകളിൽ ഏറ്റവും പ്രവർത്തനോന്മുഖമാണിത്. 1925ൽ പാത്രിയർക്കാസിംഹാസനം സ്ഥാപിതമായി. 12 രൂപതകളിലായി ഒന്നരക്കോടി ജനങ്ങളുണ്ട്.

കത്തോലിക്കർ: 5 രൂപതകളിലെ മേലദ്ധ്യക്ഷന്മാരും 1948ൽ തടങ്കലിൽ അടയ്ക്കപ്പെട്ടു. റുമേനിയയിൽ പതിനാറു ലക്ഷം ബൈസന്റയിൻ റീത്തുകാരുണ്ട്. പതിനായിരത്തോളം വിശ്വാസികൾ അമേരിക്കയിൽ വിപ്രവാസം കഴിക്കുന്നു. അവർക്കായി 1960ൽ ഒരു മെത്രാനെ വാഴിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഹങ്കേറിയൻ (Hungarian)

കത്തോലിക്കർ: ജനസംഖ്യ 215000. രണ്ടു സഭാഭരണ പ്രവിശ്യകളു (Ecclesiastical provinces)യുടെകീഴും ഒരു മെത്രാനേ ഉള്ളു.

അകത്തോലിക്കർ: മോസ്സോ പാത്രിയർക്കായുടെ അധീനതയിലാണ്.

പോളണ്ട് (Polish)

നാലു രൂപതകളിലായി നാലുലക്ഷം കാത്ത്ഡോക്സുകാരുണ്ട്. 1948ൽ സ്വതന്ത്രസഭയായി.

മിനീഷ്യൻ

1923ൽ കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിളിൽനിന്നു സ്വതന്ത്രസഭയായി സ്വയം പ്രഖ്യാപിച്ചു. 60,000 ജനങ്ങൾ രണ്ടു രൂപതകളിലായി ഭരിക്കപ്പെടുന്നു. ആകെ ഒരു കത്തോലിക്കാമെത്രാവായമേ ഉള്ളൂ.

എസ്റ്റോണിയൻ (Estonian)

ഒരു ചെറുകൂട്ടം ഓർത്ഥഡോക്സുകാർ 1923ൽ സ്വതന്ത്ര സഭയായിത്തീർന്നെങ്കിലും രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിനുശേഷം വീണ്ടും മോസ്കോ പാത്രീയക്കാര്യുടെ കീഴിലായി.

ലെത്തോണിയൻ (Lethonian)

ലിത്വാനിയക്കാരുടെ ചേർന്നു സ്വതന്ത്രസഭയായെങ്കിലും എസ്റ്റോണിയൻസഭപോലെ പിന്നീട് മോസ്കോയോടു ചേർക്കപ്പെട്ടു.

ജപ്പാൻ (Japanese)

റഷ്യൻ മിഷനറിമാർ 1860ൽ സ്ഥാപിച്ച ഓർത്ഥഡോക്സുസഭയാണിത്. ഇന്ന് ന്യൂയോർക്കിലെ റഷ്യൻ ഓർത്ഥഡോക്സു മെത്രാപ്പോലീത്തായുടെ കീഴിലാണ്. ജനസംഖ്യ 35000.

ചീന (Chinese)

റഷ്യൻ വിപ്ലവത്തിനുശേഷം നിരവധി റഷ്യൻ ഓർത്ഥഡോക്സുകാർ ചൈനയിൽ കുടിയേറി. 1957 മുതൽ സ്വതന്ത്രയായി. ഈ സഭയിൽ രണ്ടു മെത്രാന്മാരുടെ കീഴിൽ ഇരുപതിനായിരം ജനങ്ങളുണ്ട്.

ഉഗാണ്ട (Uganda)

1933ൽ ആരംഭിച്ചു. ഉഗാണ്ടയിലും കെനിയായിലുമായി പതിനയ്യായിരം ഓർത്ഥഡോക്സുകാരുണ്ട്.

ശ്ലോവേനിയൻ (Albo Ruthenian)

2500 കത്തോലിക്കവിശ്വാസികൾ ലണ്ടനിലും ചിക്കാഗോയിലുമുണ്ട്. ഏകമെത്രാൻ ലണ്ടനിൽ വസിക്കുന്നു.

റഷ്യൻ (Russian)

19-ാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അവസാനത്തിൽ പെത്രോപ്പൊളി കേന്ദ്രമാക്കി ഉയർന്നു. കത്തോലിക്കാസമൂഹം വിപ്ലവകാലത്തു നാമാവശേഷമായി. ഇപ്പോൾ 3000 വിശ്വാസികളുണ്ട്. ഏകമെത്രാൻ റോമിൽ വിപ്രവാസത്തിൽ കഴിയുന്നു.

അദ്ധ്യായം മൂന്നു്

പാശ്ചാത്യരീതികൾ *

പാശ്ചാത്യരീതികളൊഴിച്ച ക്രൈസ്തവസഭയിൽ ഉള്ള എല്ലാ രീതികൾക്കുംകൂടി പാശ്ചാത്യരീതിയ്ക്ക് അഥവാ ലത്തീൻ രീതിയ്ക്ക് എന്നു പേരുപറയാം. തമ്മിൽ വളരെയധികം വ്യത്യാസങ്ങളുള്ള പാശ്ചാത്യസഭയിൽ വിവിധ ആരാധനക്രമങ്ങളുണ്ട്. റോമൻ ആരാധനക്രമം ആണ് ഇവയിൽ പ്രമുഖവും കൂടുതൽ പ്രചാരവും. ഇററലിയിൽ മിലാൻ രൂപതയിലെ അബ്രോസ്യൻ രീതിയും, സ്വെയിനിൽ തൊളെദോ രൂപതയിലെ മൊസാറബിക് രീതിയും തികച്ചും സ്വതന്ത്രങ്ങളായ ആരാധനക്രമങ്ങളാണ്. ഇതുപോലെ കാരോ രൂപതയിൽമാത്രം ഉപയോഗത്തിലിരിക്കുന്ന വേറെ രണ്ടു് രീതികളുമുണ്ട്. അവ ശ്രാൻസിലെ ലിയോൺരൂപതയിലും പോർട്ടുഗലിലെ ബ്രാഗായിലും നിലവിലിരുന്നവയും ഇപ്പോൾ ഏതാണ്ടു മുതപ്രായമായവയുമാണ്. ഇവ റോമൻ രീതിന്റെ വളച്ചുയുടെ കാരോ ഘട്ടങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നവയാണെന്നു പറയാം. ഇവകൂടാതെ സന്യാസസമൂഹങ്ങളിൽമാത്രം നിലവിലിരിക്കുന്ന കർത്തുസ്യൻ, സിസ്റ്റേർസ്യൻ, കമ്മലീത, ഡൊമീനിക്കൻ, പ്രെമോൺസ് ട്രൈൻഷ്യൻ ഇവ പരസ്പരം വ്യത്യസ്തങ്ങളാണ്. ഗ്രാഗോലിററിക (റോമൻ-സ്വാവോണിക) രീതിനെപ്പറ്റി മുൻപു് സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. കൂടാതെ പുതിയ ഗാല്ലിക്കൻ ആരാധനക്രമവും ബ്രിട്ടീഷ് ചേരികളിൽ നവീകരണപ്രസ്ഥാനത്തിനു മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന സാരം ആരാധനക്രമവും പാശ്ചാത്യക്രമത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടവതന്നെ.

.....
* ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ 'പാശ്ചാത്യരീതിയ്ക്ക്' എന്ന സംജ്ഞ കൊണ്ടു പാശ്ചാത്യാരാധനക്രമം എന്നേ വിവക്ഷിക്കുന്നുള്ളൂ.

റീത്തുഭാഷ: ചെറുതുവായിപ്പറഞ്ഞാൽ ഇവയിലെല്ലാം ലത്തീൻഭാഷയാണു് ഉപയോഗിക്കുന്നതു്. ക്രിസ്തുബൃത്തിന്റെ ആദ്യത്തേയും രണ്ടാമത്തേയും നൂറ്റാണ്ടുകളിൽ ഗ്രീക്കുഭാഷയിൽ ആരാധനക്രമങ്ങൾ നടത്തിയിരുന്നു. രണ്ടാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ സമാപനത്തോടെ ആഫ്രിക്കയിലും മൂന്നാം നൂറ്റാണ്ടുമുതൽ ആറാംനൂറ്റാണ്ടുവരെയുള്ള കാലത്തിനിടയ്ക്കു റോമിലും റീത്തുഭാഷ ലത്തീനായിത്തീർന്നു. യൂഗോസ്ലാവിയായിൽ സ്ലാവോണിക് ഭാഷയിൽ (ഗ്ലോഗോലിറിക ആരാധനക്രമം) റോമൻ റീത്തുതന്നെ അനുഷ്ഠിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടു്. ചൈനാക്കാക്കു ദേശീയഭാഷയിൽ കുർബാനക്രമം ഉണ്ടാക്കുവാൻ അനുവാദം നല്കിയിട്ടുണ്ടു്. ഇസ്രായേലിലെ ചില ലത്തീൻ വൈദികക്കു കുർബാനയുടെ ആദ്യഭാഗവും കാനോനനമസ്കാരവും മാതൃഭാഷയിൽ നടത്താൻ അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

പൗരസ്ത്യാരാധനക്രമങ്ങളെ താരതമ്യപ്പെടുത്തി പഠിക്കുന്നതിനുമുമ്പു പാശ്ചാത്യാരാധനക്രമങ്ങളെപ്പറ്റി അല്പം പരിചയപ്പെടുന്നതു് ഉപകാരപ്രദമാണു്. അടുത്ത അദ്ധ്യായങ്ങളിൽ വാദമുഖങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കുന്നതിനും ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും പലപ്പോഴും പാശ്ചാത്യാരാധനക്രമങ്ങൾ നമ്മെ സഹായിക്കുമെന്നതിനാൽ പാശ്ചാത്യറീത്തുകൾ കാരോന്നിന്റെയും* പ്രത്യേകത, കേരളീയരായ നമുക്കു പരിചയമുള്ള 'ലത്തീൻ റീത്തു' (റോമൻറീത്തു)മായി അവയ്ക്കുള്ള വ്യത്യാസം, അവയിൽ അലിത്തുചേന്നിരിക്കുന്ന പൗരസ്ത്യാരാധനക്രമമയം എന്നിവയെപ്പറ്റി സമ്യക്കായി പ്രതിപാദിക്കാം.

* ആദിമനൂറ്റാണ്ടുകളിലെ പാശ്ചാത്യസഭകളെ റോമൻ റീത്തും ഗാല്ലിക്കൻ റീത്തും സ്വീകരിച്ചവയായിതിരിച്ചും പ്രതിപാദിക്കാവുന്നതാണു്.

റോമൻറീതു്: (Roman Rite)

റോമിൽ മുട്ടയെടുത്തുവളന്റ് ആദിമന്റററാണ്ടുകളിൽതന്നെ ആപ്രിക്കാവരെ പടൻപന്തലിച്ചതാണിതു്. ത്രെന്റോസ് സൂ നഹറദോസിൻറ കാലത്തു ധാരാളം പ്രാദേശികകർബാനക്രമ ണ്ങളുണ്ടായിരുന്ന. 'ബലിയർപ്പണത്തിൽ ഐക്യരൂപ്യമുണ്ടാ കാൻ' 1570ൽ പിയൂസ് അഞ്ചാമൻ പുതിയ റോമൻ കർബാ നക്രമം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. ഇരുന്റുകൊല്ലത്തെ പഴക്കമുള്ള കർബാനക്രമങ്ങൾ തുടൻപയോഗിക്കാൻ അനുവദിച്ചു. അതി നാലാണു് പാശ്ചാത്യദേശത്തു് ഇന്നു മററു റീത്തുകളുള്ളതു്. മററു റീത്തുകളെപ്പറ്റി താഴെ വിവരിക്കുമ്പോൾ റോമൻ റീ ത്തിനു് അവയുടെമേലുള്ള സ്വാധീനത എത്രയുണ്ടെന്നു ഗ്രഹി ക്കാം. ഏററമധികം കത്തോലിക്കർ ഉപയോഗിക്കുന്ന റീത്താ ണിതു്. സാധാരണമായി മാപ്പാപ്പമാർ ഉപയോഗിക്കുന്നതും ഇതുതന്നെ.

മദ്ധ്യയുഗങ്ങളിൽ ഗാല്ലിക്കൻ റീതു് പൊട്ടുപൊടിയു മായി അലിഞ്ഞുചേർന്നു. ഇതിൽ നിരവധി വിശുദ്ധരുടെ തിരു നാളുകളും അക്കാലത്തു് കടന്നുകൂടിയിട്ടുണ്ടു്. ലത്തീൻ ഭാഷ യെപ്പറ്റിയുള്ള പരിജ്ഞാനം പൊതുജനങ്ങളിൽ നഷ്ടപ്പെ ടുതോടെ കാർമ്മികർ "ജനങ്ങളുടെ നാമത്തിൽ ബലി അർപ്പി ക്കുന്നു" എന്ന ആശയം ശക്തിപ്പെടുകയും, ജനങ്ങൾക്കു ദിവ്യ ബലിയിൽ സജീവമായ പങ്കുണ്ടെന്ന യാഥാർത്ഥം മനസ്സിലാ ക്കാൻ വിഷമമായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. തൽഫലമായി ദിവ്യ ബലിയുടെ സമയത്തു രഹസ്യഭക്തികൃത്യങ്ങൾ ചൊല്ലുന്ന രീതി ആരംഭിച്ചു. ഈ കഴപ്പം പരിഹരിക്കാൻ ഇന്നു വലിയ പരി ശ്രമം നടക്കുന്നുണ്ടു്. പ്രാദേശികഭാഷകളിൽ ആരാധനക്രമ ണ്ങൾ നടത്താൻ ഇന്നേവരും ആഗ്രഹിച്ചു രണ്ടാം വത്തിക്കാൻ സൂനഹദോസിൽ പ്രത്യംഗയർപ്പിച്ചു കഴിഞ്ഞുകൂടുകയാണു്.

അബ്രോസ്യൻ റീത്തു° (Ambrosian Rite)

അബ്രോസ്യൻ റീത്തിന്റെ ഉത്ഭവത്തെപ്പറ്റി പല അഭിപ്രായങ്ങളുണ്ട്. മിലാനിൽ മാത്രം ഉപയോഗത്തിലിരിക്കുന്ന ഈ റീത്തു റോമൻ റീത്തിന്റെ ആദിമകാലത്തെ ഒരു വളർച്ച സ്ഥിതി കാണിക്കുന്നതാണ്. നാലാം നൂറ്റാണ്ടിൽ മിലാൻ നഗരം റോമൻ ചക്രവർത്തിമാരുടെ ആസ്ഥാനമായിരുന്നതിനാൽ രാഷ്ട്രീയപ്രാബല്യം സ്വീകരിച്ചതായ റീത്തു പാലിക്കുന്നതിനും റോമൻ റീത്തിനു വിപരീതമായി നവമായ വ്യതിയാനങ്ങൾ വഴങ്ങിക്കൊടുക്കാതിരിക്കുന്നതിനും ഇടയായി. അക്കാലത്തു മിലാനിലെ മെത്രാന്മാരിൽ ചിലരെല്ലാം പൗരസ്ത്യദേശങ്ങളിൽനിന്നു വന്നതിനാലായിരിക്കണം ഈ റീത്തിൽ പൗരസ്ത്യഘടകങ്ങൾ പലതും കാണുന്നത്.* ഈ ആരാധനക്രമം വി. അബ്രോസ്യന്റെ നാമത്തിൽ അറിയപ്പെടുന്നെങ്കിലും അദ്ദേഹമല്ല അതിന്റെ കർതാവ്. മിലാനിലെ ഏറ്റവും വിശ്രുത മെത്രാനായ അദ്ദേഹം രചിച്ചതായി ചുരുക്കം ചില ഭാഗങ്ങളെ ഇതിലുള്ള. ഇപ്പോഴത്തെ മാർപ്പാപ്പ പൗലോസ് ആറാമൻ മിലാനിലെ മെത്രാപ്പോലീത്താ ആയിരുന്നപ്പോൾ ഈ റീതുപയോഗിച്ചിരുന്നുവെന്നത് പ്രസ്താവ്യമാണ്.

ദിവ്യബലി ക്രമം: അർത്താരയുടെ ചുവട്ടിൽനിന്നു ആദ്യം ചെയ്യുന്ന പ്രാർത്ഥനകൾ റോമൻ റീത്തിലേതുതന്നെ അവ മദ്ധ്യയുഗത്തിൽ കൂട്ടിച്ചേർത്തതാണ്. എന്നാൽ 42-ാംസ

* ഈ റീത്തു° പൗരസ്ത്യറീത്തുകളിൽനിന്നു ഉത്ഭവിച്ചതാണെന്നു വാദിക്കുന്നവരുമുണ്ട്. cfr. Duschene, Christian Worship, Its Origin and Elevation, London 1903, P. 90

കീർത്തനം ചൊല്ലുന്നില്ല. “ഞാൻ പിഴയാളി” (confiteor) യിൽ വി. അബ്രോസിന്റെ പേരുണ്ട്. കുറിയേലയിസോൻ ഇല്ല. മൂന്നു വേദ പുസ്തകവായനകൾ ഉണ്ട്.

മിലാൻ കത്തീഡ്രലിലെ ആഘോഷമായ ദിവ്യബലിയിൽ ഒരു പ്രത്യേകചടങ്ങുണ്ട്. പുരാതനവേഷമണിഞ്ഞു പത്തു വൃദ്ധന്മാർ പ്രദക്ഷണമായി വന്നശേഷം അവരിൽ രണ്ടുപേർ കർത്താവിന്റെ ആശീർവാദം വാങ്ങി തങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്ന ബലിവസ്തുക്കൾ ഏല്പിക്കുന്നു. ഇപ്രകാരം പത്തു വൃദ്ധകളും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. “നമ്മുടെ കർത്താവു് ഈശോമിശിഹായുടെ പാർപ്പത്തിൽനിന്നു് പാപപരിഹാരാർത്ഥം രക്തവും വെള്ളവും പുറപ്പെടു” എന്നു ചൊല്ലിക്കൊണ്ടാണു് വീഞ്ഞും വെള്ളവും കാസായിൽ കലത്തുന്നത്. ഇതുപോലെയുള്ള പ്രാർത്ഥന പൗരസ്ത്യ കുർബാനക്രമങ്ങളിൽ സാധാരണമാണു്. റോമൻ റീത്തിൽ ഈ സമയത്തു് വേറെ പ്രാർത്ഥനയാണല്ലോ. ഈ റീത്തിൽ റോമൻ റീത്തിനേക്കാൾ prefatio എണ്ണത്തിൽ കൂടുതലുണ്ട്. മിലാനിലെ വിശുദ്ധരുടെ ഭാജ് കൊണ്ടാടുന്നു. കൂദാശസ്ഥാപനത്തിനുശേഷമുള്ള പ്രാർത്ഥന കുരിശിന്റെ രൂപത്തിൽ കൈകൾ വിരിച്ചുപിടിച്ചുകൊണ്ടാണു്. വിഭജനക്രമ (fraction)ത്തിനു പ്രത്യേകഗാനമുണ്ട്. മരിച്ചവർക്കുവേണ്ടിയുള്ള കുർബാനയിലേ Agnus Dei ചൊല്ലുന്നുള്ളു. വി. അബ്രോസിന്റെ കാലത്തേതുപോലെതന്നെ, വി. കുർബാന നല്ലമ്പോൾ കാമ്മീകൻ Corpus Christi (ക്രിസ്തുവിന്റെ ശരീരം) എന്നു പറയുകയും സ്വീകരിക്കുന്നയാൾ അതു സത്യമാകുന്നുവെന്നു അർത്ഥത്തിൽ “ആമ്മേൻ” എന്നുത്തരിച്ചു സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.* ബലിയുടെ അന്ത്യത്തിൽ മൂന്നുപ്രാവശ്യം കുറിയേലയിസോൻ പറയുന്നുണ്ട്. “നമുക്കു മിശിഹായുടെ നാമത്തിൽ സമാധാനത്തിൽ പോകാം” എന്നു ഡീക്കൺ വിളിച്ചുപറയുന്നു. ഇതു റോമൻ റീത്തിലെ ITE MISSA EST എന്നതിന്റെ സ്ഥാനത്താണു്.

* Migne P. L. 16. 417

ആരാധനക്രമവഷം (Liturgical year): വലിയനോമ്പിന്റെ ആരംഭത്തിൽ റോമൻ റീതിലേതുപോലെ Ash Wednesday (വിഭൃതിത്തിരുന്നാൾ) ഇല്ല. നോമ്പ് ആദ്യത്തെ തികളാഴ്ചതന്നെ ആരംഭിക്കുന്നു. വലിയ ആഴ്ചക്രമങ്ങൾ റോമൻ റീതിൽനിന്നു വിഭിന്നമാണ്. പെസഹാവ്യാഴാഴ്ച കാനോന നമസ്കാരത്തോടുകൂടി (Terce) പ്രത്യേകവായനകളും പ്രാർത്ഥനകളുമുണ്ട്. വേസ്റ്റർ (സായംകാലത്തുശ്രേഷ്ഠ) യുടെ അന്ത്യത്തിലാണ് അന്നത്തെ കുർബാന. വി. മത്തായിയുടെ സുവിശേഷത്തിലെ പീഡാനഭവവായന പെസഹാവ്യാഴാഴ്ചയും, ള്ഃഖവെള്ളിയാഴ്ചയുമായി വായിക്കുന്നു. മറുദിവസങ്ങളിൽ പീഡാനഭവചരിത്രം കാനോനനമസ്കാരത്തിലേ വായിക്കുന്നുള്ളൂ. ള്ഃഖവെള്ളിയാഴ്ച കുർബാനയോ (Mass of the presanctified) കുർബാന സ്വീകരണമോ ഇല്ല. പ്രാർത്ഥനകളും വായനകളും സ്ത്രീ വാവണക്കവുമേ അനുളളൂ. വലിയ നോമ്പുകാലത്തു വിശുദ്ധരുടെ തിരുന്നാളുകൾ ഘോഷിക്കാറില്ല. റോമൻ റീതിൽ ഉന്നമുള്ളതുപോലെ എല്ലാദിവസവും മിലാനിൽ വിശുദ്ധരുടെ തിരുന്നാൾ ഘോഷിക്കുന്നില്ല. ഓരോ ദിവസത്തേക്കും നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്ന തിരുവസ്ത്രത്തിന്റെ നിറം റോമൻ റീതിൽനിന്നു വിഭിന്നമാണ്.

മൊസാറബിക് റീതു് (Mozarabic Rite)

വിസിഗോത്തിക് റീത്തെ അപരനാമമുള്ള ഈ ആരാധനക്രമം സ്പെയിനിലെ പുരാതനറീതിനെ അനുസ്മരിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് തൊള്ളേറ്റോ കത്തീഡ്രലിലേ ഒരു ചാപ്പലിൽമാത്രം അനുഷ്ഠിക്കപ്പെടുന്നു. കാരൽമാൻ ചക്രവർത്തി റോമൻറീതു നിർബന്ധമായി പ്രചരിപ്പിച്ചതിനുമുമ്പുള്ള ഗാല്ലിക്കൻ ക്രമത്തിന്റെ ഒരു വളർച്ചാലട്ടത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതാണിത്. ആറു മുതൽ എട്ടാം നൂറ്റാണ്ടുവരെയുള്ള വളർച്ചയ്ക്കിടയ്ക്കു നിരവധി

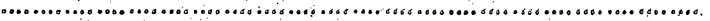
പ്രാർത്ഥനകളും കൂദാശക്രമങ്ങളും അതിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.* പതിനൊന്നാം നൂറ്റാണ്ടിൽ മൊസാരബിക് റീത്തു റോമൻ റീത്തിന്റെ സമ്മർദ്ദമേറേ നാമാവശേഷമായി. തൊള്ളേറ്റോയിലെ ആറ് ഇടവകകളിൽമാത്രമേ അതനുവദിക്കപ്പെട്ടിരുന്നുള്ളൂ. റോമൻ റീത്തിലെ പല പ്രാർത്ഥനകളും അതിൽ ചേർക്കപ്പെട്ടു. 15-ാം നൂറ്റാണ്ടിൽ പ്രധാനപ്പെട്ട തിരുനാളുകളിലേ അത് അനുഷ്ഠിക്കപ്പെട്ടിരുന്നുള്ളൂ 1940ൽ ആറു വൈദികർ തൊള്ളേറ്റോ കത്തീഡ്രലിലേ വി. കുർബാനയുടെ ചാപ്പലിൽ ദിവസവും മൊസാരബിക് ക്രമം അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിന് അനുവാദം നൽകി. ആ സ്ഥിതി ഇന്നും തുടരുന്നു.

ദിവ്യബലി: കന്യകാമറിയത്തിന്റെയും സകല വിശുദ്ധരുടേയും മാധ്യസ്ഥത്താൽ, ക്രിസ്തു അയോഗ്യദാസകൾ കനിഞ്ഞു സഹായം നൽകണമെന്നു ചൊല്ലിക്കൊണ്ടു കാർമ്മികൻ ബലി ആരംഭിക്കുന്നു. അരുത്താരയുടെ ചുവട്ടിൽനിന്നു ചൊല്ലുന്ന പ്രാർത്ഥനകൾ റോമൻ റീത്തിലേതുപോലെതന്നെ. ബലി ആരംഭിക്കുന്നതിനുമുമ്പുതന്നെ ബലിവസ്തുക്കൾ ക്രമീകരിച്ച് അരുത്താരയിൽ വച്ചിരിക്കും. ഈ ക്രമത്തിൽ കാർമ്മികനാണ് പണ്ടു സുവിശേഷം വായിച്ചിരുന്നത്. പുരാതനകാലത്തു സുവിശേഷത്തിനുശേഷമാണ് ബലിവസ്തുക്കൾ ആഘോഷമായി സംവഹിക്കപ്പെട്ടിരുന്നതെന്നു “കാഴ്ചവണ്ണി”ന്റെ സമയത്തു ആലപിക്കുന്ന ഗാനത്തിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കാം. കാർമ്മികൻ കൈയ്ക്കഴുകിയശേഷം മാറിമാറിവരുന്ന ഏഴു പ്രാർത്ഥനകൾ ചൊല്ലുന്നു. ഇവയ്ക്കിടയ്ക്കു എല്ലാ ജീവിതാവസ്ഥയിലുള്ളവർക്കുംവേണ്ടി ലുത്തിനിയായും അപ്പസ്തോലന്മാരുടേയും രക്തസാക്ഷികളുടേയും

* Bishop Mozarabic and Ambrosian Rite, London, 1924 P. 21-

സൂരണ (Dyptics)യുണ്ടു്. അന്ത്യത്താഴവിവരണം ആരംഭിക്കുന്നതു്, പൗരസ്ത്യ ആരാധനക്രമങ്ങളിലേതുപോലെ, നമ്മുടെ കത്താവു് ഈശോമിശിഹാ 'താൻ ഒറ്റിക്കൊടുക്കപ്പെട്ട രാത്രിയിൽ' എന്നാണു്*. തുടന്നു റൂഹാക്ഷണ (epiclesis)ത്തോടു സാമ്യമുള്ള പ്രാർത്ഥനകൾ ചൊല്ലിയശേഷം കാമ്മികൻ, "നമ്മുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ സൂക്ഷിക്കുന്ന വിശ്വാസം, അധരങ്ങൾകൊണ്ടു് ഏറ്റുപറയാം" എന്നു ചൊല്ലി തിരുവോസ്തി ഉയർത്തുന്നു. ഇതു വിശ്വാസപ്രമാണത്തിനുള്ള പ്രാരംഭമാണു്. മൊസാറബിക് റീത്തിൽ ഇപ്പോഴാണു് വിശ്വാസപ്രമാണം ചൊല്ലുക. ഇതിൽ "ഞങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുന്നു"വെന്നു ബഹുവചനമാണു് ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നതു്. വിഭജനശുശ്രൂഷ പ്രത്യേകതരത്തിലുള്ളതാണു്. തിരുവോസ്തി ഒൻപതായി വിഭജിച്ചു കുരിശാകൃതിയിൽ പിലാസായിൽ വയ്ക്കുന്നു. അവയിൽ കാരോ ഭാഗത്തിനും കർത്തുരഹസ്യങ്ങളെ കുറിക്കുന്ന മാംസം ധരിക്കൽ, ജനനം, ഘോരനാചാരം, കഷ്ടാനഭവം, മരണം, ഉയിർപ്പു്, പ്രത്യക്ഷപ്പെടൽ, മഹത്വം, രാജ്യം എന്നീ ഫലങ്ങളാണു് നല്കിയിരിക്കുന്നതു്.

'സ്വഗ്ഗൃഹ്ണനായ പിതാവേ' എന്ന പ്രാർത്ഥന കാമ്മികൻ ഒറ്റയ്ക്കു ചൊല്ലുന്നെങ്കിലും അതിലെ കാരോ അപേക്ഷയ്ക്കുംശേഷം ജനങ്ങൾ 'ആമ്മേൻ' എന്നു് ഉത്തരിക്കുന്നു. പൗരസ്ത്യരീതികളിലുള്ളതുപോലെ, "വിശുദ്ധവസ്തു വിശുദ്ധക്കു്" എന്നു പറഞ്ഞു കാമ്മികൻ ദിവ്യകാരുണ്യസ്വീകരണത്തിനു ജനങ്ങളെ ക്ഷണിക്കുന്നു. "നമ്മുടെ കത്താവു് ഈശോമിശിഹായുടെ നാമത്തിൽ ബലി അവസാനിച്ചിരിക്കുന്നു. നമുക്കു സമാധാനത്തിൽ പോകാം" എന്നു ഡീക്കൺ അറിയിക്കുന്നതോടെ ബലി അവസാനിക്കുന്നു.

* മറ്റു പാശ്ചാത്യരീതികളിൽ, "പീഡാനഭവത്തിന്റെ തലേദിവസം" എന്നാണു് ആരംഭിക്കുന്നതു്.

ലിയോൺ റീത്ത് (The Rite of Lyons)

ആധുനിക ലിയോൺ റീത്തിന്റെ ഉല്പത്തേയും തറവാടി നേയുംപററി വാദനഹിതമായ ഒരു സുഗന്ധദ്രവ്യപ്രായമില്ല. എട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിനുമുമ്പ് അതു ഗാല്ലിക്കൻ റീത്തിൽ പെട്ടിരുന്നാൽത്തന്നെയും കാരൽമാൻ ചക്രവർത്തിയുടെ റോമൻ റീത്തു പ്രചരണവും പിന്നീടുണ്ടായ കടംവാങ്ങലുകളും ഇന്ന് ഈ റീത്തു റോമൻ റീത്തിനോടു് ഏറ്റവും സാദൃശ്യം വഹിക്കുന്നുണ്ടു്. 1970-ൽ റോമൻ കുർബാനനക്രമം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചപ്പോൾ അതിനൊപ്പിച്ചു ലിയോൺ ക്രമവും ശരിപ്പെടുത്തി. എങ്കിലും അന്ന് ആ റീത്തിന്റെ ഗുണവിശേഷതകൾ അധികം കളഞ്ഞുകൊടുത്തില്ല. എന്നാൽ പതിനേഴും പതിനെട്ടും നൂറ്റാണ്ടുകളിൽ പ്രാദേശിക ആരാധനഗ്രന്ഥങ്ങളെല്ലാം പരിഷ്കരിച്ചു ണമെന്ന ആശയം ഫ്രാൻസിൽ മുഴുവൻ പടർന്നുപിടിക്കുകയും അതിന്റെ തള്ളലിൽപ്പെട്ട ലിയോൺ റീത്തിന്റെ സ്വകീയഗുണങ്ങളെല്ലാം കടപറിയുകയും പകരം റോമൻ ക്രമങ്ങൾ സ്ഥലംപിടിക്കുകയും ചെയ്തു. ഒൻപതാം പിയൂസ് മാർപ്പാപ്പാ 1863-ൽ ലിയോൺ റീത്തു് അംഗീകരിച്ചു. ലിയോൺ സഭയുടെ തിരുനാളുകളും പ്രത്യേകതകളും കൂട്ടിച്ചേർത്തു് ഒരു കുർബാനനക്രമം 1902-ൽ ലെയോ പതിമൂന്നാമൻ അംഗീകരിച്ചു നടപ്പിലാക്കി.

ദിവ്യബലി : റോമൻ റീത്തുമായി ഇതിനുള്ള വ്യത്യാസം മുഖ്യമായും പ്രാർത്ഥനകളിലല്ല. മെത്രാൻ അർപ്പിക്കുന്ന ആഘോഷമായ ബലിയിൽ സംവിധാനത്തിലും ആംഗ്യങ്ങളിലുമാണു് അന്തരമുള്ളതു്. മെത്രാൻ തിരുവസ്രങ്ങൾ ധരിക്കുന്നതു സങ്കീർത്തിയിൽ വെച്ചാണു്. ആറു വൈദികരും ആറു ആറാംപട്ടക്കാരുടേയും ആറു അഞ്ചാം പട്ടക്കാരുടേയും കൂടാതെ ഒൻപതു സഹായികളും മെത്രാന്റെ രണ്ടു 'കപ്പാന്നാരും' പൊന്തിഫിക്കൽ കുർബാനയിൽ പങ്കെടുക്കുന്നു. ലേഖനം വായിക്കുമ്പോൾ കത്തീഡ്രലിലേ

'കപ്യാർ' എന്ന സ്ഥാനമുള്ള വൈദികൻ ബലിവസ്തുക്കൾ ഒരു ക്ഷണം. ആറു വൈദികർ മെത്രാനോടുകൂടി സഹകാർമ്മികരായി (Concelebrate) ബലി അർപ്പിക്കുന്നു. വൈദികർ ചൊല്ലുന്ന കർബാനയിൽ ഒന്നോ രണ്ടോ ശുശ്രൂഷികൾ 'ആൻബ' ധരിച്ചു സഹായിക്കുന്നു. അരയൊരയിൽ ബലിവസ്തുക്കൾ വസ്തുവാൻ വിരിക്കുന്ന കെത്താനയ്യ (C Corporal) നാല്പത്തിയൂന്നിപ്പേർ ഉദ്യം ഇരുപത്തൊന്നോ ഇരുപതു വീതിയും ഉണ്ടായിരിക്കണം മെന്തെ ക്രമവിധികൾ നിശ്ചയിക്കുന്നു. കാസ അതിന്മേൽ വച്ചിട്ട്, അതുകൊണ്ടുതന്നെ പീറകിൽനിന്നു വലിച്ചു കാസ മുട്ടകയാണു ചെയ്യുക* അപ്പോൾ മകബലാന (Pall)യുടെ ആവശ്യമില്ല.

ദിവ്യബലിയിൽ വീഞ്ഞും വെള്ളവും സങ്കലനം ചെയ്ത ബോൾ, ക്രൂശിൽവെച്ചു ക്രിസ്തുവിന്റെ പാർപ്പത്തിൽനിന്നു രക്തവും ജലവും പുറപ്പെട്ടതു വി. യോഹന്നാൻ സാക്ഷിക്കുന്നു വെന്തെ സൂചിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുള്ള പ്രാർത്ഥനയുണ്ട്. ചെസഹറവ്യം ശാശ്വ, ഇരുപത്തൊന്നോപ്പ, സഭാസമർപ്പണകാലം (Dedicatio Ecclesiae) എന്നിങ്ങനെയുള്ള അവസരങ്ങളിൽ ചൊല്ലുന്ന തിനു പ്രത്യേക Prefatio ഉണ്ട്. കൂടാതെസ്ഥാപനവാക്കുകൾക്കുശേഷം കൈകൾ കുരിശാകൃതിയിൽ വിരിച്ചാണ് കാർമ്മികൻ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നത്.

ബ്രാഗാറീത്തു : (The Rite of Braga)

പോർട്ടുഗലിന്റെ വടക്കുഭാഗത്തുള്ള ഒരതിരൂപതയാണ് ബ്രാഗ. പന്ത്രണ്ടാം നൂറ്റാണ്ടുമുതലേകിലും അവിടെ ഉപയോഗിച്ചുപോരുന്നതാണ് ബ്രാഗാറീത്തു. എന്നാൽ, വൈദികരുടെ വിരളതയും ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ അഭാവവും (പതിനാറാം

* ഇതു മുറിച്ചെടുത്തതാണ് റോമൻ റീത്തിലേ കബലാന

ന്ദുററാണ്ടിനുശേഷം 1924-ൽ ആൺ കുർബാനക്രമം അച്ചടി
 ചുട്ട്) നിമിത്തം ഈ റീത്തു ത്യാജ്യകോടിയിൽ തള്ളപ്പെട്ടി
 രുന്നു. പതിനേഴാം നൂറ്റാണ്ടുമുതൽ, പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടു
 വരെ റോമൻ റീത്തു സ്വീകരിക്കുന്നതിനു വലിയ 'കോപ്പുക
 ട്രൽ' നടന്നു. 19-ാം നൂറ്റാണ്ടിൽ പരസ്യാരാധനയ്ക്കു ബ്രാഗ
 കുർബാനക്രമം ഉപയോഗിച്ചിരുന്നെങ്കിലും അല്ലാത്ത അവസര
 ങ്ങളിൽ റോമൻ റീത്തിലേ കുർബാനക്രമവും കാനോന നമസ്സാ
 രവുമാണ് വൈദികർ ഉപയോഗിച്ചിരുന്നത്. ഇരുപതാം
 നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആരംഭത്തിൽ വളരെ വിരളമായേ ഇടവകപ്പ
 ങ്ങളികളിൽത്തന്നെയും ഈ ക്രമം അനുഷ്ഠിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. 1921-ൽ
 കാനോന നമസ്സാരവും രണ്ടുവഷത്തിനുശേഷം കുർബാന
 ക്രമവും അച്ചടിപ്പിക്കുകയും ബ്രാഗദ അതിരൂപതയിൽ അവ
 നിർബ്ബന്ധിതമാക്കുകയും ചെയ്തു.

ദിവ്യബലി: ആഘോഷമായ കുർബാനയിൽ ബലിവ
 സ്തുക്കൾ ഒരുക്കുന്നതു ലേഖനത്തിനും സുവിശേഷത്തിനും ഇടക്കും,
 അല്ലാത്തപ്പോൾ കുർബാനയുടെ ആരംഭത്തിലുമാണ്. കുർബാന
 സ്വീകരണത്തിനുമുമ്പു, കാമ്മീകൻ തിരുവോസ്തിയെടുത്തു ജന
 ങ്ങളുടെനേരെ അല്പം തീർത്ത്ത് "ജനങ്ങൾക്കു കണ്ടു" ആരാധി
 ക്കത്തക്കവിധം" അതുയർത്തുന്നു. മറ്റു കൂദാശക്രമങ്ങളിലും പ്രാ
 ദേശികത കടന്നുകൂടിയിട്ടുണ്ട്. ബ്രാഗയിലെ കൂദാശക്രമങ്ങളുടെ
 തർജ്ജമയാണ് സീറോ മലബാർ സഭയിൽ ഇന്നുപയോഗ
 ത്തിലിരിക്കുന്നത്. (പോർട്ടുഗീസ് മിഷനറിമാർ നടപ്പിൽ
 വരുത്തി).

സന്യാസസമൂഹറീത്തുകൾ

ബാഹ്യലോകവുമായി അധികസമ്പർക്കം പുലർത്താതിരുന്ന
 സന്യാസികൾ തങ്ങൾ ഒരു കാലത്തു സ്വീകരിച്ച ആരാധന
 ക്രമം വലിയ വ്യതിയാനങ്ങൾക്കധീനമാക്കാതെ സൂക്ഷിച്ചതി
 നാലാണ് ഇന്നു പല സന്യാസസമൂഹങ്ങൾക്കും പ്രത്യേക
 റീത്തുകൾ ഉള്ളതു്.

കർത്തുസ്യൻ: (Carthusian)

പതിമൂന്നാം നൂറ്റാണ്ടിനുമുമ്പുള്ള ക്രമത്തിൽ കാർത്തികൻ ഒരു കൂഴൽ ഉപയോഗിച്ചു തിരുരക്തം പാനം ചെയ്തിരുന്നുവെന്നും ഡീക്കൺ ബായറാഴ്ചദിവസം തിരുരക്തം സ്വീകരിച്ചിരുന്നുവെന്നും കാണുന്നുണ്ട്. ഇപ്പോഴത്തേ ക്രമം ഇതനുവദിക്കുന്നില്ല. ദിവ്യബലിയിൽ സഹായിക്കാൻ അഞ്ചാംപട്ടക്കാരനല്ല. ആറാം പട്ടക്കാരൻ ഗൃഹക്കുറിയുടെ ചങ്ങല കുറുക്കിപ്പിടിക്കാതെ ചില പൗരസ്ത്യരീതികളിലുള്ളതുപോലെ അരത്തറയുടെ ചുറ്റും നടന്നുവീശുന്നു. അപ്പവും വീഞ്ഞും ഒന്നിച്ചാണ് കാഴ്ചവയ്ക്കുന്നത്.* കർത്തുസ്യൻകാഷ് ആരാധനക്രമാനുസൃതമായ പ്രദക്ഷിണമൊന്നുമില്ല. പൗരസ്ത്യരീതികളിലേ തിരുവസൃങ്ങം, വേദപുസ്തകവായനകൾ എന്നിവയെപ്പറ്റി അടുത്ത അദ്ധ്യായത്തിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്നിടത്ത് കർത്തുസ്യൻകാഷ് രീതികൾ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

സിസ്റ്റർഷ്യൻ: (Cistersian Rite)

മക്ബലാന (Pall)യ്ക്കു പകരം കെത്താന (C corporal) മടക്കിയാണ് കാസാ മൂടുന്നത്. മൂട്ടകുത്തൽ, കുരിശാകൃതിയിൽ കൈവിടർത്തിയുള്ള പ്രാർത്ഥന എന്നിവയെപ്പറ്റി അടുത്ത അദ്ധ്യായത്തിൽ പറയുന്നുണ്ട്. തിരുവോസ്തി നീളത്തിൽ മൂന്നായി വിഭജിച്ചു ഒരു ഭാഗം ഉൾക്കൊള്ളുകയും മറ്റുള്ളവ ആറാംപട്ടക്കാരനും അഞ്ചാംപട്ടക്കാരനും നല്ലകയ്യും ചെയ്യുന്നു. 1437 വരെ ഈ ശുശ്രൂഷികൾ തിരുരക്തവും ഉൾക്കൊണ്ടിരുന്നു.

.....
* സന്യാസസമൂഹങ്ങളുടെ ആരാധനക്രമങ്ങളിൽ മിക്കതിലും ഇപ്രകാരമാണ്.

പ്രിമോൻസ്ട്രെൻഷ്യൻ റീത്തു° (Premonstratensian)

ആഘോഷമായ കുർബാനയിൽ, ആരംഭത്തിൽ അറുത്തൊരയെ സമീപിക്കുന്നതിനുമുമ്പു കാമ്മീകൻ സഹായി കൊണ്ടുവരുന്ന വേദപുസ്തകം ചുംബിക്കുന്നു. ആഘോഷമായ കുർബാനയിലേ, ആരംഭത്തിൽ അറുത്തൊര ധൂപിക്കാറുള്ളു. വിശ്വാസപ്രമാണം ചൊല്ലുമ്പോൾ അഞ്ചാംപട്ടക്കാരൻ വേദപുസ്തകം ഭാരോ സന്യാസിയേയും “ക്രിസ്തുവിന്റെ നിയമം ഇതാകുന്നു” വെന്നു പറഞ്ഞു ചുംബിപ്പിക്കുന്നു. അതു “ഏഴെത്തിൽ വിശ്വസിക്കുകയും അധരംകൊണ്ടു ഏറുപറയുകയും ചെയ്യുന്നു”വെന്നു ചൊല്ലിക്കൊണ്ടാണ് ഭാരോരുത്തരും ചുംബിക്കുക.

കർമലീത്ത റീത്തു° (Carmelite)

ജറുസലേമിൽ അനുഷ്ഠിച്ചിരുന്ന റീത്തുമായിട്ടാണ് പതിമൂന്നാം നൂറ്റാണ്ടിൽ കർമലീത്താ സന്യാസികൾ യൂറോപ്പിൽ വന്നതു്. അതുകൊണ്ടാണ് ജറുസലേമിലെ പല പ്രാദേശിക ഭക്തകൃത്യങ്ങളും ഈ റീത്തിൽ കാണുന്നതു്. തിരുപ്പിറവി, ഉയിർപ്പു്, സ്വർഗ്ഗാരോഹണം എന്നീ തിരുനാളുകളിലേ പ്രദക്ഷിണം അതിനഭാവഹരണങ്ങളാണ്. ജറുസലേമിൽ, ക്രിസ്തുവിന്റെ ശവകുടീരത്തിങ്കൽ പണുതിട്ടുള്ള കത്തിപ്രശ്നം ദൈവാലയത്തിലേ കാണാരുടെ (Canons) നിയമങ്ങളിൽ അധിസ്ഥിതമായ ഒരു ലത്തീൻ ആരാധനക്രമമാണിതു്. അക്കാലത്തു യൂറോപ്പിൽ പ്രബലപ്പെട്ടിരുന്ന ദൊമിനിക്കൻ സന്യാസസമൂഹത്തിന്റെ ആരാധനക്രമം, അംഗസംഖ്യ കുറഞ്ഞ യൂറോപ്പിലെ പുതുമുഖങ്ങളുമായി പരിചയപ്പെട്ട കർമലീത്തക്കാരുടെ ആരാധനക്രമങ്ങളിൽ, വളരെ സ്വാധീനംചെയ്തു.

ദൊമിനിക്കൻ (Dominican)

മട്ബഹായിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന കാമ്മീകനോടുകൂടി ആറാംപട്ടക്കാരൻ കുർബാനക്രമവും അഞ്ചാംപട്ടക്കാരൻ വേദപു

സ്കവം വഹിച്ചുകൊണ്ടുവരുന്നു. ആലോചിച്ചില്ലാത്ത കുർബാനയിൽ ബലിവസ്തുക്കൾ നേരത്തെതന്നെ ഒരുക്കിവച്ചിരിക്കും.

പുതിയ ഗാല്പിക്കൻ റീത്തുകൾ

ത്രെന്റോസ് സൂനഹദോസ് വരെ പാശ്ചാത്യസഭയിലെ വിഭിന്നങ്ങളായ പ്രാദേശികാരാധനക്രമങ്ങൾ അനുഷ്ഠിച്ചുപോന്നു. പിയൂസ് അഞ്ചാമൻ മാർപ്പാപ്പാ 1570-ൽ നടപ്പിലാക്കിയ കുർബാനക്രമത്തിന് ഇരുനൂറുകൊല്ലത്തേ പഴക്കമില്ലാത്ത എല്ലാ ആരാധനക്രമങ്ങളും വഴിമാറിക്കൊടുക്കണമായിരുന്നു. സന്യാസസമൂഹങ്ങളുടെ ആരാധനക്രമങ്ങൾ വളരെ പഴക്കമുള്ളവയായതുകൊണ്ടു നിലനില്ക്കുന്നതിനു വിഷമമുണ്ടായില്ല. എന്നാൽ 200 കൊല്ലത്തേപഴക്കമില്ലാത്ത ക്രമങ്ങൾ റോമൻക്രമം സ്വീകരിക്കുകയോ അതിനൊപ്പിച്ചു ക്രമപ്പെടുത്തുകയോ ചെയ്യേണ്ടിവന്നു. അതനുസരിച്ചു ഗ്രാൻസിലേ പല രൂപതകളും റോമൻ റീത്തു സ്വീകരിച്ചു. മറ്റുള്ളവർ സ്വന്തനിലയിൽ ക്രമങ്ങൾ ശരിപ്പെടുത്തിത്തുടങ്ങി. സ്വന്തമായി കുർബാനക്രമങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാൻ കാരോ രൂപതയും നടത്തിയ ബലപ്പാടിൽ ശ്രദ്ധസഭയിൽ നിലവിലിരുന്ന പ്രാദേശികരീതികളെല്ലാം നഷ്ടപ്പെട്ടു. 1809-ൽ രൂപതകളുടെ അതിർത്തികൾ വ്യത്യസ്തം വരുത്തിയതോടെ ഒരു രൂപതയിൽത്തന്നെ രണ്ടു റീത്തുകൾ കാണപ്പെട്ടു. ഈ സ്ഥിതി അധികംനാൾ നീണ്ടുനിന്നില്ല. റോമൻറീത്തിനെ അനുകൂലിച്ചു ഒരു പൊതുവായ അഭിപ്രായം ഉയർന്നുവരികയും അതിനു രൂപിലഭിക്കുകയും ചെയ്തു. അള്ളത്തിൽ അന്തർലാനം ചെയ്യപ്പെടാത്ത ലിയോൺ റീത്തിനെ പറ്റി മുക്കളിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ.

സാരം റീതു (Sarum Rite)

പ്രോട്ടസ്റ്റന്റു നവീകരണപ്രസ്ഥാനത്തിനുമുമ്പ് ഇംഗ്ലണ്ടിലേ സാലീസുബറി രൂപതയിൽ ഉണ്ടായിട്ടു സ്റ്റോട്ട്ല

ണ്ടിലും അയർലണ്ടിലും ഉപയോഗത്തിലിരുന്ന റോമൻറീത്തിന്റെ ഒരു വകഭേദമാണിത്. ഇതിൽ തിരുവസ്രുങ്ങൾക്കു നിഷ്കൃഷ്ടമായ നിറങ്ങൾ ആദ്യകാലത്തില്ലായിരുന്ന. ലേഖനത്തിനും സുവിശേഷത്തിനുമിടയ്ക്കു ബലിവസ്തുക്കൾ ഒരുക്കിയിരുന്നു. “കാനന്റെ” സമയത്തുള്ള പ്രാർത്ഥനകളെല്ലാം (ആംഗ്യം ചെയ്യാനില്ലാത്തപ്പോൾ) കൈകൾ കുറിശാക്രതിയിൽ വിരിച്ചുപിടിച്ചുകൊണ്ടു ചെയ്തിയിരുന്നു.

ഗ്ലോഗോലിറ്റിക് റീത്തു (Glagolitic)

റോമൻറീത്തുതന്നെ സ്ലാവിക് ഭാഷയിൽ ഉപയോഗിക്കുന്നതാണിത്. ആരാധനക്രമഗ്രന്ഥങ്ങളെല്ലാം ഗ്ലോഗോലിക് അക്ഷരമാലയിൽ ഏഴുതപ്പെട്ടതിനാലാണ് ഈ നാമം സിദ്ധിച്ചത്. ഈ അക്ഷരമാല സാധാരണജനങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാതെ വന്നപ്പോഴും, ആരാധനക്രമങ്ങൾ അതിൽ നടത്തിപ്പോന്നു. ഒൻപതാം നൂറ്റാണ്ടിൽ മൊറാവിയായിൽ സുവിശേഷം പ്രസംഗിച്ച വി. കൂറിലോസുമായി ബന്ധിച്ചു് ഇതിന്റെ ജനപ്പെടുത്തി വളരെ വിവാദം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. സ്ലാവോണിക് ഭാഷയിൽ റോമൻറീത്തു് ഉപയോഗിക്കുന്നതിനു വളരെ തടസ്സങ്ങളുണ്ടായെങ്കിലും ഇന്നസെൻറ് നാലാമൻ മാർപ്പാപ്പാ (1243-54) അക്കാലത്തു് ഉപയോഗത്തിലിരുന്ന സ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം ഈ റീത്തു തുടർന്നുപയോഗിക്കാൻ അനുവാദം നൽകി. തുടർന്നു മൂന്നു നൂറ്റാണ്ടുകൾ സ്ലാവോണിക് റീത്തിന്റെ സുവണ്ണകാലഘട്ടമായിരുന്നു. എന്നാൽ പിന്നാലുള്ളിൽ ആരാധനക്രമഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ വൈരഭ്യം റീത്തിന്റെ ജീവനാഡിയെ തളർത്തിക്കളഞ്ഞു. തൽഫലമായി ഒരുകൂട്ടം ഫ്രാൻസിസ്കൻ സന്യാസികളൊഴിച്ചു മറ്റു വൈദികരെല്ലാം ഇന്നു് ലത്തീൻ കാനോനനമസ്കാരമാണു് ചെയ്യുന്നതു്. ദിവ്യബലിയിൽ ജനങ്ങൾ ഉത്തരീക്കേണ്ട പ്രാർത്ഥനകൾ ഭാഷയിൽനിന്നും, മറ്റുള്ളവ ലത്തീൻ തക്ടായിൽനിന്നും ചെയ്തിത്തു

ടങ്ങി. 1803-ൽ കർബാനകൂമം അച്ചടിച്ചു; തുടന്ന് ആയിരത്തിത്തൊള്ളായിരത്തിഅഞ്ചിലും. ഗ്രാഗോലിക അക്ഷരമാലയിൽ അടിച്ച അവസാനത്തെ തക്കൂയാണിതു്. ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടായപ്പോഴേക്കും ഈ അക്ഷരമാല പലക്കും പരിചയമില്ലാതായി. യൂഗോസ്ലാവിയായിലെ വൈദികമേലദ്ധ്യക്ഷന്മാർ, സ്ലാവോണികതക്കൂ ലത്തീൻ അക്ഷരമാലയിൽ അച്ചടിക്കുന്നതിനു് അനുവാദംചോദിച്ചു. അത്തരത്തിലുള്ള തക്കൂ 1927ൽ പ്രസിദ്ധീകൃതമായി. മറ്റു കൂദാശകൃമങ്ങളെല്ലാം ജനങ്ങളുടെ സംസാരഭാഷയായ ക്രോഷ്യായിലാണ്.

ഇന്നു യൂഗോസ്ലാവിയായിലെ ഏഴുരൂപതകളിലും ചൈക്കോസ്ലോവാക്യായിലെ കുറെ ഇടവകകളിലുമായി പത്തു ലക്ഷം ജനങ്ങളുടെ റീത്താണിതു്. ഇതിന്റെ ജനയിതാവായ വി. കൂരില്ലോസിന്റെയും സഹപ്രവർത്തകൻ വി. മെത്തോദിയസിന്റെയും തിരുനാളായ ജൂലൈ അഞ്ചാംതിയതി യൂഗോസ്ലാവിയായിലാകെ ഈ ക്രമമനുസരിച്ച ദിവ്യബലി അർപ്പിക്കാൻ 1925 മുതൽ അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഭാഗം രണ്ടു്

അദ്ധ്യായം നാലു്

ആദിമന്ത്രാനുഷ്ഠികളിലെ ദിവ്യബലിക്രമം

ഇന്നു നിലവിലിരിക്കുന്ന ദിവ്യബലിക്രമങ്ങളെ താരതമ്യപ്പെടുത്തി പഠിക്കുന്നതിനു മുന്പു് ആദിമന്ത്രാനുഷ്ഠികളിലേ-
 ആരാധനക്രമം എപ്രകാരമായിരുന്നുവെന്നു കാണുന്നതു് ഉപകാരപ്രദമാണു്. സുവിശേഷങ്ങളിലെ അന്ത്യോത്തരാവിവരങ്ങളെല്ലാം ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണു് വി. പഴലോസു് ശ്ലീഹാ നല്കുന്ന വിവരണം (I കൊറിന്ത്യർ XI 23-25) നമ്മുടെ കർത്താവായ ഈശോ താൻ ഒറ്റിക്കൊടുക്കപ്പെട്ട ആ രാത്രിയിൽ അപ്പം എടുത്തു ആശീർവ്വദിച്ചു മുറിച്ചിട്ടു് “നിങ്ങൾ വാങ്ങി ഭക്ഷിക്കവിൻ ഇതു നിങ്ങൾക്കുവേണ്ടി മുറിക്കപ്പെടുന്ന എന്റെ ശരീരമാകുന്നു. എന്റെ കാർമ്മയ്ക്കായിട്ടു് ഇപ്രകാരം നിങ്ങൾ ചെയ്യവിൻ” എന്നു തളിച്ചെയ്തു. ഇപ്രകാരമതന്നെ അവർ അത്താഴം കഴിച്ചശേഷം അവൻ പാനപാത്രവും കൊടുത്തിട്ടു് “ഈ പാനപാത്രം എന്റെ രക്തം കൊണ്ടുള്ള പുതിയ നിയമം ആകുന്നു. നിങ്ങൾ പാനം ചെയ്യുമ്പോഴെല്ലാം എന്റെ കാർമ്മയ്ക്കായി ഇപ്രകാരം ചെയ്യവിൻ” എന്നു തളിച്ചെയ്തു. ബലിവസ്തുക്കൾ “എടുത്തു്” “ആശീർവ്വദിച്ചു്” “കൊടുത്തു്” ഇന്നത്തെ കാഴ്ചവസ്തു, കൂദാശസ്ഥാപനം, ദിവ്യകാരണസംഗീകരണം എന്നിവയോടു സാധർമ്മ്യം വഹിക്കുന്നവയാണെന്നു പറയാം. ഇപ്രകാരം ചെയ്യാൻ കല്പിച്ച ക്രിസ്തുവിനെ അനുസരിച്ചും അനുകരിച്ചും അപ്പം ആശീർവ്വദിച്ചു ഭക്ഷിക്കുവാൻ ആദിമ ക്രിസ്ത്യാനികൾ സമ്മേളിച്ചിരുന്നുവെന്നു പുതിയ നിയമത്തിൽ വ്യക്തമായിപ്പറയുന്നുണ്ടു്. “നാം ആശീർവ്വദിക്കുന്ന സ്പോത്രത്തിന്റെ ആ പാനപാത്രം മിശിഹായുടെ രക്തത്തിന്റെ പാനപാത്രമല്ലയോ? നാം മുറിക്കുന്ന ആ അപ്പം മിശി

ഹായുടെ ശരീരത്തിന്റെ പങ്കുകൊള്ളലും അല്ലയോ". (I കൊറി. 10. 16) "അവർ ശ്രീഹരന്മാരുടെ ഉപദേശത്തിൽ സ്ഥിരപ്പെട്ടും പ്രാർത്ഥനയിലും അപ്പം മുറിക്കുന്നതിലും പങ്കുകൊണ്ടുമാരുന്നു". (നടപടി 2. 42) "ആഴ്ചവട്ടത്തിലെ ഒന്നാംദിവസം അപ്പം മുറിക്കുവാനായി ഞങ്ങൾ ഒരുമിച്ചുകൂടി". (നടപടി 20.7)

രണ്ടാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ദിവ്യബലിക്രമം വി. ജൂസ്റ്റിൻ വിവരിക്കുന്നുണ്ട്. സമരിയയിൽ (പാലസ്തീന) ചേയ്ഗനായി ജനിച്ച ജൂസ്റ്റിൻ തത്പശ്ചാദാനംമൂലം ക്രിസ്തുമതത്തിൽ വന്നെത്തി. വളരെയധികം ദേശ പര്യടനം നടത്തി അന്നത്തെ വിവിധ ക്രിസ്തീയ സഭകളുടെ സ്ഥിതി ഗ്രഹിച്ചിരുന്ന ജൂസ്റ്റിൻ ക്രിസ്തുമതം 150-ൽ റോമിൽവെച്ചു Apologia എന്ന ഗ്രന്ഥമെഴുതി. അതിൽ രണ്ടു സ്ഥലത്തു ദിവ്യബലി വിവരിക്കുന്നുണ്ട്. ഒന്നാമത്തേതിൽ ജ്ഞാനസ്നാന ശുശ്രൂഷയെ തുടർന്നുള്ള ദിവ്യബലി ക്രമമാണ് പ്രതിപാദ്യം. രണ്ടാമത്തേതിൽ ഞായറാഴ്ചത്തേ ദൈവിക ശുശ്രൂഷയും. ആദ്യത്തേതിൽ-ക്രിസ്തീയ വിശ്വാസം ഏറ്റുപറഞ്ഞ സ്മാരകങ്ങൾക്കു മാതൃകയായി നൽകിയ ശേഷം അയാളെ "സഹോദരൻ" എന്നു വിളിക്കപ്പെടുന്ന സമൂഹത്തിലേക്കു നയിക്കുന്നു. അതിനു ശേഷം..... ഞങ്ങൾ എല്ലാവരും ഒന്നു ചേർന്ന് ഞങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയും അയാൾക്കു (പുതിയ വിശ്വാസിക്കു) വേണ്ടിയും ലോകമുഴുവനുവേണ്ടിയും പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു..... ഈ പ്രാർത്ഥനയ്ക്കുശേഷം ഞങ്ങൾ പരസ്പരം ചുംബനം നൽകി അഭിവാദനം ചെയ്യുന്നു. അപ്പോൾ അപ്പവും, വീഞ്ഞും വെള്ളവും കലർത്തിയ ഒരു കപ്പും വിശ്വാസികളുടെ അധ്യക്ഷന്റെ അടുത്തുകൊണ്ടുവരുന്നു. അദ്ദേഹം അതെടുത്തു പരമപിതാവിനു പത്രുന്റേയും പരിശുദ്ധാത്മാവുടേയും നാമത്തിൽ സൂതിയും മന്ത്രപാഠവും, ഞങ്ങൾ അവനിൽനിന്നു സ്വീകരിച്ചതായ ദാനങ്ങൾക്കു കൃതജ്ഞതയും, നൽകുന്നു. പ്രാർത്ഥനയുടേയും കൃതജ്ഞതയുടെ പ്രകടനത്തിന്റേയും അന്ത്യത്തിൽ സമീപത്തുനിൽക്കുന്ന ജന

സമൂഹം ഏകസപരത്തിൽ 'ആമ്മേൻ' എന്നു വിളിച്ചു പറയുന്നു. 'ആമ്മേൻ' എന്നു പറയുന്നതു ഹീബ്രുവാക്കാണ്. അതിന്റെ അർത്ഥം 'അപ്രകാരമായിരിക്കട്ടെ' എന്നത്രേ.....അതിനു ശേഷം കൃതജ്ഞതാപ്രകരണം ചെയ്തപ്പോൾ അപ്പവും സങ്കല്പനം ചെയ്തു വീഞ്ഞും വെള്ളവും ദ്യാക്കോൻ സമ്മിളിതർക്കെല്ലാം ഭക്ഷണമായി വിതരണം ചെയ്യുകയും സന്നിഹിതരല്ലാത്തവർക്കു ഭര ഭാഗം മാറിവയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു". *

രണ്ടാമത്തെ വിവരണം ഇപ്രകാരമാണ്: സൂര്യന്റെ പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന ദിവസം (ഞായർ, Sunday) നഗരങ്ങളിലും ഗ്രാമങ്ങളിലുമുള്ളവരെല്ലാം ഒരു സാമൂഹികാലോചനത്തിനു സമ്മേളിക്കുന്നു. അപ്പോൾ അപ്പസ്തോലന്മാരുടെ ചരിത്രങ്ങളും (memoirs) പ്രവാചകരുടെ ലിഖിതങ്ങളും സമയമനുസരിച്ചു വായിക്കുന്നു. വായനക്കാർ വായനനിരത്തുമ്പോൾ അദ്ധ്യക്ഷൻ അവരുടെ (അപ്പസ്തോലന്മാരുടെയും പ്രവാചകരുടെയും) ജീവിതത്തിലെ പ്രബോധനങ്ങൾ അനുകരിക്കാൻ ഉൽബോധിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു പ്രസംഗിക്കുന്നു. അപ്പോൾ എല്ലാവരും എണീറ്റുനിന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. അതിനുശേഷം മുകളിൽപ്പറഞ്ഞതുപോലെ, അപ്പവും വെള്ളവും വെള്ളം കലർത്തിയ വീഞ്ഞും X കൊണ്ടുവരികയും അദ്ധ്യക്ഷൻ കഴിവുപോലെ പ്രാർത്ഥനയും കൃതജ്ഞതാപ്രകടനവും നടത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. ജനങ്ങൾ അതിനു ആമ്മേൻ എന്നു ഉത്തരിക്കുന്നു. അപ്പോൾ കൃതജ്ഞതാ പ്രാർത്ഥനകൾ ചെയ്തപ്പോൾ വസ്തുക്കൾ വിതരണം

* Justin Apologie C. 65

X വി. കുർബാന സപീകരിച്ചശേഷം കവീടുകൊള്ളാനുള്ളതായിരിക്കണം. വെള്ളം പ്രത്യേകം കൊണ്ടുവന്നിരുന്നതു്.

ചെയ്യപ്പെടുന്നു. സന്നിഹിതരല്ലാത്തവർക്കു ദിയാക്കോൻ ഒരു ഭാഗം ആവഹിക്കുന്നു.....*

ഇതിൽനിന്നു ദിവ്യബലിയിൽ, സിനഗോഗിലെ വേദപുസ്തകപാരായണവും വ്യാഖ്യാനവും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന അദ്ധ്യയനഭാഗം ഉൾക്കൊണ്ടിരുന്നു എന്നു മനസ്സിലാക്കാം. വായിക്കാൻ ഒരാൾ പ്രത്യേകമുണ്ടു്. പ്രത്യേക ഭാഗം വായിക്കുകയെന്നതിനേക്കാൾ സമയമനുവദിക്കുന്നിടത്തോളം വായിക്കുകയാണു ചെയ്യുന്നതു്. പുതിയ നിയമത്തിൽനിന്നും പഴയ നിയമത്തിൽനിന്നും വായനകൾ ഉണ്ടു്. അതിനുശേഷം ജനങ്ങൾ എണ്ണീറുന്നിന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. പിന്നീടുള്ള കൃതജ്ഞതാ പ്രാർത്ഥന കാർമ്മികൻ തന്നെ ചെയ്യുന്നു. അതിൽ വിശ്വാസികൾ 'ആന്തോൻ' എന്നുത്തരിച്ചു ഭാഗഭാഷകളാകുന്നു എന്നു് അശ്രമയനായ ജസ്റ്റിൻ അഭിമാനത്തോടെ എടുത്തുപറയുന്നുണ്ടു്. ബലിവസ്തുക്കളുടെ മേൽ ചെയ്യുന്ന ഈ പ്രാർത്ഥന നിശ്ചിതമല്ല. അദ്ധ്യക്ഷന്റെ വശംപോലെ (according to his ability) അതു ചെയ്യുന്നു എന്നാണു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു്. കൃതജ്ഞതാപ്രകരണ (കൂദാശസ്ഥാപന വാക്യം, ക്രിപ്താർത്ഥത്തിൽ കണ്യാന.)ത്തിനു മുമ്പു ജനങ്ങൾ പരസ്പരം സമാധാനചുംബനം നല്കുന്നു.

മൂന്നാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആരംഭത്തിൽ ഏഴുതീയ Apostolic tradition of Hippolytus എന്ന കൃതിയുടെ 8-ാം പുസ്തകത്തിലുള്ള ദിവ്യബലിക്രമത്തിൽ അദ്ധ്യക്ഷൻ ചെയ്യുന്ന കൃതജ്ഞതാപ്രകരണത്തിൽ അന്ത്യത്താഴവിവരണം ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്. X ആതു സുവിശേഷങ്ങളിൽ കാണുന്ന വിവരണം അക്ഷരശ: പകർത്തിയിരിക്കുന്നതല്ല.

* Justin; Apologie, Chapter 67

X എന്നാൽ അക്കാലത്തെ രീതിയനുസരിച്ച ഈ വിവരണം അതുപടി ചെയ്യാൻ കാർമ്മികൻ നിർബ്ബന്ധിതനല്ലായിരുന്നുവെന്നു് അദ്ദേഹു പുസ്തകത്തിൽ തിരുപ്പട്ടം നല്കുന്നതിനുള്ള പ്രാർത്ഥന

താരതമ്യപഠനം :

ഇതുവരെ പ്രതിപാദിച്ചതിൽനിന്നു പൗരസ്ത്യരീഞ്ഞെന്താണെന്നു സമ്യകമായി നാം കണ്ടു. അവയുടെ ഉത്ഭവം എപ്രകാരമാണെന്നു നാം ഗ്രഹിച്ചു. അവ രൂപംകൊണ്ട സാഹചര്യങ്ങളും പ്രദേശങ്ങളും അവയുടെ ഭാവരൂപങ്ങൾ നിയന്ത്രിച്ചുവെന്നു മനസ്സിലാക്കി. പാശ്ചാത്യരീത്തുകളിൽ 'പൗരസ്ത്യമയം' കലന്നിട്ടുണ്ടെന്ന കാരണത്താൽ അവയെ ഒറ്റനോട്ടത്തിൽ വീക്ഷിച്ചുപഠിച്ചു. ക്രിസ്തീയലോകത്തിലെ ആദിമന്ത്രാദികളിലെ 'ആരാധനക്രമം' പരിശോധിച്ചതിൽ ദിവ്യബലിയുടെ പ്രധാനഘടകങ്ങൾ ഏവയാണെന്നു നമുക്കു വ്യക്തമായി. ഇനിയും ഇന്നു നിലവിലിരിക്കുന്ന ദിവ്യബലിക്രമങ്ങളെ താരതമ്യപ്പെടുത്തി പഠിക്കാൻ ശ്രമിക്കാം.

ഈ പഠനത്തിൽ നാം കൂടുതൽ ശ്രദ്ധിക്കുന്നതു പൗരസ്ത്യസാമാന്യം വ്യത്യസ്തങ്ങളായ കോപ്റ്റിക്, എത്യോപ്യൻ, സിറിയൻ, മാറോനിത്താ, കൽദായൻ, അമ്മേനിയൻ, ബൈസന്റീൻ. എന്നീ രീത്തുകളെയാണു പ്രത്യേകപ്രകൃതി വ്യത്യസ്തമുള്ളപ്പോഴേ മറ്റുരീത്തുകളെപ്പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുകയുള്ളു. ബൈ

കളെപ്പറ്റി പറയുന്നതിൽനിന്നു മനസ്സിലാക്കാം. ഒരു പ്രാർത്ഥന കൊടുത്തിട്ടു അതിനടിയിൽ 'അതു എദിസ്ഥമാക്കി അക്ഷരശമെത്രാൻ ചൊല്ലേണ്ടതില്ല; ഓരോരുത്തനും അവനവന്റെ കഴിവിനൊത്തു പ്രാർത്ഥിക്കാം; വളരെ യോജിച്ച വിധവും ശ്രേഷ്ഠമായും പ്രാർത്ഥിക്കാമെങ്കിൽ അപ്രകാരം ചെയ്യട്ടെ;.....പ്രാർത്ഥനശരിയും അബദ്ധ ജഡില മല്ലാത്തതുമായാൽ മതി' എന്നു കാണുന്നു.

Cfr. Dix Gregory. The Apostotic Tradition of Hippolytus of Rome, London, 1937, P. 19.

സന്ദർശിച്ച് റീതിയിലെ എല്ലാ ഉപവിഭാഗത്തിന്റേയും ആർദ്ധശതകൃമം മിക്കവാറും ഒന്നുതന്നെ. റീത്തുഭാഷ ഭരണനടപടി കൃമം ഇവയിലാണ് അവ തമ്മിൽ വ്യത്യാസമുള്ളതെന്നു മുകളിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. സാമാന്യമായി പറഞ്ഞാൽ കൽദായരീതിന്റെ ദ്രവ്യബലികൃമം തന്നെയാണു സീറോമലബാർ റീതിനുള്ളത്. * സീറോമലങ്കര റീതിന്റേതു സിറിയൻകൃമം തന്നെ.

പൗരസ്ത്യരീതികളിൽ പലതും കേരളീയരായ നമുക്ക് അപരിചിതമാണ്. അതുകൊണ്ടു നമ്മുടെ നാട്ടിൽ നാം കണ്ടുപരിചയിച്ച സീറോമലബാർ റീതു ഈ താരതമ്യപഠനത്തിൽ പലപ്പോഴും വഴികാട്ടിയായി ഉപയോഗിക്കേണ്ടിവരും. അതായതു, പൊതുവായ പ്രതിപാദനംകൊണ്ടു ആശയം സ്പഷ്ടമല്ലെന്നു കാണുമ്പോൾ, പ്രതിപാദ്യവിഷയം സീറോ-മലബാർ റീതിൽ എപ്രകാരമാണെന്നു ആദ്യം എടുത്തുകാണിക്കുന്നതാണ്.

സീറോ-മലബാർ റീതിലുള്ള ഒരു ഘടകം വ്യക്തമല്ലെന്നു കാണുമ്പോൾ സഹായത്തിനു കൽദായരീതിനെ സമീപിക്കേണ്ടിവരും. ഇതിനുള്ള കാരണം ഊരണ്ടു റീതുകൾ തമ്മിലുള്ള ഗാഢബന്ധമാണ്. സീറോ-മലബാർ സഭയിൽ നില

.....
* കൽദായക്കർബാനക്രമത്തിൽ കടന്നുകൂടിയ ലത്തീൻ മയം മാററിയാൽ അതു സീറോമലബാർ റീത്തുമായി അധികം വ്യത്യസ്തമല്ല. പ്രാർത്ഥനകൾ മിക്കവാറും ഒന്നുതന്നെ. കൽദായരുടേയും നെസ്തോറിയരുടേയും കർബാനക്രമങ്ങളുടെ പ്രധാന കൈയെഴുത്തുപ്രതികൾ മലബാർ ദിവ്യബലി ക്രമവുമായി വളരെ സാദൃശ്യമുള്ളതാണ്. ഈ പുസ്തകത്തിൽ "പുക്കദാനകോൻ" എന്ന ഖണ്ഡിക കാണുക.

വിലിരിക്കുന്ന ദിവ്യബലിക്രമം മലബാറിൽ ജനിച്ചവളുന്തല്ല. മൂന്നും, നാലും നൂറ്റാണ്ടുകളിൽ പേഷ്യയിലും മെസപ്പൊട്ടേമിയായിലും രൂപംകൊണ്ടതാണത്. (ആ ദേശവുമായി മലബാറിനു വളരെ ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു.) സഭാസ്ഥാപകനായ വി. തോമ്മാസ്റ്റീഫാ വരുന്നതിനുമുമ്പുള്ള കച്ചവടബന്ധത്തിലാ രംഭിച്ചതാണത്. ആരാധനക്രമം അവിടെ രൂപംകൊണ്ട നാളുകളിൽത്തന്നെ വ്യാപാരബന്ധം കൂടിയേറിപ്പാകാൻ എന്തീകാരണങ്ങളാൽ ദിവ്യബലിക്രമം മലബാറിലും കയറിപ്പറ്റി. ഇന്നു സീറോ-മലബാർ രീതിലും കൽദായ രീതിലും ഉപയോഗത്തിലിരിക്കുന്ന ദിവ്യബലിക്രമം കാര്യത്തിൽ ഒന്നുതന്നെ യെന്നു മുകളിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഇപ്പോൾ സീറോ-മലബാർ വൈദികർ ഉപയോഗിക്കുന്ന കാനോനനമസ്താരം കൽദായരുടെ കാനോനനമസ്താരത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗമാണ്. രണ്ടു സഭകളുമുപയോഗിക്കുന്ന 'പൊന്തിഫിക്കൽ' വ്യത്യസ്തമല്ല. പതിനാറാം നൂറ്റാണ്ടുവരെ പേഷ്യയിൽനിന്നും മെസപ്പൊട്ടേമിയായിൽനിന്നും മലബാർസഭയെ ഭരിക്കാൻ മെത്രാന്മാർ വന്നിരുന്നുവെന്നതു ചരിത്രയാഥാർത്ഥ്യമാണ്. ഇത്രയും പറഞ്ഞതിൽനിന്നു സീറോ മലബാർ രീതു വിശദീകരിക്കാൻ കൽദായരീതു അവശ്യമാണെന്നു തെളിഞ്ഞുകാണാം.

സീറോ-മലബാർ രീതിലില്ലാത്ത ചില ഘടകങ്ങൾ വിശദീകരിക്കേണ്ടിവരുമ്പോൾ സീറോ-മലങ്കരരീതാണ് നമുക്കു മാർഗ്ഗദർശകം. ദിവ്യബലിക്കുള്ള പ്രത്യേക ഉപകരണങ്ങൾ സെദറോ പ്രാർത്ഥന, മുതലായവ ഈ രീതിൽനിന്നു നമുക്കു പഠിക്കാൻ കഴിയും.

ദൈവാലയസംവിധാനം

ആദിമക്രിസ്ത്യാനികൾ സിനഗോഗിലും വിശ്വാസികളുടെ ഭവനങ്ങളിലും ഒന്നിച്ചുകൂടി ബലിയിൽ സംബന്ധിച്ചിരുന്നു. സിനഗോഗുമായുള്ള ബന്ധം പിരിയുകയും ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ

സംഖ്യ വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തതോടെ (2-ാ-ആറാണ്ടു) ക്രിസ്തീയ ദൈവാലയങ്ങൾ രൂപംകൊണ്ടു. കോൺസ്റ്റന്റിന്റെ ഭരണ കാലത്തു വലിയ ബസിലിക്കകൾ ഉപയോഗത്തിലായി.

പുരാതനകാലത്തെ ദൈവാലയങ്ങൾ ഹൈക്കല, ബേമ, മോന്തളം, മദ്ബഹ, കെസ്രോമ എന്നു് അഞ്ചുഭാഗങ്ങളായി* തിരിക്കാം. a) വിശ്വാസികൾ പ്രാർത്ഥിക്കുന്ന ഹൈക്കല (Nave). സാധാരണയായി കിഴക്കുപടിഞ്ഞാറായി സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ദൈവാലയത്തിലെ ഈ ഭാഗത്തിന്റെ കിഴക്കുഭാഗം പുരുഷന്മാരും പടിഞ്ഞാറുഭാഗം സ്ത്രീകളും ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു. യഹൂദജനപാരമ്പര്യമാണു് ഇപ്രകാരം സ്ത്രീകൾക്കു് പിറകിൽ സ്ഥാനം ലഭിക്കുവാൻ കാരണം. ചില ദൈവാലയങ്ങളിലെല്ലാം മുകളിൽ ഒരു നിലപണിതു് അവിടെ (Matronum) സ്ത്രീകൾക്കു പ്രത്യേക സ്ഥാനം നൽകിയിരുന്നു. സ്ത്രീകൾക്കും പുരുഷന്മാർക്കുമായി വെച്ചേറെ വാതിലുകളുണ്ടായിരുന്നു. കോപ്റ്റിക് ദൈവാലയങ്ങളിൽ പുരുഷന്മാരുടേയും സ്ത്രീകളുടേയും സ്ഥാനങ്ങൾ ചെറുഭിത്തികൊണ്ടോ കർട്ടൻകൊണ്ടോ തിരിച്ചിരുന്നു. ഈ വ്യത്യസ്തങ്ങൾ ഇപ്പോൾ അധികം നിലവിലില്ല. b) ബേമ (Ambo) ഹൈക്കലായിൽ വേദപുസ്തകവായനക്കാർ, ഗായകർ, പ്രസംഗകന്മാർ മുതലായവർ ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതോ, ഉപയോഗിക്കുന്നതോ ആയ ഉയന്ന പ്ലാറ്റ്ഫോമിനാണു് ബേമ എന്നു പറയുന്നതു്.

.....

* ഇവയിൽ മദ്ബഹായും ഹൈക്കലായുമേ എല്ലാ റീത്തുകൾക്കും ചൊതുവായി ഇന്നു കാണാനുള്ള. നിരപയോഗ മറ്റുലം മറ്റു ഭാഗങ്ങൾ ഇന്നു പ്രത്യേകം തിരിച്ചുകാണാനില്ല. സീറോ-മലബാർ ദൈവാലയങ്ങൾ മദ്ബഹ ഹൈക്കലാ ഇവകൂടാതെ കെസ്രോമയും ഉൾപ്പെടുന്നതായി പുനരുദ്ധരിച്ച റീത്തിൽ സ്പഷ്ടമാണു്. cfr. vellion op. cit. P. 29.

എത്യോപ്യൻറീതു നീക്കി മറൊല്ലാ റീത്തിലും ഇത് ഉപയോഗത്തിലിരുന്നു. പുരാതന കൽദായറീത്തിൽ കാഴ്ചവെണ്ണിനുമുമ്പ് മെത്രാൻ വൈദികഗണത്തോടുകൂടി ഇവിടെ ഉപവിഷ്ണനാകുകയും വേദപുസ്തകഭാഗങ്ങൾ ശുശ്രൂഷികര വായിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ബൈസൻറയിൻ റീത്തിൽ ഇപ്പോഴും ചിലപ്പോഴെല്ലാം മെത്രാൻ തിരുവസ്രുങ്ങൾ ധരിക്കുന്നതിനും പ്രസംഗിക്കുന്നതിനുമായി താല്പാലിക ബേമാകര സജ്ജീകരിക്കാറുണ്ട്. ഗ്രീക്കുവേദവാലയത്തിൽ ദിയാക്കോനാരുടെ വേദപുസ്തകവായനയ്ക്കുള്ള സ്ഥലവും വൈദികരുടെ പ്രസഗപീഠവുമായി ഇപ്പോഴും ഇതു സൂക്ഷിക്കുന്നു. പുരാതനറോമൻബസിലിക്കാകളിൽ ഇതിനു സമാനമായി ഒരു ഭാഗം കാണുന്നുണ്ട്. c) മോന്തളം (narthex): പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്തതീക്കാത്ത പാപികൾക്കും ജ്ഞാനസ്നാനാത്മികരക്കുമായി ഹൈക്കലയോടു ചേർന്ന് (ദൈവാലയത്തിന്റെ മുൻവശത്തു) പ്രത്യേകം നിയോഗിച്ചിരുന്നസ്ഥലമാണിത്. വിശ്വാസികളുടെ കുർബാന ആരംഭിക്കുന്നതിനുമുമ്പ് കാർമ്മികൻ ഇള്ളട്ടരെ അനുഗ്രഹിച്ചു വിട്ടിരുന്നു. വി. കുർബാന സ്വീകരിക്കാത്ത വിശ്വാസികൾ എത്യോപ്യൻ ദൈവാലയത്തിൽ ദിവ്യബലിയുടെ സമയം ഈ സ്ഥലത്തു നില്ക്കാറുണ്ട്. d) മദ്ബഹാ (santuary): കൽദായറീതുനീക്കി മററ റീതുക്കളിൽ അറത്താര മദ്ബഹായുടെ മധ്യത്തിലാണ്. അറത്താരയുടെ ചുറ്റുമുള്ള പ്രദക്ഷിണത്തിനും ധൂപിക്കലിനും ഉതകുന്നവിധം ആതു ഭിത്തിയോടു ചേർന്നല്ല സ്ഥാപിക്കുന്നത്. ബൈസൻറയിൻറീത്തിൽ വൈദികർ അറത്താരയുടെ ചുറ്റുംനിന്നു ദിവ്യബലി അർപ്പിക്കുന്നു. അറത്താരമാത്രം മറയ്ക്കുന്നതിനു് അർമേനിയൻ റീത്തിൽ വിരിയുണ്ട്. മദ്ബഹ മുഴുവൻ മറയ്ക്കുന്നതിനു മറയോ ഭിത്തിയോ വരിയോ എല്ലാ റീതുക്കളിലും ഇന്നും കാണാം. ഇതു മദ്ബഹായെ ഹൈക്കലായിൽനിന്നു വേർതിരിച്ചുകാണിക്കുന്നു. ദിവ്യബലിയിൽ പ്രത്യേകസമയത്തു മാത്രമേ, ഈ വിരി നീക്കുകയുള്ളൂ. ബൈസൻറയിൻറീത്തിൽ ഈ ഭിത്തിക്ക് Iconostasis എന്നു പറയുന്നു. ക്രിസ്തുവിന്റേയും മാതാവിന്റേയും മററ

വിശുദ്ധരുടേയും ചിത്രങ്ങൾ ഇതിൽ കാണാം. ഇതിൽ സാധാരണമായി മൂന്നു വാതിലുകളുണ്ട്. എത്യോപ്യൻറീത്തിൽ ഈ ഭിത്തിക്ക് ഒരു പ്രവേശനദവാരമേ ഉള്ളൂ. കൽദായരൊഴിച്ചു മറ്റെല്ലാ പൗരസ്ത്യരുടെ ദൈവാലയങ്ങളിലും മെത്രാൻ ഉപവിഷ്ണനാകുന്നതിനുള്ള പീഠം മദ്ബഹായുടെ കിഴക്കേ അറ്റത്തു ഭിത്തിയോടു ചേർന്നു കാണാം. ബൈസൻറയിൻറീത്തിൽ മദ്ബഹായിൽ അറത്താരയുടെ രണ്ടു വശങ്ങളിലായി ഓരോ ചെറുമേശകൾ ഉണ്ടു്. പ്രോത്തസീസ് എന്നുപേജുള്ള തെക്കുവശത്തെ മേശയിൽ ബലിവസ്തുക്കൾ ഒരുക്കുകയും, വിശ്വാസികളുടെ ദികാരുണ്യ സ്വീകരണത്തിനുശേഷം മിച്ചമുള്ള കൂദാശചെയ്തു ബലിവസ്തുക്കൾ ദിവ്യബലിയുടെ അവസാനം ഉൾക്കൊള്ളുന്നതിനുവേണ്ടി ഈ മേശയിൽ കൊണ്ടുവന്നു സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. വടക്കുവശത്തുള്ള മേശയിൽ തിരുവസ്ത്രങ്ങളും പാത്രങ്ങളും ദിയാക്കോന്മാരുടെ സൂക്ഷത്തിൽ വയ്ക്കുന്നതുകൊണ്ടു അതിനു ദിയാക്കോണിക്കോൻ എന്നു പറയുന്നു. സിറിയായിലുണ്ടായിരുന്ന പുരാതന ദൈവാലയങ്ങളിൽ മദ്ബഹായോടു ചേർന്നു പാർശ്വങ്ങളിലായി ഈ പേരുകളോടും ഉപയോഗത്തോടുംകൂടി രണ്ടു മുറികൾ ഉണ്ടായിരുന്നതായി ഭൂഗർഭവേഷണത്തിൽനിന്നു തെളിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. * സിറിയൻറീത്തിൽ ഇരു വശങ്ങളിലുള്ള മേശകൾ മൂന്നിന്മേൽ കുർബാനയ്ക്കു് അറത്താരയായി ഉപയോഗിക്കാറുണ്ടു്. ഒന്നു കാസയും, മറ്റേതു പീലാസയും ഒരുക്കുന്നതിനു് ഉപയോഗിക്കുന്നു. c) കെസ്രോമ (Solea): ഈ ഭാഗം മദ്ബഹായോടു ചേർന്നു വിരിച്ചു പുറത്തു മദ്ബഹാ പോലെതന്നെ ഹൈക്കലായേക്കാൾ ഉയർന്നതാണു്. ഇതിനും ഹൈക്കലായ്ക്കു മിടയ്ക്കു് ഒരഴി(കങ്ക)യുണ്ടു്. കെസ്രോമായിൽപിന്നുകൊണ്ടു് ദിയാക്കോന്മാർ അറിയിപ്പുകൾ നല്കുകയും പ്രാർത്ഥന ചൊല്ലിക്കൊടു

---

* Buttler and Smith Early Churches in Syria, Prenceton 1929.

ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഗായകസംഘ (ശുഭാതഹത്തായ) ത്തിനുള്ള സ്ഥലവും ഇതു തന്നെ.

അരത്താരയും ബലിക്കുള്ള പ്രത്യേകോപകരണങ്ങളും

സാധാരണമായി എല്ലാ പൗരസ്ത്യരീതുകളിലും അരത്താര മേൽ കുരിശുരൂപം, സാക്രാരി, മെഴുകുതിരി ഇവകൂടാതെ സുവിശേഷപ്പുസ്തകവും ഉണ്ടായിരിക്കും. ചില രീതുകളിൽ സക്രാരി മദ്യബഹായുക്കളിൽ ഭിത്തിയിൽ വയ്ക്കാറുണ്ട്.

അരത്താരമേൽ പുഷ്പങ്ങളും ചെടികളും മറവുകാരവസ്തുക്കളും വയ്ക്കുന്നതു് ഉചിതമല്ലെന്നൊരാശയമാണു് പൗരസ്ത്യർ പൊതുവെ യുള്ളതു്. ലത്തീൻരീതിയിലും ഈ മനസ്ഥിതിയുണ്ടായിരുന്നു. ഒമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിൻ്റെ ലെയോ നാലാമൻ മാപ്പാപ്പ, അരത്താര മേൽ വി. കുർബാന, സുവിശേഷപ്പുസ്തകം, വിശുദ്ധരുടെ തിരുശ്ലേഷിപ്പു് ഇവ മാത്രമേ വെച്ചു സൂക്ഷിക്കാവൂ എന്നുദ്ബോധിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നതു് പ്രസ്താവ്യമാണു് (1). പുതിയനിയമത്തിലെ ബലിപീഠം കത്താവിന്റെ കബറിടമായും കർത്താവായുംതന്നെ സങ്കല്പിച്ച ക്രിസ്ത്യാനികൾ ബഹുമാനിക്കുന്നു. ക്രിസ്തീയബലിയിൽ അരത്താരയ്ക്കുള്ള പ്രധാന്യത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ഒരു ദീർഘപഠനം അവസാനിക്കുന്നതു് ഇപ്രകാരമാണു്: “അരത്താരയെ നാം ബഹുമാനിക്കണം. കാരണം, അതു മിശിഹായെ പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്നു. തന്നിമിത്തം, അതു തിരുസ്വരൂപങ്ങൾക്കുള്ള പീഠമാക്കുകയോ അലങ്കാരവസ്തുക്കൾകൊണ്ടു നിറയ്ക്കുകയോ മറയ്ക്കുകയോ പൂപ്പവും ചെടികളും വയ്ക്കുന്ന ഗ്ലാസ്ഭരണികൾ സൂക്ഷിക്കാനുള്ള അലങ്കാരയാക്കിത്തീർക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതു് ഉചിതമല്ല.”

(2) സാധാരണമായി സഹകാർമ്മികബലി (concelebration) ഇല്ലാത്ത രീതുകളിൽ അരത്താരയുടെ പിറകിലോ വശങ്ങളിലോ ആണു് പുഷ്പങ്ങൾ വെച്ചുകൊടുക്കുന്നതു്. കോപ്റ്റിക് രീതിൽ അരത്താരയ്ക്കു പിറകിലാണു് കുരിശുരൂപം വയ്ക്കാറുള്ളതു്.

(1) Migne, P. L. 115,677
(2) Canon Croegart, Op. cit Vol I P. 46.

സീറോ-മലങ്കര, (അന്ത്യോക്യൻ) ബൈസന്റയിൻ എന്നീ റീത്തുകളിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന നക്ഷത്രം (Star, കൗൺബാ, asteriskos): ആച്ചിന്റെ രൂപത്തിലുള്ള രണ്ടു ലോഹത്തകിടുകൾ കുരിശാകൃതിയിൽ ഒരാണിക്കൊണ്ടു യോജിപ്പിച്ചതാണിതു്. ചിലപ്പോൾ അതിൽനിന്നു് ഒരു 'നക്ഷത്രം' തൂക്കിയിടാറുണ്ടു്. ദിവ്യശിശു കിടന്നിരുന്നതിനുമീതെ നക്ഷത്രം വന്നുനിന്നുവെന്ന സുവിശേഷവിവരണത്തിനനുസരണം പീലാസയിലെ തിരുവോസ്തിക്കുമീതെ വയ്ക്കുന്നതാണിതു്. പീലാസ മൂടുന്ന വിരി തിരുവോസ്തിയെ സ്പർശിക്കാതിരിക്കാൻ ഇതുപകരിക്കും. കയിൽ (Spoon): രണ്ടു സാമ്യശൃത്തിലും വി. കുർബ്ബാന നല്കുന്നതിനു് ഉപയോഗിക്കുന്നതാണിതു്. ദിവ്യബലിയിൽ ഇതുപയോഗത്തിൽ വന്നതു് ഏഴാം നൂറ്റാണ്ടിനുശേഷമാണു്. * കുന്തം: കുരിശാകൃതിയിലുള്ള കൈപ്പിടിയോടു കൂടി ഇരുവശത്തും മൂച്ചയുള്ള ഈ ചെറിയ കുന്തം കാഴ്ചവയ്ക്കുന്ന തിനമുന്യു വലിയ അപ്പത്തിൽനിന്നു ചെറിയ കഷണങ്ങൾ മുറിച്ചെടുക്കുന്നതിനു ബൈസന്റയിൻറീത്തിൽ മാത്രം ഉപയോഗിക്കുന്നതാണു്. സ്പഞ്ചു്: ബൈസന്റയിൻറീത്തിൽ സങ്കീർത്തി (Purificator, മ്കബ്രാനാ) നു പകരം ഒരു ചെറിയ സ്പഞ്ചു് ഉപയോഗിക്കുന്നു. ദിവ്യബലിക്കുപയോഗിക്കുന്ന കാസയും പീലാസയും മറ്റും തുടയ്ക്കുന്നതിനുള്ളതാണിതു്. അന്ത്യോക്യൻറീത്തിലും ഈ സ്പഞ്ചു് (കാൽബ്തോ) ഉണ്ടെങ്കിലും ഉപയോഗിക്കുന്നതു ചെറിയ തുവാലയാണു്. ഓരോ പ്രാവശ്യവും കൂദാശ ചെയ്യപ്പെട്ട ബലിവസ്തുക്കൾ സ്പർശിച്ചതിനെ തുടന്നു് ഈ റീത്തിൽ വിരലുകൾ കഴുകിത്തുടയ്ക്കണമെന്നുണ്ടു്. അതിനു് ചെറിയ താലത്തിൽ (മ്ശംശോനീത്തോ=deaconess) അല്പം വെള്ളവും അൾത്താരയിൽ വയ്ക്കുന്നു. ദിവ്യബലിക്കുള്ള വീഞ്ഞിൽ

---

* Renaudot, Liturgiarum Orientalium Collectio, Vol. 1 Page 262. കയിൽ ചാരിവയ്ക്കുന്നതിനു ചില സഭകളിൽ ചെറിയ 'കുഷ്യൻ' ഉപയോഗിക്കാറുണ്ടു്.

വെള്ളം ചേർക്കുന്നതു് ഇതിൽനിന്നുതന്നെ. ബൈസന്റയിൻറീ
ത്തിൽ വി. കുർബാന സപീകരണത്തിനുമുമ്പു തിരുരക്തത്തിൽ
ചേർക്കുന്ന ചൂടുവെള്ളം (Zeon) എടുക്കുന്നതിനു കൈപ്പിടിയുള്ള
ചെറിയ രാലം ഉപയോഗിക്കുന്നു. *

എല്ലാ റീത്തിലും സാമാന്യമായി പീലാസ ലത്തിൻ റീത്തി
ലേതിനേക്കാൾ കഴിഞ്ഞതും വലിപ്പമുള്ളതുമാണു്. ഖിശ്യാസി
കളുടെ വി. കുർബാനസപീകരണത്തിനുള്ള അപ്പം കൂടാതെ ചെയ്യു
ന്നതു് ഇതിൽ വെച്ചാണു്. ബൈസന്റയിൻ (റഷ്യൻ) റീത്തിൽ
പീലാസ കാസപോലെ ചുവടുള്ളതാണു്.

ആൻറിമെൻസിസു്: ഏതാണ്ടു പതിനെട്ടിഞ്ചു ചതുരത്തിൽ
വിശുദ്ധരുടെ തിരുശേഷിപ്പുകൾ തയ്ച്ചു പടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ഈ തു
വാല കൂടാതെചെയ്ത അറുത്താരയ്ക്കുപകരം ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാ
ണു്. ഇപ്പോൾ ഇതു ചില പൗരസ്ത്യറീത്തുകളിൽ കൂടാതെ ചെയ്ത
അറുത്താരമേൽ വിരിച്ചു് ഇതിനേൽ ബലിവസ്തുക്കൾ വയ്ക്കുന്നുണ്ടു്.
ബൈസന്റയിൻറീത്തിൽ ഈ തൂണിയിൽ ക്രിസ്തുവിന്റെ
കബറടക്കചിത്രം കാണാം.

സീറോമലകരറീത്തിൽ ബലിവസ്തുക്കൾ വയ്ക്കുന്നതിനു്
അറുത്താരയിൽ വിരിക്കുന്ന “വിരികളട്ട”ങ്ങൾ ഒന്നിനകത്തു
മറ്റൊന്നായി വിവിധ നിറത്തിലുള്ള മൂന്നു ചതുരക്കളുണ്ടു
ളോടുകൂടിയവയാണു്. ഏറ്റവും പുറമേയുള്ള ചുവന്ന ചതുര
ക്കളും പ്രചഞ്ചത്തെ കാണിക്കുന്നു. പ്രചഞ്ചത്തിനുള്ളിലെ ഭൂമി
കാണിക്കുന്നതിനു് അതിനകത്തു പച്ചച്ചതുരവും, ഭൂമിയുടെ ഹൃദ
യമായുള്ള തിരുസ്സഭയെ കാണിക്കാൻ നടുക്കു വെള്ളച്ചതുരവു
മുണ്ടു്. ഈ ചതുരത്തിലാണു് ബലിവസ്തുക്കൾ വയ്ക്കുന്നതു്.
ബൈസന്റയിൻ, അന്ത്യോക്യൻ, കോപ്റ്റിക്, എത്യോപ്യൻ
റീത്തുകളിൽ പീലാസയും കാസയും മൂടുന്നതിനു ഓരോ ചെറി
യ തുവാലയുണ്ടു്. ഇവകൂടാതെ രണ്ടുംകൂടി ഒന്നിച്ചു മൂടുന്നതിനു്

---

* യൂക്രേനിയൻ തുടങ്ങിയ ചില ബൈസന്റയിൻസഭകളിൽ
അടുത്തകാലത്തു് ഇതു നിറത്തിക്കളഞ്ഞു.

ഒരു വലിയ വിരിയം ഉപയോഗിക്കുന്നു. ചിലർ ലത്തീൻ റീത്തിലേതുപോലെയുള്ള 'കബലാന' (Pall) ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ട്. സിറയൻറീത്തിൽ ഉപയോഗിക്കുന്നത് ലോഹനിർമ്മിതമായ മൂടിയാണ്.

തിരുവസ്രങ്ങൾ*

അതതുദേശത്തെ മാനുജനങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന വസ്രങ്ങളാണ് ആദിമതകങ്ങളിൽ അപ്പസ്തോലനാദം അവരുടെ അടുത്ത പിൻഗാമികളും തിരുക്കർമ്മങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗിച്ചിരുന്നത്. ഏതാണ്ട് 7-ാം നൂറ്റാണ്ടോടുകൂടി അന്ത്യയുഗത്തിലെ പരിപൂർണ്ണമായി മാറി. അപ്പോഴും പഴയ രീതിയിലുള്ള വസ്രങ്ങൾതന്നെ വൈദികൻ തിരുക്കർമ്മങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗിച്ചുപോന്നു. നൂറ്റാണ്ടുകളെ അതിജീവിച്ചു ആ രീതി വലിയ വ്യത്യാസം കൂടാതെ ഇന്നും നിലവിലിരിക്കുന്നു. എല്ലാ റീത്തുകൾക്കും പൊതുവായുള്ള തിരുവസ്രങ്ങളെപ്പറ്റി അല്ലാലും പ്രതിപാദിക്കാം.

കൊത്തീന: ലത്തീൻറീത്തിലെ 'ആൽബ'യുടെ സ്ഥാനമാണ് ഇതിനുള്ളത്. സ്വീക്കറിയോൻ, തുണീജാ, കമ്മീസ എന്നൊക്കെ ഇതിനു പേരുണ്ട്. സാധാരണമായി ഇതു ഏതു നിറത്തിലും ആവാം. എല്ലാ കാർമ്മികരും—പാത്രീയർക്കും ഉൾപ്പെടെ—ശുശ്രൂഷികളും ഉപയോഗിക്കുന്നതാണിത്. ശുശ്രൂഷികളുടെ കൊത്തീന പുറംവസ്രമായതിനാൽ വളരെ കമനീയമായി അലങ്കരിക്കാറുണ്ട്. അന്ത്യയുഗത്തിൽ ശുശ്രൂഷികളുടെ ഈ കുപ്പായം പന്ത്രണ്ട് ക്രോവേമാലഖമാരുടെ ചിത്രമുള്ളതാണ്. ഗ്രീക്കു മെത്രാന്മാരുടെ 'സ്വീക്കറിയോൻ' ചുവന്നതാണ്. മാറോ

---

* പുനരുദ്ധരിക്കപ്പെട്ട സീറോമലബാർ റീത്തിലെ തിരുവസ്രങ്ങളെപ്പറ്റി ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്റെ "സീറോ മലബാർ സഭയുടെ പുനരുദ്ധരിക്കപ്പെട്ട കുർബാന" ഇരിങ്ങാലക്കുട, 1962, pp 32-35

നീത്തക്കാരും ഹൃത്തേനിയൻകാരും ലത്തീൻറീത്തിലെ ആൽബ
ഉപയോഗിച്ചിരുന്നെങ്കിലും ഇപ്പോൾ അത് മാറിയിട്ടുണ്ട്.

കൈയ്യറ: ലത്തീൻറീത്തിലെ ചെറിയ ഉഗ്രാലയുടെ സ്ഥാ
നത്തു് ഉപയോഗിക്കുന്നതാണിതു്. എന്നാൽ, രണ്ടു കൈകളി
ലും കൊത്തിനയ്ക്കു് മീതെയിടുന്ന ഉറകളായിട്ടാണു് പൗരസ്ത്യർ
ഇതുപയോഗിക്കുന്നതു്. സാധാരണമായി ഇതു് കുരിശടയാള
ങ്ങളാൽ അലംകൃതമായിരിക്കും ഗ്രീക്കുറീത്തിൽ ദിയാക്കോനും
(ആറാം പട്ടക്കാരൻ) ഇതു് ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും മറ്റൊല്ലാ
റീത്തുകളിലും കൈയ്യറ വൈദികരുടെ തിരുവസ്ത്രമാണു്.

അരക്കെട്ടു്: അല്പം വീതിയുള്ള തുണിയോ പട്ടോകൊണ്ടു
തയിച്ചുണ്ടാക്കി കൊള്ളത്തുകൊണ്ടോ പീത്തുകൊണ്ടോ കൊത്തിന
ദേഹത്തോടുചേർത്തു ബന്ധിക്കുന്നതിനു് ഇതുപയോഗിക്കുന്നു.
ബൈസൻറിയൻറീത്തിൽ 8-ാം നൂറ്റാണ്ടിനുമുമ്പും അർമ്മേനീ
യൻ റീത്തിൽ 12-ാം നൂറ്റാണ്ടിനപ്പുറവും വൈദികർ അരക്കെട്ടു
കൂടാതെയാണു് കൊത്തിന ധരിച്ചിരുന്നതു്. മിക്കവാറും എല്ലാ
റീത്തുകളിലും നെടിയ ഉഗ്രാറ, കൊത്തിന ഇവയ്ക്കു പുറമേയാ
ണു് അരക്കെട്ടുകൊണ്ടു ബന്ധിക്കുന്നതു്. (1)

ഉഗ്രാറ: എല്ലാ റീത്തിലും മെത്രാൻ, വൈദികൻ, ദിയാ
ക്കോനും, ഹെറാപ്റ്റയാക്കോൻ (അഞ്ചാംപട്ടക്കാരൻ) എന്നീ
വർ സ്ഥാനവസ്ത്രമായി ഇതുപയോഗിക്കുന്നു. മറ്റൊന്നിത്തക്കാര
ടെയിടയിൽ മറ്റു ശുശ്രൂഷികളും (lector കോറോയൊ) ഇതു ധരി
ക്കുന്നുണ്ടു്. മലങ്കരറീത്തിൽ വൈദികൻ ഉപയോഗിക്കുന്നതുപോ
ലെ മുകൾഭാഗത്തുതലകടത്തി ധരിക്കാൻമാത്രം വിടവോടുകൂടിയ
തും കഴുത്തു മുതൽ കീഴോട്ടുള്ള ഭാഗം ഒന്നായി തയ്ച്ചിരിക്കുന്ന
തുമാണു് പല പൗരസ്ത്യരുടേയും ഉഗ്രാറ. മറ്റുള്ളവർക്കുള്ളതു കൽ
ദായർ, സീറോ മലബാർ എന്നിവരുടെ ഇടയിൽ ഉപയോഗിക്ക

---

(1) Ordo Celebrationis Quddasae Juxta Ritum Syro-Malabar, Rome, 1960, p.8.

നതരന്നെ. അതു ലത്തീൻറീത്തിലെ നെടിയ ഉറാലപോലെ മുൻഭാഗം രണ്ടായി വിഭജിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതും, എന്നാൽ ഒരേ വീതിയിലുള്ളതും മാറത്തു കുരിശാകൃതിയിലല്ലാതെ നേരെ കഴുത്തിൽ തൂക്കിയിടുന്നതുമാണ്. ഏകദേശം പാദംവരെ നീളമുള്ളതാണ്. ഈ ഉറാറ.

ദിയാക്കോൻ ഉറാറ മൂന്നുതരത്തിൽ ധരിക്കാറുണ്ട്. a) ഇടത്തെ തോളിൽ അഗ്രങ്ങൾ മുഖിലും പിമ്പിലുമായി തൂക്കിയാടുക. സിറിയൻ, മാറോനീത്ത, കൽദായരീതികളിൽ ഇപ്രകാരമാണ് ദിയാക്കോൻ ധരിക്കുന്നതു്. b) ഗ്രീക്ക്, ബൾഗേറിയൻ, യുക്രേനിയൽ, കോപ്റ്റിക് എന്നീരീതികളിൽ ഉറാറകളുടെ അഗ്രം പിറകിൽ മാത്രമേ നീണ്ടുകിടക്കുകയുള്ളൂ. c) അർമേനിയൻറീത്തിൽ ലത്തീൻ ഡീക്കനാർ ഇടുന്നതുപോലെതന്നെ.

ഹെവ്പ്ദിയാക്കോൻ ഉറാറയിടുന്നതും വിവിധ തരത്തിലാണ്. ബൈസൻറിയൻറീത്തിലെ ഹെവ്പ്ദിയാക്കോനാർ പിറകിൽ കുരിശാകൃതി ഉണ്ടാകത്തക്ക രീതിയിലാണ് ധരിക്കുക. കൽദായരീതിലും സീറോ മലബാർറീതിലും അവർ കഴുത്തിൽ ചുറ്റി ഇടത്തേ തോളിലൂടെ അഗ്രങ്ങൾ മുൻപോട്ടും പിറകോട്ടും ഇടുന്നു. മാറോനീത്താറീത്തിലെ വായനക്കാർ (lector) വലതുതോളിലാണ് ഉറാറ തൂക്കിയിടുന്നതു്.

കാപ്പ: വൈദികരുടെ പ്രത്യേക തിരുവസ്ത്രമാണിതു്. ലത്തീൻറീതിലുള്ള കാപ്പയുടെ മുൻഭാഗം കൂട്ടിതയിച്ചാലെണപോലെയുള്ള രൂപമാണ് ആദ്യകാലത്തു് ഇതിനുണ്ടായിരുന്നതു്. കൈകൾ ഉയർത്തുന്നതിനുള്ള സൗകര്യത്തിനുവേണ്ടി ഗ്രീക്കുന്മാർ അതിന്റെ മുൻഭാഗത്തിനു് ഇറക്കം കുറച്ചു. സ്റ്റാവിക്, ബൾഗേറിയൻ എന്നിവർ ഇപ്രകാരം വളരെയധികം വെട്ടിക്കുറച്ചതുകൊണ്ടു് പഴയ രൂപം തിരിച്ചറിയുക വിഷമമാണ്. മാറോനീത്തുകളിൽ കാപ്പയുടെ മുൻഭാഗം തുറന്നു് ലത്തീൻ കാപ്പയോടു് അനുരൂപപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഓരോ റീത്തിലും കാപ്പ അലകരിക്കുന്നതു് ഒരോ തരത്തിലാണ്. സീറോ-മലബാർറീത്തിലെ കാപ്പയുടെ

പുറത്തു മാർത്തോമ്മാശ്ലീഹായുടെ (പേർഷ്യൻ) കുരിശുവെച്ചു പിടിപ്പിക്കുന്നു * ലത്തീൻ റീത്തിലെ കുർബാനക്കുപ്പായമാണ് മാറോനിത്തറീത്തിൽ ഉപയോഗിച്ചിരുന്നത്. ഇപ്പോൾ അതു മാററിത്തുടങ്ങി.

തലമുണ്ടു്: റോമൻ പുരുഷന്മാരുടെ ശിരോവസ്ത്രമായിരുന്ന തലമുണ്ടു് (amictus) ലത്തീൻ ക്രമത്തിൽത്തന്നെയും പ്രചാരത്തിൽവന്നതു് എട്ടാംനൂറ്റാണ്ടിലാണു്. പൂജാനുഷ്ഠാനവിധികളിലില്ലെങ്കിലും, തിരുവസ്ത്രങ്ങൾ വിയർപ്പുകൊണ്ടു മുഷിയാതിരിപ്പാൻ ഷർട്ടിന്റെ കോളർ എന്നതുപോലെ പല പൗരസ്ത്യ വൈദികരും ഇതുപയോഗിക്കുന്നുണ്ടു്. ഇക്കൂട്ടത്തിൽപ്പെട്ടവരാണു് അർമ്മേനിയൻ, മാറോനീത്ത എന്നീ റീത്തുകളിലെ വൈദികരെല്ലാം. കൂടാതെ കുൽദായ, കോപ്റ്റിക്, ബൈസൻറയിൻ എന്നീ റീത്തുകളിലെ ചിലവൈദികരും തലമുണ്ടുപയോഗിക്കുന്നു. പതിനഞ്ചാംനൂറ്റാണ്ടു മുതൽ അർമ്മേനിയൻ റീത്തിൽപ്പെട്ട അകത്തോലിക്കർ ലത്തീൻ ക്രമമനുസരിച്ചു തലമുണ്ടു് ഉപയോഗിച്ചുതുടങ്ങി. അർമ്മേനിയക്കാരുടെ തലമുണ്ടു കോളർപോലെ കട്ടികൂടിയതാണു്. മാറോനിത്തറീത്തിലെ വൈദികർ കൊത്തീനായ്ക്കു് മീതെയാണു് തലമുണ്ടു ധരിക്കുന്നതു്.

കിരീടം: സിറിയൻ റീത്തുകളിൽപ്പെട്ട മെത്രാന്മാർ “മസുനപ്സ” ഉപയോഗിക്കുന്നു. കുൽദായറീത്തിൽപ്പെട്ട മെത്രാന്മാരുടെ കിരീടത്തിനു ‘ബിറൂണ’ എന്നപേരാണ്, കുർബ്ബാനുഷ്ഠാനവിധികൾ നൽകിയിരിക്കുന്നതു്. മാറു റീത്തുകളിലെ മെത്രാന്മാർ ശരിയായ തൊപ്പിതന്നെ ഉപയോഗിക്കാൻ ആരാധനക്രമവിധങ്ങൾ നിഷ്കർഷിക്കുന്നു. ബൈസൻറയിൻ റീത്തിലേതുവളരെ രാജകീയമായ കിരീടമാണു്. അർമ്മേനിയൻ റീത്തിൽപ്പെട്ട (കത്തോലിക്കരും അകത്തോലിക്കരും) മെത്രാന്മാർ ലത്തീൻ മീത്ര ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ടു്. അർമ്മേനിയൻ റീത്തിലേയും കോ

---

* ‘മാത്തോമ്മാശ്ലീഹായുടെ കുരിശിന്റെ’ ചിത്രത്തിനു cfr. Vellian op. cit. 33

പഠനിക റീത്തിലേയും വൈദികരും അർമ്മേനിയൻറീത്തിലെ ദിയാക്കോനാരും ആരാധനക്രമാനുസരണമുള്ള തൊപ്പി ധരിച്ചുകൊണ്ടാണ് ശുശ്രൂഷ നടത്തുന്നത്.

മുട്ടുകുത്തി: ഒറ്റമുട്ടുകുത്തി ബഹുമാനം കാണിക്കുന്നത് റോമൻ രീതിയാണ്. റോമൻ ആരാധനക്രമങ്ങളിൽ ഈ രീതി കയറിപ്പറിയതു പതിനൊന്നാം നൂറ്റാണ്ടിനുശേഷമാണ്. 1311-ലേ ഒരു കർമ്മാനുഷ്ഠാന വിധിയിൽ തിരുരക്തത്തെ ആരാധിക്കുവാൻ വൈദികൻ തലകുനിക്കുന്നതായി കാണുന്നുണ്ട്. (1) കർത്തൃസ്യൻറീത്തിൽ ദിവ്യകാരുണ്യസ്ഥാപനവാക്യങ്ങൾക്കു ശേഷം വൈദികൻ ഒറ്റമുട്ടുകുത്താതെ സാഷ്ടാംഗപ്രണാമം ചെയ്യുന്നതേയുള്ളൂ. കൽദായക്കാരും മാറോനിത്തക്കാരും ഇപ്പോൾ ഒറ്റമുട്ടുകുത്തുന്നത് റോമൻറീത്തിന്റെ അനുകരണമാണ്; ആ റീത്തുകളുടെ സ്വകീയമല്ല. പൗരസ്ത്യറീത്തുകളുടെ പ്രകൃതി ഇക്കാര്യത്തിൽ പുനരുദ്ധരിച്ച സീറോമലബാർ റീത്തു സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതനുസരിച്ച് വൈദികൻ തലകുനിഞ്ഞാറായിച്ചാണ് ബഹുമാനം കാണിക്കേണ്ടതു്.

രണ്ടു മുട്ടുകളും കുത്തുന്നത് പരിഹാരത്തിന്റേയും എളിയ യുടേയും ഭയത്തിന്റേയും ബാഹ്യപ്രകടനമായിട്ടാണല്ലോ. ക്രിസ്തുബൃത്തിന്റെ ആദിമശതകങ്ങളിൽ പ്രായശ്ചിത്തത്തിനു നിയോഗിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള നാളുകളിൽ മാത്രമേ പ്രാർത്ഥനകളുടെ സമയത്തു മുട്ടുകുത്തുന്ന രീതി ക്രിസ്ത്യാനികരങ്ങളായിരുന്നുള്ളവെന്നും അയാഴ്ചകളിലും ഉയിർപ്പുമുതൽ പന്തക്കസ്തുവരെയുള്ള കാലത്തും സന്തോഷസൂചകമായി വിശ്വാസികൾ മുട്ടുകുത്തിയിരുന്നില്ലെന്നും പുരാതനകാലത്തേ ആരാധനക്രമം പഠിക്കുന്നവർക്കു നിഷ്പ്രയാസം കാണാവുന്നതാണ്. (2) സീറോമലങ്കര ആരാധനക്രമത്തിൽ നോമ്പുകാലത്തു മുട്ടുകുത്തി സാഷ്ടാംഗപ്രണാമം ചെയ്യുന്നുണ്ടല്ലോ.

(1) cfr. Canon, Croeg The Mass Commentary. 22 ordo XIV.

(2) Cabrol Liturgical prayer, London, 1962 p. 81

അതുപോലെ നോമ്പുകാലത്തും അനുതാപസൂചകമായ പ്രാർത്ഥനയുടെ സമയത്തും മാത്രമേ സാധാരണമായി പൗരസ്ത്യർക്കു ദിവ്യബലികളിൽ മുട്ടുകൂട്ടൂ അനുദിനമുണ്ടാകട്ടെ. സീറോമലബാർ രീതിയിൽ അനാഥരായുടെ ആരംഭത്തിൽ മുട്ടുകൂട്ടുന്നതും, തത്സമയം അനുതാപസൂചകമായ ഒരു പ്രാർത്ഥന ചൊല്ലുന്നതിനാലാണു്. ജനങ്ങൾ സാധാരണമായി ദിവ്യബലിയുടെ സമയത്തു നിലക്കുന്നു. അത്തായരും ക്രിസ്തുവിന്റെ പൗരോഹിത്യത്തിൽ വൈദികനേപ്പോലെയല്ലെങ്കിലും ഒരു പ്രത്യേകതരത്തിൽ പങ്കുവഹിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് ബലിസമയത്തു് അവരും കാർമ്മികനേപ്പോലെയതന്നെ നിലകൊള്ളുന്നതു് ഉചിതമാണല്ലോ. വി. ജൂസ്റ്റിൻ രണ്ടാംനൂറ്റാണ്ടിലേ ദിവ്യബലിക്രമം വിവരിക്കുന്നിടത്തു്, അധ്യക്ഷന്റെ പ്രസംഗത്തിനുശേഷം ജനങ്ങൾ എഴുന്നേറ്റുനിന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നുവെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു സ്മരണയുമാണു്.

അധ്യായം അഞ്ചു്

ദിവ്യബലി

വിഭിന്നാത്മമുള്ള പദങ്ങളാണു് ഓരോറീതിലും ദിവ്യബലിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതു്. “വിശുദ്ധവും ദൈവികവുമായ ആരാധനക്രമ”മെന്നാണു് ബൈസന്റയിൻ രീതിലുപയോഗിക്കുന്നതു്. ബലി എന്നത്മുള്ള പദമാണു് സിറിയൻ (കർബാനോ) അമ്മേനിയൻ (പതരാക്കു്) എന്നീ രീതികളിലുള്ളതു്. കാഴ്ചയണയ്ക്കൽ എന്നത്മുള്ള ‘പ്രോസു് ഫോറെ’ കോപ്ററീകരീതിലും ‘പരിശുദ്ധം’ എന്നത്മുള്ള ‘കൂദാശ’ എത്യോപ്യൻറീതിലും അതേ അത്മുള്ള ‘കൂദാശേ’യെന്നോ റാസേ കന്തിശേ (വിശുദ്ധരഹസ്യങ്ങൾ) എന്നോ കൽദയ രീതിലും ദിവ്യബലിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന പദങ്ങളാണു്.

ദിവ്യബലിയെ പ്രാരംഭം, അദ്ധ്യയനക്കർബാന, വിശ്വാസികളുടെ കർബാന എന്നു മൂന്നായിതിരിക്കാമെന്നു മുകളിൽ കണ്ടല്ലോ. തിരുവസ്രങ്ങൾ ധരിക്കുമ്പോൾ സാമാന്യമായി പറഞ്ഞാൽ ഒരുപ്രാർത്ഥനാചാല്പന രീതി വളരെ വീരളമായേയുള്ളൂ. ദിവ്യബലിക്കുവുമ്പു് വിശ്വാസികളുമൊത്തു കാനോനനമസ്കാരം ചെയ്യുന്നതാണു് ആദരണീയമായ ഒരുക്കമായി കണക്കാക്കുക. കൽദായസഭയിലെ പുരുക്കും ചില ഇടവകകളിൽ ഇപ്രകാരം ചെയ്യുന്നുണ്ടു്. കനോന നമസ്കാരമല്ലാതെ ഈ സമയത്തു ചെയ്യുന്ന മറ്റു പ്രാർത്ഥനകൾ പുരാതനങ്ങളല്ല. ബൈസന്റയിൻ രീതിൽ വൈദികൻ വിരിയുടെ മുൻവശത്തുനിന്നു ക്രിസ്തുവിന്റേയും മാതാവിന്റേയും ഹായപടങ്ങളുടെ മുമ്പിൽ പ്രാർത്ഥിച്ചശേഷം തിരുവസ്രങ്ങൾ ധരിക്കുന്നു. ഈ രീതിക്കനുസരിച്ചു പൊന്തിഫിക്കൽ കർബാനയിൽ തിരുവസ്രങ്ങളെല്ലാം ദിയോക്കോൻ ശുചിച്ചശേഷമാണു് മെത്രാൻ ധരിക്കുന്നതു്. സിറിയൻ രീതിൽ അറുത്താരയിൽ തിരികൾ കത്തിക്കുമ്പോൾ പാടുന്നതിനു് പ്രത്യേക കീർത്തനമുണ്ടു്.

ബലിവസ്തുക്കൾ

ലത്തീൻസഭയിലേതുപോലെ പള്ളിക്കാത്ത അപ്പമാണ് മറോ നീത്തക്കാരുടെ അർമ്മേനിയൻകാരുടെ ഉപയോഗിക്കുന്നതു്. മറോ റീത്തുകളിലെല്ലാം പള്ളിച്ചു അപ്പമേ ഉപയോഗിക്കൂ. സീറോ-മലബാർ റീത്തനുസരിച്ചു പള്ളിച്ചു അപ്പം ഉപയോഗിക്കണമെങ്കിലും പള്ളിക്കാത്ത അപ്പം ഉപയോഗിക്കരുതെന്നു ക്രമരീതികൾ വിലക്കിയിട്ടില്ല. തന്നെയുമല്ല, പള്ളിക്കാത്ത അപ്പം തുടർന്ന് ഉപയോഗിക്കാമെന്നു വൈദികമേലദ്ധ്യക്ഷസംഘം അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

നെസ്തോറിയൻ റീത്തിൽ ഇപ്പോഴും ദിവ്യബലിക്കുള്ള അപ്പം ഉണ്ടാക്കുന്നതിനു പ്രത്യേകക്രമങ്ങളുണ്ടു്. വൈദികരും ദിയാക്കോനാരുടെയും തത്സമയം ചൊല്ലുന്നതിനു പ്രത്യേക പ്രാർത്ഥനകളുണ്ടു്. ഇപ്പം ഒലിവെണ്ണയും ചേർത്തു് അപ്പം ഉണ്ടാക്കുന്നു. തലേപ്രാവശ്യത്തേ അപ്പം പള്ളിച്ചു മാവും കാസ്തീയുടെ ചെറിയ കഷണവും ചേർത്താണു് ഓരോ പ്രാവശ്യവും അപ്പം ചുട്ടുന്നതു്. പരമ്പരാഗതമായ വിശ്വാസമനുസരിച്ചു് വിശുദ്ധ അപ്പസുതോലന്മാരായ അദായി, മാറി, തോമ എന്നിവരിൽനിന്നു സ്വീകരിച്ചു പള്ളിച്ചു മാവു നിലനിർത്തിക്കൊണ്ടുപോകുവാനാണു് നെസ്തോറിയൻ റീത്തുകാർ ഇപ്രകാരം ചെയ്യുന്നതു്. 16-ാം നൂറ്റാണ്ടിൽ മലബാർ വൈദികഗണം കുർബാനയപ്പം ഉണ്ടാക്കുമ്പോൾ സങ്കീർത്തനങ്ങളും സ്മൃതിപ്പുകളും പാടിയിരുന്നതായി പോർട്ടുഗീസുകാർ പഠിച്ചിരിക്കുന്നുണ്ടു്.

പ്രാരംഭപ്രാർത്ഥനകളും അദ്ധ്യയനകുർബാനയും

ആരംഭത്തിൽ കാണുന്ന പ്രാർത്ഥനകളിൽ അധികവും സങ്കീർത്തനഭാഗമാണു്. ഉദാഹരണമായി കൽദായ റീത്തിൽ സാധാരണ ദിവസങ്ങളിൽ 15, 150, 117, അർമ്മേനിയൻ റീത്തിൽ 99, 42, കോപ്റ്റിക് എത്യോപ്യൻ റീത്തുകളിൽ 116, ബൈസന്റീൻ അർമ്മേനിയൻ മറോനീത്ത റീത്തുകളിൽ 116 എന്നീ

സകീർത്തനങ്ങൾ ചെയ്യുന്നുണ്ട്. എല്ലാ റീത്തുകളിലും ഈ സമയം അർത്താര ധൂപിക്കലുണ്ട്.

കോപ്റ്റിക് റീത്തിലെ പ്രഭാതധൂമാപ്പണം

കാനോനനമ്മൂരത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം ചെയ്തിയതിനുശേഷം ദിവ്യബലി അർപ്പിക്കണമെന്നതാണ് പൊതുവായ നിയമം. ദിവ്യബലിക്കുമുമ്പുള്ള കാനോനനിയമഭാഗത്തോടുകൂടി പ്രഭാത ധൂമാപ്പണക്രമവും ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. കർത്തൃപ്രാർത്ഥന, കൃതജ്ഞതാപ്രകടനം, കീർത്തനം, മാദ്ധ്യസ്ഥ്യപ്രാർത്ഥന, രണ്ടാമത്തെ കീർത്തനം, വിശ്വാസപ്രമാണം, സുവിശേഷവായന, മാദ്ധ്യസ്ഥ്യപ്രാർത്ഥന പുത്രനോടുള്ള പാപമോചനപ്രാർത്ഥന എന്നീ ഘടകങ്ങളുള്ള ധൂമാപ്പണക്രമം മുഴുവൻ നടത്തുവാൻ സമയമനുവദിക്കാത്തപ്പോൾ അതിന്റെ ആരംഭമെങ്കിലും ചെയ്തിയിട്ടേ ദിവ്യബലി തുടങ്ങുകയുള്ളൂ.

ധൂമാർപ്പണം : യഹൂദജന (പുറപ്പാട് 30. 7) ത്തേപ്പോലെ റോമൻജനതയും ധൂമാർപ്പണം ആരാധന ക്രമമായി കരുതിയിരുന്നു. ഡേഷ്യൻ ചക്രവർത്തിയുടെ മതപീഡനകാലത്തു് ദേവന്മാർക്കു ധൂമമർപ്പിച്ച ക്രിസ്ത്യാനികളെ വിമുക്തരാക്കിയിരുന്നതു് ഇക്കാരണത്താലാണ് പൗരസ്ത്യരാധനക്രമങ്ങളിലെല്ലാം വളരെയധികം ധൂമം ഉപയോഗിക്കാറുണ്ടെങ്കിലും കോപ്റ്റിക് റീത്തിൽ ധൂമാർപ്പണത്തിനുള്ള സ്ഥാനം ഒന്നു വേറെതന്നെയാണ്. വി. പൗലോസിന്റെ ലേഖനം ദിയാക്കോൻ വായിക്കുമ്പോൾ കാമ്മികൻ ഗായകസംഘത്തെ ധൂമിച്ചശേഷം ജനങ്ങളുടെയിടയ്ക്കു കൂടി നടന്നു ധൂപിക്കുന്നു. അപ്പോൾ കാമ്മികൻ (വലതുകൈയ്ക്ക് ഓരോരുത്തരുടെ തലയിൽ വച്ചു്) “ഈശോമിശിഹാ ഇന്നലെയും ഇന്നും എനും ഏകയാളിൽ ഒന്നുതന്നെ. നമുക്കു് അവനെ ആരാധിച്ചു മഹത്വപ്പെടുത്താം” എന്നു ചെയ്യുന്നു. കാമ്മികൻ തിരിച്ചുചെന്നു് അർത്താരയെ ധൂമിക്കുമ്പോൾ കോപ്റ്റിക് അകത്തോലിക്കർ ചെയ്യുന്ന പ്രാർത്ഥന ഇപ്രകാരമാണ്: “ബഹുമാന്യമായ കുരിശിൽക്കിടന്ന കള്ളന്റെ ഏറ്റുപറച്ചിൽ സ്വീകരിച്ചു

ദൈവമേ, ഞങ്ങളെ സന്ദർശിച്ച നിന്റെ നാമത്തെപ്രതി നിന്റെ ജനത്തിന്റെ ഏറ്റവും ഉന്നതമായ സമീപമായിട്ട് അവരുടെ സമീപമാക്കുകയും മോചനം നല്കണമേ....” ഈ പ്രാർത്ഥനയിൽ ധൂപാർപ്പണത്തോടു പാപമോചനം ബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നതായിക്കാണാം. അതു ശുദ്ധീകരിക്കുന്നതും അശുദ്ധാത്മാക്കളെ അകറ്റുന്നതുമായൊന്നെ അശുദ്ധത പൗരസ്ത്യരാധനക്രമങ്ങളിൽ സാധാരണമാണ്.

പുഴുവാക്കോൻ : പ്രാരംഭപ്രാർത്ഥനകളിൽ നമ്മുടെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിക്കുന്ന ഒന്നാണ് ആഘോഷമായ ദിവ്യബലിയിൽ (1) സീറോമലബാർ റീജിയിൽ പാടുന്ന പുഴുവാക്കോൻ: നിങ്ങളുടെ കല്പന എന്നതാണ് ഈ പദത്തിന്റെ അർത്ഥം. ജനങ്ങളെ പ്രതിനിധാനം ചെയ്ത് ദൈവത്തിന് ബലിയർപ്പിക്കാൻ തുടങ്ങുന്ന വൈദികൻ ഇവിടെ ജനങ്ങളോട് അനുവാദം ‘നിങ്ങളുടെ കല്പന’ ചോദിക്കുന്നു. ജനങ്ങളോട് വൈദികന് മിശിഹായുടെ കല്പനയുണ്ടല്ലോ’ (പുഴുവാക്കോൻ ദമശ്ശിഹാ) എന്നുത്തരീകുന്നു. ഇതാണ് ഈ പ്രാർത്ഥനയുടെ ആശയം. ഈ അനുവാദം ചോദിക്കുന്നത് മെത്രാന്മാരാണ് എന്നു പറയുന്നവരുണ്ട്. എന്നാൽ ഈ ദിവ്യബലി പുരാതനക്രമമനുസരിച്ച് മെത്രാൻ കുർബാനയുടെ ആരംഭത്തിൽ സന്നിഹതനായിരുന്നില്ല. പുഴുവാക്കോൻ എന്നതിനെ തുടർന്നുള്ള ‘അത്യുന്നതങ്ങളിൽ ദൈവത്തിനു സ്തുതി’, സകീർത്തനങ്ങൾ ഇവ കഴിഞ്ഞു അധ്യയനങ്ങൾ ബാഹ്യ ആരംഭിക്കുമ്പോഴാണ് മെത്രാൻ ആഘോഷമായി പ്രവേശിക്കുന്നത്. സാമൂഹികചടങ്ങുകൾക്കു സമ്മിളിതരോട് അനുവാദം ചോദിക്കുന്നരീതി, മൈലാഞ്ചിയിടീൽ, അന്തഃചാർത്തു

---

(1) പഴയ ക്രമമനുസരിച്ച സാധാരണക്കുർബാനയിലും (Simple) ഇതു ചൊല്ലിയിരുന്നു. പഴയക്രമവും പുനരുദ്ധരിച്ച ക്രമവും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസങ്ങൾക്കും cfr Vellian; സീറോമലബാർസഭയുടെ പുനരുദ്ധരിക്കപ്പെട്ട കുർബാന, ഇരിഞ്ഞാലക്കുട

എന്നീ അവസരങ്ങളിൽ ഈ സഭയിൽ നിലവിലുള്ളതു് നമ്മുടെ നിഗമനത്തിനു് ശക്തി നല്കുന്നു.

ഇവിടെ ഒരു ചോദ്യം സംഗതമാണു്. കൽദായക്കർബാനയിൽ 'പുക്ദാനകോൻ' ഉണ്ടോ? കൽദായക്കത്തോലിക്കരുടേയും നെസ്തോറിയരുടേയും ഇപ്പോഴുള്ള ക്രമങ്ങളിലില്ലെന്നുള്ളതു് വാസ്തവംതന്നെ. എന്നാൽ കൽദായക്കർബാനക്രമങ്ങളുടെ ചില പഴയ കൈയെഴുത്തു പ്രതികളിൽ ഇതു കാണുന്നുണ്ടു്. പാരീസിൽ നാഷണൽ ലൈബ്രറിയിൽ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന Syr 89, Syr, 90 എന്നീ കൈയെഴുത്തുപ്രതികൾ അതിനുദാഹരണങ്ങളാണു്. 1689-ൽ എഴുതിയ ആദ്യത്തേതിന്റെ ആരംഭപുറത്തു് 1698-ൽ എഴുതിയ രണ്ടാമത്തേതിന്റെ ഒന്നാംപുറത്തു 'പുക്ദാനകോൻ' ഉണ്ടു്. സാമുവേലികചടങ്ങിനു സമ്മിളിതരോടു് അനുവാദം ചോദിക്കുന്ന രീതി കൽദായരുടെ ഇടയ്ക്കു് ഉണ്ടായിരുന്നതു് കാലാന്തരത്തിൽ അന്തർധാനം ചെയ്തതായിരിക്കാം.

അദ്ധ്യയനക്കർബാന

ആരംഭത്തിൽ കൽദായ റീത്തിൽ ചൊല്ലുന്ന 'ലാക്മാറ' എന്ന കീർത്തനം പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധാർഹമാണു്. ആ റീത്തിൽ പ്രഭാത നമസ്കാരം (സപ്ര) സായംകാലനമസ്കാരം (വേസ്റ്റ) എന്നിവ കൂടാതെ പ്രധാനപ്പെട്ട മറ്റു പ്രാർത്ഥനകളിലും കാണുന്ന ഈ കീർത്തനം 'ശിമയോൻ ബർസാബ'യാൽ (323-341) വിരചിതമാണെന്നു പറയപ്പെടുന്നു. അതിപ്രകാരമാണു്: "സകലത്തിന്റേയും നാഥാ, നിന്നെ ഞാൻ സ്തുതിക്കുന്നു. ഈശോമിശിഹായെ നിന്നെ ഞങ്ങൾ പുകഴ്ത്തുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, നീ ഞങ്ങളുടെ ശരീരങ്ങളെ ഉയിർപ്പിക്കുന്നവനും ഞങ്ങളുടെ ആത്മാക്കളെ രക്ഷിക്കുന്നവനുമകുന്നു."

അന്ത്യോക്യൻ റീത്തുകളിൽ ഈ സ്ഥലത്തു മാറിമാറി ചൊല്ലാവുന്ന അഹാരോന്റേയും മെൽക്കീസദേക്കിന്റേയും ക്രമങ്ങളുണ്ടു്. അവ രണ്ടിനും ചൊതുവായുള്ളതാണു് സെക്കറോ.

ത്രൈശുലകീർത്തനം TRISAGION

“ദൈവമേ, നീ പരിശുദ്ധനാകുന്നു. ബലവാനേ, നീ പരിശുദ്ധനാകുന്നു. മരണമില്ലാത്തവനേ, നീ പരിശുദ്ധനാകുന്നു. ഞങ്ങളെ അനുഗ്രഹിക്കണമേ” എന്നതാണ് അദ്ധ്യയനകുർബാനകളിൽക്കാണുന്ന ത്രൈശുലകീർത്തനം. ഏകസ്വഭാവവാദികൾ ഇതിനോടു “ഞങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ക്രൂശിക്കപ്പെട്ടവനേ” എന്നുകൂടി ചേർത്തു. ഇതിൽ ക്രിസ്തുവിനെയാണ് അഭിസംബോധനം ചെയ്യുന്നത്; അതല്ല പരമത്രിപത്തെയെന്നെന്നും, തന്നിമിത്തം ദൈവവശാസ്യപരമായി തെറ്റാണെന്നും ഒരുകാലത്തു വാദകോലാഹലങ്ങളുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും 1934-ൽ അടിച്ച സീറോ-മലബാർ സഭയുടെ (കത്തോലിക്കർ) കുർബാനക്രമത്തിലും റോമിൽ (1945-ൽ അടിച്ച എത്യോപ്യൻ കത്തോലിക്കരുടെ തക്കായിലും) ഞങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ക്രൂശിക്കപ്പെട്ടവനേ, എന്നഭാഗം ചേർത്തിട്ടുള്ളതുകൊണ്ട് സംശയങ്ങളെല്ലാം അന്തർലോകമായി നോക്കിപ്പിള്ളിൽ ഈ കീർത്തനം ക്രി. വ. 430-നും 450-നും ഇടയ്ക്കു ദിവ്യബലിയിൽ ചേർത്തതായി റെസ്പോറിയസ് സാക്ഷിക്കുന്നു. (1) പുരാതനമായ ഈ കീർത്തനം ഇപ്പോൾ ബൈസന്റീൻ, അർമേനിയൻ, മാറോനിത്ത, കൽദായ, സീറോമലബാർ എന്നീ റീത്തുകളിൽ വേദപുസ്തകവായനകൾക്കു മുമ്പും മറ്റു റീത്തുകളിൽ അവയ്ക്കിടയിലുമാണ് ആലപിക്കുന്നത്. പൗരസ്ത്യ റീത്തുകളിലെല്ലാം കാണപ്പെടുന്ന ഈ ഗാനം പുരാതന ഗാല്ലിക്കൻ റീത്തിലും ഉപയോഗത്തിലിരുന്നുവെന്നും 529-ൽ നടന്ന വെയ്സങ് കൗൺസിലിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കാം. ബലിയിൽ എല്ലാം ഇതു ചൊല്ലണമെന്നു കൗൺസിൽ കല്പിക്കാനുള്ള കാരണം മൂന്നാം കാനനിൽ നല്കുന്നുണ്ട്: “എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ഇതു പരിശുദ്ധവും ആസ്വാദ്യകരവും അഭിലഷണീയവുമായ വാക്കുകൾ രാപ്പകൽ ആവർത്തിച്ചാലും അരോചകമാകയില്ല.”

ത്രൈശുലകീർത്തനത്തിനു മുൻ എത്യോപ്യൻ റീത്തിൽ

(1) Bazaar of Heraclides ed Bedjan P. 499.

പരിശുദ്ധകന്യകയ്ക്കു പ്രത്യേക “പ്രാർത്ഥനയും” “സ്മൃതികളും അർപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. റോമൻറീതിൽ ദുഃഖവെള്ളിയാഴ്ചകൃമങ്ങളിൽ ഈ കീർത്തനമുണ്ട്.

സെക്കറോ: അന്ത്യോക്യൻറീതിൽ നിലവിലിരുന്ന ഒരാറാധനയാണ് സെക്കറോക്രമം. സാധാരണമായി ഇതിൽ അഞ്ചു ഘടകങ്ങളുണ്ട്: a) പ്രമീയോൺ: ഇതിൽ സെക്കറോ അർപ്പിക്കപ്പെടുന്ന ത്രിപാതിനോ ക്രിസ്തുവിനോ മരോതികിലും വിശുദ്ധനോ സ്മൃതിയും മഹത്വവും നല്കുന്നു. b) സെക്കറോ: പലപ്പോഴും അനുതാപപുസ്തകമായ ഒരു നീണ്ട പ്രാർത്ഥനയാണിത് ഇതു കാർമ്മികൻ പാടുന്നു. c) പദ്യശകലം: മിക്കവാറും നാലുവരിയുള്ളതാണ്. d) ധൂമപ്രാർത്ഥന; അതോടുകൂടെ ധൂപിക്കച്ചും. e) ഇത്താൽ=സമാപനം. പ്രധാനപ്പെട്ട പ്രാർത്ഥനകൃമങ്ങളിലെല്ലാം സെക്കറോ കാണുന്നുണ്ട്. ദിവ്യബലികൃമങ്ങളിൽ മൂന്നോ നാലോ സെക്കറോകൾ കാണാം. ബൈസൻറയിൻറീതിലുപയോഗിക്കുന്ന വി. ബേസിലിൻറയും ക്രിസോസ്റ്റോമിൻറയും കുർബാനകളിൽ സെക്കറോ കൃമമുണ്ട്. അതിന് ‘കാഴ്ചവണ്ണിൻറ പ്രാർത്ഥന’യെന്നാണ് പറയുന്നതു്.

പെസഹാപുഴയ്ക്കിടയിൽ അനാഫൊസ്താറുംഭമായി വി. കുർബാനയേയും പൗഴോഹിത്യത്തേയും പഴയ നിയമങ്ങളുമായി ബന്ധിച്ചു കാണിക്കുന്ന ഒരു സെക്കറോ ഉണ്ട്. ഭയഭക്തിബഹുമാനദായകവും അനുതാപാത്മകവുമായ അതിൻറ ഒരു ഭാഗം ഇപ്രകാരമാണ് ‘ഞങ്ങളുടെ രക്ഷയ്ക്കായി നല്കുന്ന ദിവ്യബലി ഇതാകുന്നു ..... കുർത്താവു നല്ലവനാകുന്നുവെന്നു രുചിച്ചു നോക്കുവിൻ എന്നു ദൈവികാത്മാവുള്ള ദീർഘദർശിയായ ദോബീദ് ഏരിനെക്കുറിച്ചു അറിയിച്ചുവോ ആ ദൈവികബലി ഇതാകുന്നു. പ്രധാനാചാര്യനായ യൂസോദോക്കിൻറ പുത്രനായ യോശുവാ ഏതിനാൽ മലിനവസ്ത്രങ്ങളെ ഉരിഞ്ഞു കളഞ്ഞുവോ ആ ദൈവികബലി ഇതാകുന്നു. ഏശായദീർഘദർശിക്കു് അഗ്നി കൊടിലാൽ ഭരമേല്പിക്കപ്പെട്ട ദൈവികബലി ഇതാകുന്നു. കുറമില്ലാത്ത പ്രധാനാചാ

ര്യനാകുന്ന മൽക്കിസദക്കു^o അണച്ചു അപ്പവും വീഞ്ഞും ഏതിനെ സൂചിപ്പിച്ചുവോ ആ ദൈവികബലി ഇതാകുന്നു. സന്ധ്യസമയത്തു വധിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന കുഞ്ഞാടിനാൽ കർത്താവിന്റെ പ്രവാചകൻ ഏതിന്റെ സ്വഭാവത്തെ കാണിച്ചുവോ ആ ദൈവികബലി ഇതാകുന്നു. സകല നീതിമാനാനും പുണ്യവാനാനും പരസ്യമായി കാണുവാൻ കാത്തിരുന്നിട്ടും കാണാതിരുന്നവോ ആ ദൈവികബലി ഇതാകുന്നു.....ദീർഘദർശികളുടെ തലവനായ മൂശ മേശമേൽ സൂക്ഷിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന കാഴ്ചയപ്പംമൂലം ഏതിനെ സൂചിപ്പിച്ചുവോ ആ ദിവ്യബലി ഇതാകുന്നു. അഗ്നിമയനാനും ആത്മമയനാനുമായ ക്രൂബേനാനും സ്രാപ്പേനാനും ഏതിന്റെ മുമ്പിൽ ഭയവിഹ്വലരായി നില്ക്കുന്നുവോ ആ ദൈവികബലി ഇതാകുന്നു....”

വേദപുസ്തകവാചനകൾ: സിനഗോഗിൽ “പ്രവാചകരുടെ നിയമവും” വായിക്കുന്ന രീതി ആദിമക്രിസ്തീയസഭയ്ക്കുള്ളതല്ലെങ്കിലും തുടർന്നുപോന്നു. അദ്ധ്യയനക്കർമ്മങ്ങളിൽ പിൽക്കാലങ്ങളിൽ പുതിയനിയമവായനകളും കൂട്ടിച്ചേർത്തുതുടങ്ങി. പുരാതനകാലങ്ങളിൽ സാധാരണമായി പുതിയനിയമത്തിൽനിന്നും പഴയനിയമത്തിൽനിന്നും ഊരണ്ടു വായനകൾ എടുത്തിരുന്നു. കൽദായരീതിയും പുനരുദ്ധരിക്കപ്പെട്ട സീറോമലബാർരീതിയും (റാസയിൽ) മാത്രമേ ഇപ്പോൾ പഴയ നിയമമനുസരിച്ചുള്ള വായനകൾ നടത്തുന്നുള്ളൂ. കോപ്റ്റിക്കീരീതിയും എത്യോപ്യൻ രീതിയും നാലുവായനകൾ ഉണ്ടെങ്കിലും അവ നാലും വി. പത്രോസിന്റെ ലേഖനം, കുടാലികലേഖനം, സ്പീഹനാരുടെ നടപടി, സുവിശേഷം എന്നീ പുതിയ നിയമത്തിലെ വായനകളാണ്. സിറിയൻ രീതികളിൽ ചിലപ്പോൾ വായനകളുടെ എണ്ണം ആറുവരെ വരും. പ്രവാചകരിൽനിന്നും മൂന്നു വായനകൾ, സ്പീഹനാരുടെ നടപടി, വി. പത്രോസിന്റെ ലേഖനം, സുവിശേഷം എന്നിങ്ങനെയാണ് അവ ക്രമപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ ആ

King op cit I P. 155

ഘോഷമല്ലാത്ത കുർബാനയിൽ ലേഖനവും സുവിശേഷവുമേ വായിക്കാറുള്ളൂ.

പാശ്ചാത്യ റീത്തുകളായ അന്ത്രോസിയൻ, മൊസാറബിക് എന്നിവയിൽ പഴയ നിയമത്തിൽനിന്നും ഒരു വായനയുണ്ട്. കുർത്തുസ്യൻ റീത്തിൽ ക്രിസ്തുമസ് ദിനത്തിലും അതിന്റെ തലേനാളും പഴയനിയമഭാഗം വായിക്കുന്നുണ്ട്. ഇതുപോലെ വലിയ നോമ്പിലെ ചില ദിവസങ്ങളിൽ റോമൻ റീത്തിലും പഴയനിയമ വായനയുണ്ട്. (1)

പൗരസ്ത്യക്രമങ്ങളിൽ സാമാന്യമായി പറഞ്ഞാൽ സുവിശേഷം വായിക്കുന്നതു കാമ്മികനാണ്. കാമ്മികൻ മെത്രാനെങ്കിൽ ചിലപ്പോൾ ഒരു വൈദികൻ വായിക്കാറുണ്ട്. ബെസൻറയിൻ റീത്തിൽ ദിയറക്കോൻ വായിക്കുന്നുണ്ട്. (2)

(1) ആരാധനവളർച്ചയുടെ ഒരു സാധാരണ നിയമം ഇവിടെ സ്പഷ്ടമാണ്. പുതിയ ഘടകങ്ങൾ (ഇവിടെ പുതിയ നിയമ ദായനകൾ) പ്രവേശിച്ചു പഴയ ഘടകങ്ങളുമായി (പ്രകൃതത്തിൽ പഴയനിയമദായനകൾ) കൂറെ നാൾ സൈപരമായി ഒന്നിച്ചുനിന്നശേഷം പഴയ ഘടകങ്ങൾ അപ്രത്യക്ഷമാകുകയും ആ പഴയ ഘടകങ്ങൾ ആരാധനക്രമത്തിലെ ആഘോഷമായ ഘട്ടങ്ങളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുകയും ചെയ്യാറുണ്ട്. cfr Baumstark op. cit P. 23.

(2) സീറോ മലബാർ റീത്തിനുപയോഗിക്കുന്ന കനോനനമസ്കാരം ഇടദിവസങ്ങൾക്കും ഒരു ഞായറാഴ്ചയ്ക്കും മാത്രമുള്ള പ്രാർത്ഥനകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ്; ഞായറാഴ്ചകൾക്കും തിരുന്നാളുകൾക്കും പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം നമസ്കാരമുള്ളതും 1938-ൽ പൗരസ്ത്യ തിരസ്സംഘം കൽദായർക്കും സീറോ-മലബാറുകാർക്കുമായി 'Breviarium' എന്ന പേരിൽ മൂന്നു വാല്യങ്ങളായി അച്ചടിച്ചതുമായ കനോനനമസ്കാരം അടുത്ത കാലത്തു പുറത്തുവന്ന സീറോ-മലബാർ പഞ്ചാംഗത്തിനൊത്തു ക്രമപ്പെടുത്തി മലയാളത്തിൽ തജ്ജമചെയ്തുപയോഗിക്കുക വളരെ അഭികാമ്യമാണ്.

ദൈവവചനം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന സുവിശേഷപ്പുസ്തകത്തോടു പൗരസ്ത്യർക്കുള്ള ബഹുമാനം ഒന്നു പ്രത്യേകം തന്നെ. ചെറു പ്രവേശനം എന്നറിയപ്പെടുന്ന സുവിശേഷപ്പുസ്തകംകൊണ്ടുള്ള പ്രാർത്ഥനാ മിക്കവാറും എല്ലാ റീത്തുകളിലുമുണ്ട്. കോപ്റ്റിക് റീത്തിൽ കാർമ്മികൻ വേദപുസ്തകം ധൃമിഷമ്പോര, ദിയോക്കോൻ “ജീവിക്കുന്ന ദൈവത്തിന്റെ പുത്രനായ ഈശോമിശിഹായുടെ സുവിശേഷത്തെ ആരാധിക്കുവിൻ” എന്നും ഉൽബോധിപ്പിക്കുന്നു. സുവിശേഷപ്പുസ്തകം അറുത്താറയിൽത്തന്നെ സൂക്ഷിക്കുന്നതും ഈ പ്രത്യേകബഹുമാനത്തിന്റെ ലക്ഷണം തന്നെ.

എല്ലാ റീത്തുകളിലും വായന ക്രമീകരിച്ചിരിക്കുന്നത് ആരാധനക്രമവർഷ (liturgical year) തിന്നൊപ്പിച്ചാണ്. വായന കർമ്മപോലെതന്നെ കനോനനമസ്കാരവും അനുദിനം മാറിമാറി വരുന്നത് ഈ പഞ്ചാംഗത്തിന് അനുസൃതമായി അതും ക്രമപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നതിനാലാണ്. (1)

സിനാഗോഗിലെ സാബത്തും പ്രഭാതസമ്മേളനത്തോടു പുതിയ നിയമത്തിലെ ബലി ചേർത്തതാണല്ലോ എല്ലാ റീത്തുകളിലും ഇപ്പോഴുള്ള ദിവ്യബലിക്രമം. അതനുസരിച്ച് ആദ്യഭാഗത്തു സങ്കീർത്തനങ്ങളും മറ്റു വേദപുസ്തകവായനകളുമാണ്. അതി

(1) മൊസാറബിക്ക റീത്തിൽ കറച്ചനാൾ മുന്പുവരെ സുവിശേഷം വായിച്ചിരുന്നതു കാർമ്മികനാണ്.

വൈവിധ്യമുള്ളതും ധന്യവുമായ ഈ നമസ്കാരം വൈദികർക്കും അന്തായർക്കും വളരെ ഉപകാരപ്പെടുമെന്നതു നിസ്തർക്കമാണ്. ഇന്നു പല റീത്തുകളിലുമുള്ളതുപോലെ സീറോ-മലബാർ റീത്തിലും അന്തായർ കനോനനമസ്കാരത്തിൽ പങ്കുകൊണ്ടിരുന്നു. തിരുനാളുകൾക്കു തലേദിനമുള്ള റോസ്റ്ററയിൽ അവർ പങ്കുകൊള്ളുന്നത് ഈ പുരാതന സമ്പ്രദായത്തിന്റെ അവശിഷ്ടം മാത്രമാണ്. ദിവ്യബലിയുടെ ഒരു പ്രാർത്ഥനാഭാഗമായി മുക്കളിൽപ്പറിഞ്ഞിട്ടുള്ളതു കാണുക.

നെത്തുകർന്നു മാത്രമാണ് വി. ജസ്റ്റിന്റെ വിവരണത്തിൽ കണ്ടു പോലെ ബലിവാസ്തുക്കൾ ഒരുക്കി കാഴ്ചവയ്ക്കേണ്ടതു്. എന്നാൽ കൽദായരീത്തൊഴിച്ചു മറെറല്ലാ രീതിലും പ്രാരംഭത്തിൽത്തന്നെ ബലിവാസ്തുക്കൾ ക്രമപ്പെടുത്തി വയ്ക്കുന്നുണ്ടു്. ലത്തീൻസഭയിലെ ചില സന്യാസസഭകളുമങ്ങളിലും ഇപ്രകാരം ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്നു് കണ്ടതാണല്ലോ.

എത്യോപ്യൻ കുർബാനയിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന അപ്പം കുർബാനയ്ക്കുവുമു് അന്നന്നു് ഉണ്ടാക്കുന്നതാണു് അതിനുവേണ്ട കോതമ്പു കൃഷിചെയ്യുന്നതിനു പ്രത്യേക നിലങ്ങളുണ്ടു്. ദൈവാലയത്തിനകത്തു 'ബേത്'ലെഹോ' (അപ്പത്തിന്റെ ഭവനം) എന്ന പേരുള്ള കെട്ടിടത്തിൽ ദിയാക്കോന്മാരാണു് അപ്പം ചുടുന്നതു്. പെസഹവ്യാഴാഴ്ച, ഒടുവിലത്തെ അത്താഴത്തിന്റെ സ്മരണയ്ക്കായി, പുളിക്കാത്ത അപ്പമാണു് അകത്തോലിക്കർ ഉപയോഗിക്കുന്നതു്. അവർ ഉണക്കുന്നതിരിങ്ങ വെള്ളത്തിലിട്ടു ചിഴിഞ്ഞാണു് വീഞ്ഞായി ഉപയോഗിക്കുന്നതു്.

കോപ്റ്റിക്രീതിലുപയോഗിക്കുന്ന അപ്പത്തിന്മേൽ ദൈവമേ നീ പരിശുദ്ധൻ, ബലയാണേ നീ പരിശുദ്ധൻ, മരണമില്ലാത്തവനേ നീ പരിശുദ്ധൻ, എന്നു് ഗ്രീക്കിൽ ചിലപ്പോൾ അടയാളപ്പെടുത്താറുണ്ടു്.

പന്ത്രണ്ടു് അപ്പസ്തോലന്മാരേയും ക്രിസ്തുവിനേയും സൂചിപ്പിച്ചു് പന്ത്രണ്ടു ചെറുചതുരങ്ങളും നടുക്കു് അപ്പം വലിയ ചതുരവുമായി അപ്പം ഭാഗിച്ചിരിക്കും. കാരോ ചതുരത്തിലും കുരിശുണ്ടു്. പല അപ്പങ്ങളിൽനിന്നു് കാർമ്മികൻ ഒന്നു തെരഞ്ഞെടുത്തു് ബലി ക്ഷപയോഗിക്കുന്നു. എത്യോപ്യൻരീതിലേതുപോലെ അപ്പം ക്രമപ്പെടുത്തുന്നതിനു പ്രത്യേക കെട്ടിടമുണ്ടു്. കോപ്റ്റിക്രീത്തുകാർ ബലിക്കുള്ള അപ്പം അന്നന്നുണ്ടാക്കുന്നു. എല്ലാ അകത്തോലിക്കരും

കോപ്റ്റിക് കത്തോലിക്കരും അനുദിനബലി അർപ്പിക്കുന്നില്ലെന്നതു സ്തുർത്തവ്യമാണ്.

സിറിയൻ യാക്കോബായക്കാർ ഗോതമ്പുമാവിന്റെ കൂടെ ഉപ്പു മാത്രമല്ല, അല്പം എണ്ണകൂടി ചേർക്കുന്നുണ്ട്. കത്തോലിക്കർ അപ്പംചുട്ടുന്ന പാത്രത്തിൽ എണ്ണ തുക്കുകയേ ഉള്ളൂ. കുരിശാകൃതിയിലുള്ള രണ്ടു വരകൾകൊണ്ട് ഓസ്മി നാലായി ഭാഗിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിലാകെ പന്ത്രണ്ടു കുരിശുണ്ട്. ദിവ്യബലിയുടെ ദിവസം പള്ളിയിലോ വൈദികഭവനത്തിലോ വെച്ചു് അപ്പം ചുട്ടുന്നതാണ് അഭിലഷണീയമായിട്ടുള്ളതു്. സീറേ-മലങ്കരീത്തിൽ പുളിച്ച അപ്പമാണ് ഉപയോഗിക്കുന്നതു്.

അർമേനിയൻറീത്തിൽപ്പെട്ട അകത്തോലിക്കർ ദിവ്യബലിയിൽ വീഞ്ഞിൽ വെള്ളം ചേർക്കുന്നില്ല.

ബൈസന്റയിൻ ക്രമമനുസരിച്ചു ഏതാണ്ടു ഒന്നര ഇഞ്ചു് കട്ടിയുള്ള അപ്പത്തിന്മേൽ 'ഈശോമിശിഹാ ജയിക്കുന്നു' എന്നു ഗ്രീക്കക്ഷരത്തിൽ അടയാളപ്പെടുത്തിയിരിക്കണം. ഒരു കുരിശും നടുക്കു് ഒന്നോ രണ്ടോ ചതുരവുണ്ടു്. നടുഭാഗത്തിനു് കർത്താവിനെ സൂചിപ്പിച്ചു് 'ചെമ്മരിയാടു്' എന്നും ഇടതുവശത്തുള്ള ചതുരത്തിനും ഒരു ത്രികോണത്തിനുംകൂടി കന്യകാമറിയത്തിന്റെ ഓർമ്മക്കായി 'പരിശുദ്ധതമം' എന്നും പേരുപറയും. വലത്തുഭാഗത്തു നിരവ്ധങ്ങളു മുന്നു ത്രികോണങ്ങൾ മാലാഖമാരേയും വിശുദ്ധരേയും അനുസ്മരിപ്പിക്കാനാണ്. കൂടാതെ ദിവ്യബലിയിൽ പ്രത്യേകം അനുസ്മരിക്കപ്പെടുന്ന വിശ്വാസികളെ സൂചിപ്പിക്കാൻ അപ്പത്തിൽനിന്നു കഷണങ്ങൾ മുറിച്ചെടുത്തു കുർബാനയിൽ ഉപയോഗിക്കുന്നു.

കാഴ്ചവസ്തു്: "വെറും കൈയായി എന്റെ മുഖിൽ നിങ്ങൾ സന്നിഹിതരാകരുതു്" എന്ന വേദപുസ്തകവാക്യ (Exod. 23. 15, Deuf 16. 16) ത്തിനനുസൃതമാകണം യൂദന്മാർ ജറുസലേം ദൈവാ

ലയത്തിൽ ദിവ്യബലിക്കായി ബലിവസ്തുക്കൾ കൊണ്ടുവന്നിരുന്നതു്. അതിനെ അനുകരിച്ചു് ആദിമക്രിസ്ത്യാനികളുടെയിടയിൽ ബലിവസ്തുക്കൾ കൊണ്ടുവരാതിരുന്നവരെ ദിവ്യബലിയിൽ ഭാഗഭാഷകളായി കരുതിയിരുന്നില്ല. വിശ്വാസിയുടെ കൊണ്ടുവരുന്ന ബലിവസ്തുക്കൾ ആർച്ചുധീക്കനോ വൈദികനോ സ്വീകരിക്കുകയും അതിൽ ചിലതു ബലിക്കുപയോഗിക്കുകയും ബാക്കി ആശീർവ്വദിച്ചു ബലിയുടെ അവാസാനം ജനങ്ങൾക്കു ഭാഗിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. (1) ഇപ്രകാരം വിശ്വാസികൾ ബലിവസ്തുക്കൾ സമർപ്പിക്കുന്നതു് തങ്ങളെത്തന്നെ ബലിയിൽ അർപ്പിക്കുന്നുവെന്നു സൂചിപ്പിക്കാനായിരുന്നു. പില്ക്കാലങ്ങളിൽ സൗകർമ്മത്തിനുവേണ്ടി ബലിവസ്തുക്കൾ ദിയാക്കോമ്പാർ (അല്ലെങ്കിൽ കപ്യാർ) തന്നെ ക്രമപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുവരുന്ന രീതി നടപ്പിലായി. അപ്പോൾ ജനങ്ങളുടെ ഭാഗഭാഗിത്വം കാണിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി, ബലിവസ്തുക്കൾ ദിവ്യബലിയിൽ കാഴ്ചവയ്ക്കുന്ന സമയം ജനങ്ങൾ നേർച്ചയിടുന്ന രീതി ആരംഭിച്ചു.

കൽദായ, അന്ത്യോക്യൻ ബൈസന്റയിൻറീത്തുകളിൽ അപ്പവും വീഞ്ഞും രണ്ടു കറങ്ങളിലായി പിടിച്ചു് ഒരേ സമയത്തു കാഴ്ചവയ്ക്കുന്നു. അർമ്മേനിയൻ റീത്തിൽ പീലാസയിലുള്ള അപ്പം കാസയ്ക്കുമീതെ വച്ചാണു കാഴ്ചവയ്ക്കുന്നതു്. (മൂന്നാംചിത്രം കാണുക) മറ്റു റീത്തുകളിൽ കൈക്രിയകൂടാതെ കാഴ്ചവയ്ക്കുന്നുള്ള പ്രാർത്ഥനകൾ ചൊല്ലുക മാത്രമേ ചെയ്യുന്നുള്ളൂ.

(1) ഇതേപ്പറ്റി ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ അവസാനത്തെ അദ്ധ്യായത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ലത്തീൻറീത്തിൽപ്പെട്ട ചില യൂറോപ്യൻ ദൈവാലയങ്ങളിൽ പ്രത്യേകദിവസങ്ങളിൽ ദിവ്യകാരുണ്യം സ്വീകരിക്കുന്ന ഓരോരുത്തരും ചെറിയ ഓസ്തികൾ ഓരോന്നു് കുസ്സോദിയിൽ ഇടുകയും അതു കാർമ്മകൻ കൂദാശ ചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടു്.

അയോഗ്യരെ പിരിച്ചുവിടൽ

യൂദന്മാരുടെ ശാബത്തുദിനത്തെ പ്രഭാതപ്രാർത്ഥന ക്രൈസ്തവ വാരാധനക്രമത്തിൽ കടന്നുകൂടിയതാണല്ലോ ജ്ഞാനസ്നാനാത്മികങ്ങളെ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ള അധ്യയനകർബാന. ബലിയും അധ്യയനഭാഗവും തികച്ചും വ്യത്യസ്തങ്ങളായിട്ടാണ് യൂദന്മാർ കരുതിയിരുന്നതു്. അവർക്കു ബലിയപ്പിക്കാവുന്ന ഏകസ്ഥലം ജെരൂസലം ദൈവാലയം ആയിരുന്നു. യൂദന്മാർ ജെരൂസലേമിൽനിന്നു ചിതറിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ ആരാധനാസൗക്യമില്ലാതായി. കാലക്രമേണ മതാഭ്യയനത്തിനു സിനഗോഗുകൾ രൂപംകൊണ്ടു്. അടിമത്വത്തിൽനിന്നു മുക്തിപ്രാപിച്ചപ്പോഴും (538 BC) ജനബാഹുല്യം നിമിത്തം സിനഗോഗുകൾ തുടന്നു് ഉപയോഗിക്കേണ്ടിവന്നു. യഹൂദന്മാരുടെ കോളനികളുണ്ടായിരുന്ന സിറിയ, ഈജിപ്തു്, ഏഷ്യമൈനർ, ഗ്രീസ്, സ്പെയിൻ, ഇറ്റലി എന്നിവിടങ്ങളിലെല്ലാം സിനഗോഗുകൾ ഉടലെടുത്തു. ക്രിസ്തുവിന്റെ കാലത്തു കുഗ്രാമമായിരുന്ന നസ്രസിൽപോലും സിനഗോഗു് ഉണ്ടായിരുന്നു. അപ്പോഴും ബലിയപ്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്നതു് ജെരൂസലേമിൽ മാത്രമായിരുന്നു. ഈ പശ്ചാത്തലത്തിൽനിന്നു ക്രൈസ്തവമതത്തിൽ പ്രവേശിച്ച യൂദന്മാർ ദിവ്യബലിയിൽ അധ്യയനകർബാനയും അത്താഴകർബാനയും തമ്മിൽ വ്യത്യസ്തങ്ങളായും, വിഭിന്നങ്ങളായും കരുതിയതിൽ അതുരമില്ലല്ലോ. കാലക്രമേണ, ഈ രണ്ടു ഭാഗങ്ങളും രണ്ടു സമയത്തു നടത്തുന്ന രീതി മാറി ഒന്നിച്ചായി. അപ്പോൾ കർബാനയുടെ പ്രധാനഭാഗത്തിനുമുമ്പു ജ്ഞാനസ്നാനാത്മികളേയും വിശുദ്ധബലിയിൽ സംബന്ധിക്കുവാൻ യോഗ്യരല്ലാത്ത ക്രിസ്ത്യാനികളേയും അനുഗ്രഹിച്ചശേഷം പിരിച്ചുവിടുന്ന രീതി നടപ്പിലായി. അയോഗ്യർ വിശുദ്ധരഹസ്യങ്ങൾ ദ്രോഷകയോ അവയിൽ പങ്കുകൊള്ളുകയോ ചെയ്യരുതെന്ന കാരണത്താൽ പുറത്തിറങ്ങിപ്പോകാൻ അവരോടും വാതിലുകൾ ബന്ധിച്ചു് സൂക്ഷിയ്ക്കുവാൻ ഹെബ്രായാക്കോനാരോടും ദിയാക്കോൻ കല്പിച്ചിരുന്നതായി കൽദായരീതിലെ ക്രമ

ത്തിൽനിന്നു വ്യക്തമായിക്കാണാം. ആധുനികകാലത്തു് ഈ ചടങ്ങിനു പ്രായോഗികാത്മമില്ലെങ്കിലും ദിവ്യബലിയോടുള്ള ഭക്തിബഹുമാനങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതാകയാൽ അതു ബലിക്രമത്തിലുള്ള അസംഗതമല്ല. മാറോനീത്താറീത്തിൽ ഇപ്രകാരമൊരു ഭാഗമില്ല. സിറിയൻ, കോപ്റ്റിക് എന്നീ റീത്തുകളിൽ ഇതു ധ്വനിപ്പിക്കുന്ന ചിലഭാഗങ്ങളുണ്ടു്. അർമ്മേനിയൻറീത്തിലും, ബൈസൻറയിൻറീത്തിലും, കൽദായ റീത്തിലേപ്പോലെ പ്രസ്തുതമാണു് ഈ ഭാഗം. അർമ്മേനിയൻക്രമത്തിൽ ജ്ഞാനസ്നാനാത്മീകരം, വിശ്വാസദാർശ്യമില്ലാത്തവർ, പാപികൾ, പാപത്തിനു പരിഹാരം മുഴുവൻ ചെയ്തതീരാത്തവർ എന്നിവർ വിശുദ്ധരഹസ്യങ്ങളെ സമീപിക്കരുതെന്നു് ദിയാക്കോൻ മുടക്കുന്നു. അപ്പോൾ വിശ്വാസികളുടെ കുർബ്ബാനയുടെ ആരംഭമായി ഗായകസംഘം ഇപ്രകാരം പാടുന്നു. “കത്താവിന്റെ ശരീരവും, രക്തത്തിന്റെ രക്തവും ഇതാനമ്മുടെയിടയിൽ സന്നിഹിതമാകാൻ പോകുന്നു. അദ്ദേശ്യശക്തികൾ (ദൈവഭൂതർ), ബലിയുടെ ദൈവം പരിശുദ്ധൻ, പരിശുദ്ധൻ, പരിശുദ്ധൻ എന്നു് ആവർത്തിച്ചുപഠിക്കുന്നു.”

സാമൂഹികാവേഷി

വേദപുസ്തകവായനകൾക്കുശേഷമുള്ള പ്രസംഗത്തെതുടർന്നു്, ക്രിസ്ത്യാനികൾ എണീററുന്നതു് തങ്ങൾക്കും, ലോകം മുഴുവനും വേണ്ടിയും പ്രാർത്ഥിക്കുന്നുവെന്നു വി. ജസ്റ്റിൻ പ്രസ്താവിക്കുന്നതായി മുകളിൽ കണ്ടല്ലോ. ആ പ്രാർത്ഥനയാണു് ഇവിടെ പ്രതിപാദ്യം. റോമൻക്രമത്തിൽ നമുക്കു പ്രാർത്ഥിക്കാം എന്നു (OREMUS) കാർമ്മികൻ ഉൽബോധിപ്പിക്കുന്ന ഒരൊറ്റപദമേ ഇതിന്നുതരായി അവശേഷിച്ചിട്ടുള്ളൂ. മാറോനീത്താറീത്തിൽ ഇതെങ്ങനെയോ അന്തർലാപനംചെയ്തു. സിറിയൻറീത്തിൽ കാഴ്ചവെച്ചിട്ടുള്ള സെദറായിൽ ഇതു ലയിച്ചുകിടക്കുന്നു. എത്യോപ്യൻകാതോ, കോപ്റ്റിക്കത്തോലിക്കരും ഇതുപേക്ഷിച്ചുകളഞ്ഞു. കൽദായ റീത്തിൽ അമ്പതുനോമ്പുകാലത്തുമാത്രം ഈ പ്രാർത്ഥന മുഴുവൻ

ചൊല്ലുന്നുണ്ട്. സീറോ—മലബാർ റീത്തിൽ ഇപ്പോൾ ഈ പ്രാ
 ത്ഥനയുടെ ഇടയ്ക്കുള്ള 'നംസല്ലേ' ഉപേക്ഷിച്ചിട്ട് ബാക്കിയുള്ള
 ഭാഗം അനുദിനബലിയിൽ ചൊല്ലിവരുന്നു. "നമുക്കെല്ലാവർക്കും
 സന്തോഷത്തോടും ആനന്ദത്തോടുംകൂടെ ഉചിതമായി നിന്നും, ഞ
 ങ്ങളുടെ കർത്താവേ, ഞങ്ങളോടു കൃപചെയ്യണമേ എന്നു പ്രാർത്ഥി
 യ്ക്കാം" എന്നു ശുശ്രൂഷകൻ ചൊല്ലിക്കൊടുത്തു് ആരംഭിക്കുന്ന പ്രാ
 ത്ഥനയാണു് ഇവിടെ വിവക്ഷിക്കുന്നതു്. ഈ പുത്തനിയായിൽ
 ക്രൈസ്തവരുടെ ഐക്യത്തിനും, നിലനില്പിനും, ലോകസമാധാന
 ത്തിനും, കാലാവസ്ഥയുടെ സുസ്ഥിതിക്കും, സഭാമേലദ്ധ്യക്ഷന്മാരു
 ടെ ആരോഗ്യത്തിനുംവേണ്ടി അപേക്ഷിക്കുന്നുണ്ട്. ബൈസൻറ
 യിൻറീത്തിൽ ജ്ഞാനസ്നാനാർത്ഥികളെ പിരിച്ചുവിട്ടതിനുശേഷമു
 ള്ള പുത്തനിയായും ഇതിൽപ്പെടുന്നതാണു്. കോപ്ററീകറീത്തിൽ
 ഈ പുത്തനിയ 'വിശ്വാസികളുടെ കുർബാന'യിലാണു്.
 ഞങ്ങളുടെ ദൈവമായ മിശിഹായേ, നിന്നോടു ഞങ്ങൾ പ്രാർത്ഥി
 യ്ക്കുന്നു എന്നു ചൊല്ലി കാർമ്മികൻ അതാരംഭിക്കുകയും, ജനങ്ങൾ
 ഭാരോ നിയോഗത്തിനുശേഷം 'നാഥാ, ഞങ്ങളോടു കൃപചെയ്യണ
 മേ'എന്നു പ്രാർത്ഥിയ്ക്കുകയുംചെയ്യുന്നു. വളരെ ദൈവ്യമുള്ള നിയോഗ
 പരമ്പരകളിൽചിലതു താഴെചേർക്കുന്നു. സഭയുടെ അസ്ഥിവാറം
 ശക്തിപ്പെടുത്തുക, ഏകവും സത്യവുമായ ഉപവി ഹൃദയങ്ങളിൽ
 വളർത്തുക, സത്യവിശ്വാസം പ്രചരിപ്പിക്കുക, ദൈവികമാറ്റം കാ
 ണിച്ചുതരിക, ആത്മീയപാലകരെ നേർവഴിക്കു നടത്തുക, വി
 ശ്വാസികളെ ശക്തമാക്കുക, വൈദികഗണത്തിനു പ്രകാശവും,
 സന്യസ്തർക്കു് ധ്യാനാരൂപിയും നൽകുക, കന്യകകൾക്കു് ശു
 ഭ്രതയും, വിവാഹിതർക്കു് സൗഭാഗ്യജീവിതവും, ധനികർക്കു്
 ഉദാരമനസ്ഥിതിയും, പുണ്യവഴിയിൽ ചരിക്കുന്നവർക്കു് എളിമ
 യും, ദരിദ്രർക്കു് സഹായവും നൽകുക, യുവാക്കൾക്കു് സമീപ
 സ്ഥനായിരിക്കുക, സഭയിലെ ഭിന്നത അവസാനിപ്പിക്കുക, അ
 ബദ്ധസീലാന്തത്തിന്റെ പ്രബോധകരുടെ നിഗളത്തെ നശിപ്പി
 ക്കുക, നിന്റെ ഏകസഭയിലെ ദൈവികസുതരായി ഞങ്ങളെ ക

ണക്കാക്കുക.... ഇപ്രകാരമുള്ള ഭൃത്തനിയായുടെ പ്രായോഗികവശത്തെ പറ്റി എട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിൽ അബ്രഹാം ബർലിഫെ എന്ന മെത്രാൻ വിവരിക്കുന്നതിപ്രകാരമാണ്: “ക്രിസ്ത്യാനികളായ ഞങ്ങൾ മിശിഹായിൽ ഏകശരീരമാകുന്നു. ഞങ്ങളുടെ കർത്താവിന്റെ കല്പനാനുസരണം എല്ലാ സഹോദരങ്ങൾക്കും വേണ്ടി ഞങ്ങൾ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. ലൗകികകാര്യങ്ങളിൽ സദാ വ്യാപൃതരായ ഞങ്ങളിൽ പലക്കും പ്രാർത്ഥിക്കുവാൻ സമയമില്ല. ദൈവാലയങ്ങളിൽ വരുമ്പോൾ അവർക്കു പ്രാർത്ഥിക്കുവാൻ അഭിരുചിയില്ല. അഭിരുചിയുള്ളവർ എന്തു് അല്ലെങ്കിൽ എപ്രകാരം പ്രാർത്ഥിക്കണമെന്നു് പഠിക്കാത്തവരാണ്. അതിനാൽ അറിവും അഭിരുചിയും ഇല്ലാത്തവർക്കുവേണ്ടി കാരോസ്യസ ചൊല്ലുന്നു. ചുരുങ്ങിയ വാക്കുകളിൽ ഉച്ചരിച്ചു് എല്ലാവർക്കും ഇതിൽ പങ്കെടുക്കാം. കർത്താവേ, ഞങ്ങളുടെമേൽ കൃപയായിരിക്കണമേയെന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുവാൻ അറിഞ്ഞുകൂട്ടാത്തവരായി ആരുമുണ്ടായിരിക്കുകയില്ലല്ലോ.” (1)

സ്നാനാർത്ഥികളെ പിരിച്ചുവിട്ടശേഷം അനാഥരും

ആരംഭിയ്ക്കുന്നതിനു മുൻപു്

ബലിവസ്തുക്കൾ ഒരുക്കി അരുത്താരയിലേക്കാവഹിക്കുന്നതു കൂടാതെ, അരുത്താരപ്രവേശം, കാഴ്ചവസ്തു, വിശ്വാസപ്രമാണം, വിരിയുന്നശേഷമുള്ള ദിയാക്കോന്റെ അറിയിപ്പുകൾ, സമാധാനചുംബനം എന്നിങ്ങനെ പല ചടങ്ങുകളുണ്ടു്. ഈ സമയത്തു് ബലിവസ്തുക്കൾ കാഴ്ചവസ്തുക്കളെന്നതു കൽദായരീതിയിൽ മാത്രമേ ഉള്ളൂവെന്നു മുകളിൽ കണ്ടതാണല്ലോ.

വിശ്വാസപ്രമാണം

ബൈസന്റയിൻരീതിയിൽ സമാധാനചുംബനത്തിനുശേഷവും, മറ്റു റീതുക്കളിൽ അതിനു മുമ്പുമാണു് വിശ്വാസപ്രമാണം. അർമ്മേനിയൻരീതിയിൽ സുവിശേഷവായന കഴിഞ്ഞയുടനെ

(1) Cannolly, Interpretatio Officiorum. P. 165

ഇതു ചൊല്ലുന്നുണ്ട്. അന്ത്യോക്യൻ പാത്രിയർക്കാ പത്രോസ് ഫുജുർ (470-488) ആണ് കർബാനയിൽ ഇത് ആദ്യമായി കൂട്ടിച്ചേർത്തത്. തുടന്ന് മറ്റു റീത്തുകളിലെല്ലാം ഇതു സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടു. “പത്രനിൽനിന്നും” (FILIOQUE) കൂടി പരിശുദ്ധ രൂപി പുറപ്പെടുവെന്നത് പീലൂംലങ്ങളിൽ ചേർക്കപ്പെട്ടതുകൊണ്ട് അകത്തോലിക്കർ ഇതു വിശ്വാസപ്രമാണത്തിൽ ചൊല്ലുന്നില്ല. പൗരസ്ത്യകത്തോലിക്കർ പലരും ഇതു ചെയ്യുന്നുണ്ടെങ്കിലും കാരോ സഭയിലും വൈദികമേലദ്ധ്യക്ഷന്മാർക്കു യുക്തമെന്നു തോന്നുന്നതു പോലെ ചേർത്തുചൊല്ലുകയോ, ഉപേക്ഷിക്കുകയോ ചെയ്യാമെന്നു താൻ ചൊതുനിയമം.

സമാധാനചുംബനം ബലിയപ്പിക്കുന്നതിനു മുൻപ് സഹോദരരോടു രമ്യപ്പെണമെന്ന നമ്മുടെ കർത്താവിന്റെ ശാസന (മത്തായി 5-23) യനുസരിച്ച് പൗരസ്ത്യ റീത്തുകളിലെല്ലാം അനാഥരും ആരംഭിക്കുന്നതിനു മുൻപ് വിശ്വാസികൾ പരസ്പരം സമാധാനം ആശംസിക്കുന്നു. ഈ ആശയം അർമ്മേനിയൻ റീത്തിൽ കാരോ റീത്തിലും സമാധാനം ആശംസിക്കുന്ന രീതി വ്യത്യസ്തമാണ്. “ക്രിസ്തു നമ്മോടുകൂടെയുണ്ട്. ഉണ്ടായിരിക്കുകയും ചെയ്യും.” എന്നാണ് ബൈസന്റയിൽ റീത്തിലും, ‘സമാധാനം നിന്നോടുകൂടെ. നിന്നോടും നിന്റെ ആത്മാവോടുംകൂടെ’ എന്നു കൽദായ റീത്തിലും ആശംസിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ ജനങ്ങൾ ചുംബിക്കുന്നതിനു പകരം കരങ്ങൾ കൂപ്പി അപരന്റെ കൈകൾക്കുള്ളിൽ വച്ചുശേഷം സ്വന്തകരങ്ങൾ ചുംബിക്കുകയോ (കൽദായർ) അപരന്റെ കരങ്ങൾ സ്പർശിച്ച് സ്വന്തം കരങ്ങൾ ചുംബിക്കുകയോ; (കോപ്റ്റി) തലകനിച്ചാചാരം ചെയ്ത മാത്രമോ (എത്യോപ്യൻ) ചെയ്യുന്നു. സിറിയൻ റീത്തിലുള്ളവർ കൽദായ റീത്തിൽ ചെയ്യുന്നതുപോലെ യോ, ഡീക്കൻ വ്യാപിപ്പിക്കുന്ന ധൂമം കൈകൊണ്ടു സ്വീകരിച്ചു മുഖത്തോടടുപ്പിച്ചോ, സ്നേഹചുംബനം സ്വീകരിക്കുന്നു. സീറോ-

മലബാറുകാരുടെയിടയിൽ കൽദായരുടെയിടയിലുള്ളതുപോലെ 'കസ്തുരി'കൊടുക്കുന്നു. (1)

കോപ്റ്റിക്, എത്യോപ്യൻ എന്നീ റീതുക്കളിൽ ലത്തീൻ റീതിലേതുപോലെ കത്താവു നിങ്ങളോടുകൂടെ ഉണ്ടായിരിക്കട്ടെ. എന്ന ആശംസാവാചകം ഒന്നിലധികം പ്രാവശ്യം കാർമ്മികൻ ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ട്. സാധാരണയായി സമാധാനം നിങ്ങളോട് (എല്ലാവരോട്)കൂടെ ഉണ്ടായിരിക്കട്ടെ എന്നതാണ് പൗരസ്ത്യ റീതുക്കളിലെ ആശംസാവാചകം.

അനാഫറ

ഈ പഠനത്തിൽ പ്രധാനമായും നാം കണക്കിലെടുക്കുന്നതു് ഓരോ റീതിലേയും പ്രമുഖമായ അനാഫറയാണ്. ഇപ്രകാരം സിറിയൻറീതിൽ (മലങ്കരറീതിലും) വി. യാക്കോബിന്റേയും മാറോനീത്താറീതിൽ "റോമൻസഭയുടേയും", കോപ്റ്റിക്റീതിൽ വി. ബസിലിന്റേയും, എത്യോപ്യൻറീതിൽ 'ഗ്രീഹാനാരുടെ'യും, ബൈസന്റയിൻറീതിൽ വി. ക്രിസോസ്റ്റോമിന്റേയും, കൽദായറീതിൽ 'അദായിയുടേയും മാറിയുടേ'യും, അശ്മനിയൻറീതിൽ വി. അത്താനാസിയൂസിന്റേയും നാമത്തിൽ അറിയപ്പെടുന്ന അനാഫറകളാണ് നമ്മുടെ പഠനവിഷയം. ഇവകൂടാതെ ഓരോ റീതിലും ഉപയോഗത്തിലിരിക്കുന്നതോ, ഉപയോഗത്തിലിരുന്നതോ ആയ അനാഫറകളുമുണ്ട്. ഇപ്രകാരം സിറിയൻറീതിൽ അറുപത്തിനാല് അനാഫറകൾ (2) കാണാം. അവയിൽ ആമീദായിലെ മെത്രാനായ ദിവന്നാസിയോസ് ബർസലീബിയുടെ നാമത്തിലറിയപ്പെടുന്ന അനാഫറപോലെ ചിലതിൽ കൗദാശികവാക്കുകൾ ഉള്ളു. 1922-ൽ അടി

(1) 'കസ്തുരി' എന്നല്ല സെംതുർ എന്നാണ് ശരിയായ പദം. ഈ പേർഷ്യൻപദത്തിനു 'കടപ്പെട്ടതു' എന്നാണർത്ഥം. നാം മറുജീവരോടു ക്ഷമിയ്ക്കുവാൻ കടപ്പെട്ടവരാണല്ലോ?

(2) ഇവയിൽ 39 എണ്ണത്തിൽ cfr. Renaudot op cit. t. II PP 45-560 ക്രിസ്തുവിന്റെ 72 ശിഷ്യന്മാരെപ്പോലെ 72 അനാഫറകൾ ഈ റീതിലുണ്ടെന്നു Mgr. Hindo പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. Cfr. Disciplina Antiochena Antiqua, (syri) t III P. 181.

ച്ച സിറിയൻ കുർബാന ക്രമത്തിൽ വി. യാക്കോബ്, വി. യോഹന്നാൻ, പന്ത്രണ്ടു് അപ്പസ്തോലന്മാർ, വി. മക്കോസ്, വി. എവുസ്താസിയൂസ്, വി. ബേസിൽ, വി. കൂറിലോസ് എന്നീ പേരുകളിലറിയപ്പെടുന്ന അനാഥരകളും, ദുഃഖവെള്ളിയാഴ്ചയ്ക്കുള്ള കുർബാനക്രമവുമേ ചേർത്തിട്ടുള്ളൂ.

മാറോനീത്താ 1635-ലെ തക്കായിൽ പതിനാലു് അനാഥരകൾ ചേർത്തിരുന്നെങ്കിലും അതിനു് ശേഷമുള്ള അഞ്ചു പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളിൽ 'സർവ്വസഭകളുടേയും മാതാവായ വിശുദ്ധ റോമൻ കത്തോലിക്കാസഭയുടെ ക്രമം', എല്ലാ അപ്പസ്തോലന്മാരുടേയും തലവനായ വി. പത്രോസ്, പന്ത്രണ്ടു ശ്രീഹന്മാർ വി. യാക്കോബ്, വി. യോഹന്നാൻ, വി. മക്കോസ്, വി. സിക്സ്റ്റസ്, അന്ത്യോക്യൻ പാത്രിയർക്കായാല മാറോ എന്നിങ്ങനെ എട്ടു് അനാഥരകളേ ഉള്ളൂ. ഇവയിൽ വി. യാക്കോബിന്റേയും, വി. യോഹന്നാന്റെ (പരിശുദ്ധകന്യകമറിയത്തിന്റെ തിരുനാളുകൾക്കുള്ളതു്)യും അനാഥരകൾ സിറിയൻരീതിലുള്ളവതന്നെ. 1952-ലെ തക്കായിൽ അവസാനത്തേതായി കൊടുത്തിരുന്ന വി. പത്രോസിന്റെ നാമത്തിലറിയപ്പെട്ടിരുന്ന അനാഥര നമ്മുടെ ശ്രദ്ധയെ പ്രത്യേകം ആക്ഷിപ്തം അർപ്പിക്കുന്നതാണ്.

'ശരർ' (പ്രബലപ്പെട്ട) എന്നവാക്കോടുകൂടി ആരംഭിക്കുന്ന ഈ അനാഥര പിന്നീടിച്ചെടുത്ത തക്കുകളിൽ വി. കുർബാന മുഴുവൻ ആരാധനാക്രമത്തിനനുസരണം അപ്പിസ്തോലൻ ദുഃഖവെള്ളിയാഴ്ചപോലുള്ള ദിവസങ്ങളിലെ ക്രമത്തിനായി (Liturgy of the Pre-sanctified) മാത്രം നീക്കിവച്ചു. മാറോനീത്താസഭയിൽ ഏതാണ്ടുപയോഗമില്ലാതെയായിട്ടുള്ള ഈ അനാഥര, കൽദായരീതിയിലെ ആദായീയുടേയും, മാറിയുടേയും നാമത്തിലുള്ള അനാഥരയുടെ പരിഷ്കരിച്ച പതിപ്പെന്നു തോന്നിക്കത്തക്കവിധം അതിനോടു വളരെ സാധർമ്മ്യം വഹിക്കുന്ന ഒന്നാണ്. (1)

(1) സീറോമലബാർ സഭയുടെ പുനരുദ്ധരിക്കപ്പെട്ട കുർബാനയിൽ കഴദാശികവാക്കുകളുടെ സ്ഥാനനിർണ്ണയം സാധൂകരിക്കാൻ ഈ അനാഥര സഹായിക്കുന്നു.

Cfr. Vellian op.cit. P: 69.

കോപ്റ്റിക് റീത്തിൽ : വി. ബേസിൽ, ഗ്രീഗറിനസ്സിയാൻസൻ, വി. കൂരില്ലോസ് എന്നിവരുടെ പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന മൂന്നു അനാഥരകളെ ഇപ്പോൾ ഉപയോഗത്തിലുള്ള 1945-ലെ എത്യോപ്യൻ കുർബാനക്രമത്തിൽ പതിനെട്ടു അനാഥരകൾ (ഒന്നു അനുബന്ധത്തിലാണ്) ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

ബൈസന്റീൻ റീത്തിൽ : ഒൻപതാം നൂറ്റാണ്ടു മുതലേകിലും ഉപയോഗിച്ചുപോരുന്നതാണ് വി. ക്രിസോസ്റ്റോം, വി. ബേസിൽ എന്നിവരുടെ പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന അനാഥരകളും അവതനോവിലെ ചില ദിവസങ്ങളിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന (Presanctified) മറ്റൊരു കുർബാനയും.

കൽദായരീതിൽ : മുകളിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ ഇപ്പോൾ അദായി, മാറി എന്നീ അപ്പസ്തോലന്മാർ, തെയ്യോർ, നെസ്തോറിയൂസ് എന്നീ മൂന്നു അനാഥരകളേ ഉള്ളൂ. ഇവയിൽ ആദ്യത്തേതു മാത്രമേ സീറോ മലബാർ റീത്തിലെ പുനരുദ്ധരിയ്ക്കപ്പെട്ട ക്രമത്തിൽ അച്ചടിച്ചിട്ടുള്ളൂ. ഉദയംപേരൂർ സുനഹദോസ് നാലാമതൊരു ദിയോറിന്റെ അനാഥര—അനാഥരയെപ്പറ്റി പറയുന്നുണ്ട്. എബദ്യേശു (1298) ഈ നാലിനും പുറമേ ബർസതമ, നർസെ എന്നിവരുടെ അനാഥരകളെപ്പറ്റി പറയുന്നുണ്ട്.

അർമ്മേനിയൻ റീത്തിൽ : ചണ്ടു പത്തു അനാഥരകളെ കിലും ഉണ്ടായിരുന്നതായി പറയപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ, ഇന്നു വി. അത്തനാസിയൂസിന്റെ മാത്രമേ ഉള്ളൂ.

സാധാരണയായി അനാഥരകൾ ആരംഭിയ്ക്കുന്നത് “നമ്മുടെ കുർബാനിശോമിശിഹായുടെ കൃപയും പിതാവായ ദൈവത്തിന്റെ സ്നേഹവും പരിശുദ്ധാത്മാവായ ദൈവത്തിന്റെ സംസർഗ്ഗവും നാമെല്ലാവരോടുംകൂടെ ഉണ്ടായിരിക്കട്ടെ” എന്ന വി. പത്രോസ് ശ്ലീഹായുടെ ആശംസയോടുകൂടെയാണ്. അതിനെ തുടർന്ന്, “നിങ്ങളുടെ ബോധങ്ങൾ ഉന്നതങ്ങളിലേയ്ക്കുയരട്ടെ.....സകലത്തിന്റേയും നാഥനായ ദൈവത്തിന് ബലി അർപ്പിയ്ക്കപ്പെടുന്നു.... ഇതു ന്യായവും യുക്തവുമാകുന്നു.” എന്നീ ആശയമുള്ള Sursum

dialogue ആലപിക്കപ്പെടുന്നു. പിന്നീടുള്ള പ്രാർത്ഥനകളിൽ സർവ്വശക്തനായ ദൈവത്തെ സ്തുതിയ്ക്കുകയും ‘പരിശുദ്ധൻ പരിശുദ്ധൻ’ എന്നും സദാ സ്തുതിക്കുന്ന മാലാഖമാരെ സ്തുതിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പരിശുദ്ധനായ ദൈവത്തിന്റെ മനുഷ്യാവതാരവും, പരിത്രാണകർമ്മവും സ്തുതിക്കുന്ന പ്രാർത്ഥനകളാണ് പിന്നീട് ചൊല്ലുന്നത്. അതിൽ അന്തിമാത്മാഴവിവരണവും കൂദാശസ്ഥാപനവും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന കൗദാശികവാക്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നു. കർമ്മികൾ അതുയന്നുപറത്തിൽ ചൊല്ലുന്നു. പൗരസ്ത്യകർബാനകളിലെല്ലാം അന്ത്യമാത്മാഴവിവരണം ആരംഭിക്കുന്നത് “ഒറ്റിക്കൊടുക്കപ്പെട്ട രാത്രിയിൽ....” എന്നാണ്. പാശ്ചാത്യരീതിയിൽപ്പെട്ട മൊസാറബിക്രീത്തിലും ഇപ്രകാരമാണെങ്കിലും മറ്റൊല്ലാ ലത്തീൻ രീതികളിലും “പീഡാനഭവത്തിന്റെ തലേദിവസം” എന്നാണ് ആരംഭിക്കുക. കൗദാശികവാക്യങ്ങൾ അവസാനിക്കുന്നത് “നിങ്ങൾ എന്റെ നാമത്തിൽ ഒന്നിച്ചുകൂടുമ്പോൾ, ഞാൻ ചെയ്തതു ചെയ്യുവിൻ” എന്ന ക്രിസ്തുവിന്റെ കല്പനയോടെയാണ്. പിന്നീട് പരിത്രാണകർമ്മമെല്ലാം ഓരോന്നോരോന്നായി അനുസ്മരിക്കുന്നു (Anamnesis). തുടന്ന് റൂഹാക്ഷണമാണ് (epiclesis) (2) കർബാന സപീകരിക്കുന്നവരിൽ വിശേഷഫലങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കത്തക്കവിധം, പരിശുദ്ധാരൂപി ബലിവസ്തുക്കളിൽ പ്രവർത്തിക്കണമെന്നതാണ് ഈ പ്രാർത്ഥനയുടെ ആശയം. (3) ‘സീറോ-മലബാർസഭയുടെ കർബാനക്രമത്തിൽ റൂഹാക്ഷണം ഇപ്രകാരമാ

-
- (1) സീറോ-മലബാർ രീത്തനുസരിച്ചുള്ള പ്രാർത്ഥനയാണ് ഇവിടെ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്.
  - (2) കൽദായരീതിയിലും സീറോ-മലബാർ രീതിയിലും റൂഹാക്ഷണത്തിന് മുൻപ് മദ്ധ്യസ്ഥപ്രാർത്ഥനയുണ്ട്.
  - (3) യഥാർത്ഥസാന്നിദ്ധ്യം (Real Presence) റൂഹാക്ഷണം സൃഷ്ടിക്കുന്നുവെന്നോ സാന്നിദ്ധ്യം പൂർണ്ണമാകാൻ റൂഹാക്ഷണം കൂടി കൗദാശികവാക്യങ്ങളോടു ചേരണമെന്നോ ഉള്ള അർത്ഥങ്ങൾ കൂടി ഈ വാക്കിനു ചില അകത്തോലിക്കർ നല്കി. ഇതേപ്പറ്റി കത്തോലിക്കാസഭയും കാത്ത്ഥോലിക്കീസഭയും തമ്മിൽ വലിയ വിവാദങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

൯°. “കത്തോവേ, നിന്റെ പരിശുദ്ധാത്മാവു ഏഴന്നെള്ളി വരട്ടെ. കടങ്ങളുടെ പൊരതിയും, പാപങ്ങളുടെ മോചനവും മരിച്ചവരിൽ നിന്നുള്ള ഉത്ഥാനത്തിന്റെ വലിയ പ്രത്യംഗവും, നിന്റെ സന്നിധിയിൽ പ്രീതിജനകമായവിധം വർത്തിച്ച എല്ലാവരും ഒന്നിച്ചുള്ള സ്വർഗ്ഗരാജ്യത്തിലെ നവമായ ജീവിതവും ഞങ്ങൾക്കു ലഭിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി നിന്റെ ദാസന്മാരുടെ ഈ ബലിയിൽ അവൻ (പരിശുദ്ധാരൂപി) ആവസിച്ചു, അതിനെ ആശീർവ്വദിക്കുകയും പവിത്രീകരിക്കുകയും ചെയ്യട്ടെ.” അടുത്തതായി മരിച്ചവരുടെ ആത്മശാന്തിക്കും, ജീവിക്കുന്നവരുടെ, പ്രത്യേകിച്ചു സഭാമേലധ്യക്ഷന്മാരുടെ സുസ്ഥിതിക്കും, വിശുദ്ധരുടെ ബഹുമാനത്തിനുമായി ദിവ്യബലി കാരണമാകണമെന്ന ആശയമുള്ള മാധ്യസ്ഥപ്രാർത്ഥനയാണു് (Prayer of Intercession). അനാഥരായ അവസാനിക്കുന്നതു് ഒരു സ്തുതിയുടെ കാനോന (doscology) കൊണ്ടാണു്. സീറോ-മലബാർ റീത്തിലെ ഒന്നാം അനാഥരായിൽ അതിപ്രകാരമാണു്. “നീ ഞങ്ങൾക്കു ചെയ്തിട്ടുള്ള എല്ലാ സഹായങ്ങൾക്കും അനുഗ്രഹങ്ങൾക്കുംവേണ്ടി ഞങ്ങൾ നിനക്കു സ്തുതിയും ബഹുമാനവും കൃതജ്ഞതയും ആരാധനയും സമർപ്പിക്കുന്നു. ഇപ്പോഴും എപ്പോഴും എന്നേക്കും.” അനാഥരായുടെ പൊതുവായ ക്രമമാണു് മുകളിൽ പ്രതിപാദിച്ചതു്. ഇനി ഓരോ റീത്തിലുമുള്ള പ്രത്യേകതകൾ കാണാം.

ബൈസന്റയിൻ റീത്തിൽമാത്രം കൗദാശികവാക്കുകൾ നീക്കി അനാഥരായുടെ ബാക്കിഭാഗം കാർമ്മികൻ താണസ്വരത്തിൽ ചൊല്ലുന്നു.

അർമേനിയൻ റീത്തിൽ കൗദാശികവാചകങ്ങൾക്കുശേഷം പിതാവിനോടും, കല്പനാനന്ദസ്തരണക്കുശേഷം പുത്രനോടും രൂഹാക്ഷണത്തിനുശേഷം പരിശുദ്ധാരൂപിയോടും ഓരോ പ്രാർത്ഥനയുണ്ടു്. അർമേനിയൻ അകത്തോലിക്കരുടെ കുർബ്ബാനക്രമത്തിൽ പരിശുദ്ധമാക്കപ്പെട്ട അപ്പം “പരിശുദ്ധാരൂപിയുടെ അനുഗ്രഹം

ഹംവഴി,നാഥനായ ഈശോമിശിഹായുടെ ശരീരമായി തീരുന്ന”
വെന്നും റൂഹാക്ഷണപ്രാർത്ഥനയിലുണ്ടു്.

സിറിയൻ, മാറോനീത്താ എന്നീ റീത്തുകളിൽ “കത്താവേ,
നിന്റെ മരണത്തെ ഞങ്ങൾ ഭാഷിക്കയും നിന്റെ ഉയർന്നുവന്നുപോയ
നെ ഞങ്ങൾ ഏറ്റുപറയുകയും.....ചെയ്യുന്നു”വെന്നും കൗദാശിക
കവാടകൾക്കുശേഷം ചൊല്ലുന്നുണ്ടു്. ഇതേ സ്ഥാനത്തു ഈ പ്രാ
ർത്ഥന എത്യോപ്യൻ, കോപ്റ്റിക് എന്നീ റീത്തുകളിലും കാണാം.
ഈ റീത്തിലെ റൂഹാക്ഷണം പ്രത്യേകശ്രദ്ധയർഹിക്കുന്ന
താണു്. കൈകൾ പ്രത്യേകതരത്തിൽ ബലിവസ്തുക്കളുടെമേൽ
ചലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു്, പരിശുദ്ധാരൂപിയെ അഭിസംബോധനം
ചെയ്തു പ്രാർത്ഥിക്കുമ്പോൾ ശുശ്രൂഷകൻ “ജീവനുള്ള പരിശുദ്ധ
റൂഹ.....ഇറങ്ങി, വയ്ക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഈ പരിശുദ്ധകർബാന
മേൽ ചൊരുന്നി ആവസിച്ച് അതിനെ ശുദ്ധീകരിക്കുന്ന ഈ നാഴി
ക എത്ര ഭയങ്കരവും ഈ സമയം എത്ര ഭ്രമിക്കത്തക്കതുമാകുന്നു”
വെന്നു വിജ്ഞാപനംചെയ്യുന്നു. മാധ്യസ്ഥപ്രാർത്ഥന സഭാപിതാക്ക
ന്മാർ, ജീവിക്കുന്നവർ, സഹോദരന്മാർ, രാജാക്കന്മാർ, വിശുദ്ധർ,
മല്ലാനാരും മരിച്ചവരും എന്നിങ്ങനെ ആരായിട്ടു തിരിച്ചിരിക്കുന്നു.
കാമ്മീകൻ പ്രാർത്ഥിക്കുമ്പോൾ ശുശ്രൂഷി നിയോഗം അറിയിക്കുക
യും ജനങ്ങൾ ‘കുറിയേലയിസോൻ’ എന്നുത്തരിക്കുകയും ചെ
യ്യുന്നു.

കോപ്റ്റിക്, എത്യോപ്യൻ എന്നീ റീത്തുകളിൽ അന്ത്യ
ത്താഴവിവരണത്തിനും കൗദാശികകവാടകൾക്കുമിടയ്ക്കു് പല പ്രാ
വശ്യം ജനങ്ങൾ തങ്ങളുടെ വിശ്വാസം ഏറ്റുപറയുന്നു. “ഞങ്ങൾ
വിശ്വസിക്കുന്നു. ഞങ്ങൾ ഏറ്റുപറയുന്നു. ഞങ്ങൾ ‘മഹത്വപ്പെട്ട
തുണു’ എന്നു ചൊല്ലി ഏറ്റുപറയുന്നുണ്ടു്. ‘ആമ്മേൻ’, ‘അത
പ്രകാരമാകുന്നു എന്നു ഞങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുന്നു’ എന്നിവയാണു്
തത്സമയം ആവർത്തിച്ചുചൊല്ലുന്ന വിശ്വാസപ്രകരണങ്ങൾ.

കൽദായ, സീറോ-മലബാർ റീത്തുകളിൽ റൂഹാക്ഷണത്തി
നു മുമ്പാണു് മാധ്യസ്ഥപ്രാർത്ഥന എന്നു മുകളിൽ പ്രസ്തുതവിച്ചിട്ടു
ണ്ടല്ലോ.

സഹകാർമ്മികങ്ങൾബാന (Concelebration)

ബൈസന്റയിൻ റീത്തിൽ പല വൈദികർ ഒന്നിച്ചു ഒരര ത്താരയിൽ ഒരപ്പവും ഒരു കാസായും മാത്രം ഉപയോഗിച്ചു ദിവ്യബലി അർപ്പിക്കാറുണ്ട്. കാർമ്മികൻ ചൊല്ലേണ്ട പ്രാർത്ഥനകൾ അവർ ഭാഗിച്ചു മാറിമാറി ചൊല്ലുന്നു. ഇതിൽ എല്ലാവരും കാർമ്മികന്മാരാണ്. ദിവ്യബലി ഇപ്രകാരം ചൊല്ലുന്നതിനു സഹകാർമ്മികങ്ങൾബാന എന്നു പറയുന്നു. ഈ ബലിയിൽ ബൈസന്റയിൻ റീത്തിൽപ്പെട്ട കത്തോലിക്കാവൈദികർ എല്ലാവരും കൗദാശികവാക്യം (consecration) സ്വരത്തിൽ ചൊല്ലുന്നു. ഓർത്തഡോക്സുകാരുടെയിടയിൽ സാധാരണമായി പ്രധാന കാർമ്മികൻ സ്വരത്തിൽ ചൊല്ലുകയും സഹകാർമ്മികന്മാർ താണസ്വരത്തിൽ ചൊല്ലുകയോ ബലിവസ്തുക്കളുടെ നേർക്കു കൈയമൃണ്ടുകയോ മാത്രം ചെയ്യുന്നു.”

സിറിയൻ റീത്തിൽ പല വൈദികർ ഒന്നിച്ചു ബലിയർപ്പിക്കുമ്പോൾ ഓരോ വൈദികനും ഓരോ പ്രത്യേക ആരാധനയും, ബലിവസ്തുക്കളുമുണ്ട്. പ്രാർത്ഥനകളും, ക്രിയകളും ഒരുമിച്ചു ഒരു പോലെ നടത്തുമെന്നുമാത്രം. സീറോ മലങ്കരക്കാരുടെയിടയിലുള്ള മൂന്നുതരങ്ങൾബാന ഇത്തരത്തിലുള്ളതാണ്.

കൽദായരുടെയിടയിൽ സഹകാർമ്മികങ്ങൾബാന ഉണ്ടായിരുന്നതായി അറിവില്ല. ദിവ്യബലിയുടെ സമയത്തു ആർച്ചുഡീക്കൻ ഒരു വൈദികനെ മെത്രാണുനെയും, സമൂഹം മുഴുവനെയും നാമത്തിൽ ബലിയർപ്പിക്കാൻ നിയോഗിച്ചിരുന്നുവെന്നതാണ് ഏറ്റവും പഴയ സമ്പ്രദായം.

ലത്തീൻ റീത്തിൽ പുരാതനകാലത്തു മെത്രാനോടുകൂടി വൈദികർ സഹകാർമ്മികങ്ങൾബാന (concelebration) നടത്തിയിരുന്നു. ഇപ്പോൾ ഗുരുപ്പട്ടം സ്വീകരിച്ചശേഷം നവവൈദികർ മെത്രാനോടുകൂടി സഹകാർമ്മികന്മാരായി ദിവ്യബലി അർപ്പിക്ക

നങ്ങളും. ലിതോൺറീത്തിൽ മാത്രം പെസഹവ്യാഴാഴ്ച പൊന്തിഫി കൽ കുർബാനയിൽ സഹായിക്കുന്ന ആറു വൈദികരും സഹകാർമ്മികരായി ദിവ്യബലി അർപ്പിക്കുന്നു. (1)

ബൈസന്റയിൻറീത്തിൽ മെത്രാന്മാരും വൈദികരും ഒന്നിച്ചു് അർത്താരയ്ക്കു പുറം നിന്നു സഹകാർമ്മികബലിയപ്പണം നടത്തുന്നു. ബൈസന്റയിൻറീത്തിൽപ്പെട്ട ഗ്രീക്കു, സ്ലാവോണിക്, റമേനിയൻ തുടങ്ങി വിവിധഭാഷകളിൽ ബലിയർപ്പിക്കുന്ന കാർമ്മികന്മാർ ഒന്നിച്ചു് ഇപ്രകാരം ബലിയർപ്പിക്കുമ്പോൾ സാധാരണമായി എല്ലാവരും കൗദാശികവാക്കുകൾ ഗ്രീക്കുഭാഷയിൽ തന്നെ ചൊല്ലുന്നു.

അർമ്മേനിയൻറീത്തിൽ സഹകാർമ്മികബലിയപ്പണം ഇല്ല. 1736ലെ ലിബനോൻസൂനഹദോസിൽ ചില പ്രത്യേകാവസരങ്ങളിൽ മാത്രം മാറോനീത്താറീത്തിൽ സഹകാർമ്മികബലി മതിയെന്നു തീരുമാനിച്ചു. കോപ്റ്റികറീത്തിൽ രണ്ടു വൈദികർ സഹകാർമ്മികരായി ദിവ്യബലിയർപ്പിക്കുന്നതു സാധാരണമായിരുന്നെങ്കിലും 1898 ലേ അലക്സാന്റിയൻ സൂനഹദോസു് ഈ രീതി ആഘോഷാവസരങ്ങളിൽ മതിയെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. ഇപ്പോൾ സഹകാർമ്മികക്കുർബാന കോപ്റ്റികറീത്തിൽനിന്നു അന്തർലാനം ചെയ്തവരും.

റോമൻറീത്തിൽ മെത്രാഭിഷേകാവസരത്തിലേ സഹകാർമ്മികർ വി. കുർബാന രണ്ടു സാമൂഹ്യങ്ങളിലും സ്വീകരിക്കുന്നുള്ളൂ.

കൗദാശികവാക്കുകൾ

കൽദായരീതു് കൂദാശസ്ഥാപനവാക്യങ്ങളു (The words of Institution)ടെ അഭാവം നിമിത്തം ആരാധനാക്രമശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെ (Liturgiologists) പ്രത്യേക ശ്രദ്ധപതിഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണു് കൽദായക്കുർബാനക്രമത്തിൻറെ പുരാതനകൈയെഴുത്തുപ്രതി

1) Frere w. The principles of Religious ceremonial, London, 1928; P. 59

കരം കർത്താക്കളോടുകൂടിയും സിറോമലബാർകാരുടെയും ഇടയിൽ ഉപയോഗത്തിലിരുന്നതും “അപ്പസ്തോലന്മാരായ അഭായിയുടെയും മാറിയുടെയും” നാമത്തിലുള്ള കുർബാനയാണ് ഇവിടെ പ്രതിപാദനം. മലബാറിലെ മെത്രാനായിരുന്ന മാർ യൗസേപ്പ് 1569 നു മുൻപ് (a) എഴുതിയ കുർബാനക്രമത്തിൽ (1) ദിവ്യബലിക്രമം തുടങ്ങുന്നതിനുമുമ്പ്, ആദ്യത്തെ പുറന്താളിന്റെ അകവശത്തു് അതു് എഴുതിച്ചേർത്തിരിക്കുകയാണ്. ഏതായാലും ഇതുവരെ ലഭിച്ചിട്ടുള്ള പുരാതനകൈയെഴുത്തുപ്രതികളിൽ കൗദാശികവാക്യങ്ങൾ ഇല്ലെന്നതു യാഥാർത്ഥ്യമാണ്. പ്രധാനപ്പെട്ട ഈ അനാഫറയിൽ കൗദാശികവാക്യങ്ങൾ കാണാത്തതിന്റെ കാരണം ആരാഞ്ഞതിൽ പലരും പല അനൗചിതങ്ങളിലെത്തി. ആദിമകാലത്തു് കുർബാനയിൽ കൗദാശികവാക്യങ്ങൾ ചേർത്തില്ലായിരിക്കാം എന്നു പിലർ ഉറപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. (2) ഇതിനുപോൽബലകമായി കാണിക്കുന്ന കാരണങ്ങൾ ദുർബലങ്ങളാണ് (3) തന്നെയുമല്ല, മൂന്നാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആരംഭത്തിലെഴുതിയ Apostolic Tradition ലേ കുർബാനക്രമത്തിൽ കൗദാശികവാക്യങ്ങളുണ്ടാകുന്നു. വേറൊരനാമം ഈ കുർബാനയിൽ കൗദാശികവാക്യങ്ങൾ ചൊല്ലിയിരുന്നില്ലെന്നുള്ളതാണ്. എന്നാൽ അഗ്രാത്തു്, അഗ്രോ എന്നിവരുടെ പൗരാണികസാക്ഷ്യം ഇതിനെതിരാണ്. (4) എന്നാൽ, ഏ

(1) Vatican syr. Codex 66. ഉദയംപേരൂർ സൂനഹദോസിനു മുപ്പതുവഷമെങ്കിലും മുമ്പു എഴുതപ്പെട്ട ഈ കൈയെഴുത്തു പ്രതി സിറോ—മലബാർ കുർബാനക്രമം പുനരുദ്ധരിക്കുന്നതിനു വളരെ സഹായകമായിട്ടുണ്ടു്.

(2) Dix, The shape of the liturgy.... P. 240

(3) Chricton, “The shape of the liturgy: A Review”, Magnificat, 1946, PP.1-7.

(4) മറ്റു വാദമുഖങ്ങളോടുംകൂടി ഇതേപ്പറ്റിയുള്ള വിശദീകരണത്തിനു് Cfr. Vellian op. cit pp. 64-70

റം സ്വീകാര്യമായിത്തോന്നുന്നതു് എഴുതിച്ചേക്കാതെ ചൊല്ലിയിരുന്നവെന്ന അനുമാനമാണു്. അഹിതങ്ങളായവയുടെ സാമീപ്യംമൂലം വസ്തുക്കൾ നിഷ്പ്രയാസം അശുഭമാകുന്നുവെന്നൊരശയം യഹൂദന്മാർക്കു് ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നു വേദപുസ്തകത്തിൽനിന്നും 'മിഷ്ന'യിൽനിന്നും മനസ്സിലാക്കാം. 'മിഷ്ന' ഇപ്രകാരം വാമൊഴിയായി സൂക്ഷിച്ചിരുന്നതു പവിത്രതയേപ്രതി ആയിരുന്നു. (2) ക്രിസ്തബൃത്തിന്റെ ആദ്യശതകങ്ങളിൽ യഹൂദജനങ്ങളുടെ നാട്ടിൽ ഉടലെടുത്ത ഈ കുർബ്ബാനയിലെ പരമപ്രധാനമായ കൗടാശികവാക്യങ്ങൾ 'വരമൊഴിയാക്കാതെ' ആവശ്യമുള്ളപ്പോൾ കാർമ്മയിൽനിന്നു ചൊല്ലിയിരിക്കാം. (3) ഇപ്രകാരമൊരരീതി പവിത്രമായതു ലിഖിതമാക്കാതെ കാർമ്മയിൽ സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന (സ്മൃതി) ഇൻഡ്യക്കാരുടെയിടയിൽ, അനുസ്മൃതം തുടരാൻ വിഷമം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

മൊസാറബിക ആരാധനക്രമത്തിൽ ആകെ രണ്ടു കൈയെഴുത്തു് പ്രതികളിൽ മാത്രമേ കൗടാശികവാക്യങ്ങൾ കാണുന്നുള്ളൂ. (4) അതിൽനിന്നും മറ്റു കൈയെഴുത്തുപ്രതികൾ ഉപയോഗിച്ചു ചൊല്ലിയവരാരും കൗടാശികവാക്യങ്ങൾ ചൊല്ലിയിരുന്നില്ല എന്നു ആരും വാദിച്ചിട്ടില്ല. അന്ത്യോക്യൻറീത്തിൽപ്പെട്ട ചില അനാഥരകളിലും കൗടാശികവാക്യങ്ങളില്ലെന്നു മുകളിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ? (5)

(2) 'മിഷ്ന' എന്ന സംജ്ഞ "മനുഷ്യാം പഠിക്കുക" എന്നർത്ഥമുള്ള ഹീബ്രൂ ധാതുവിൽനിന്നാണു് Cfr. Mishnayoth, Vol I P. 5 London 1951

(3) Dalmais: Eastern Liturgies; New York, 1961, P. 90 Botte, 'Lanaphore chaldeenne des Apotres; orient Christ. Periodica XV pp. 259-276, Rome 1949.

(4) Toledo Ms. Lileer ordinum of silos.

(5) ദിവനാസിയൂസ് ബർസലിബിയുടെ അനാഥരയിൽ അന്ത്യോത്താഴവിവരണമുണ്ടെങ്കിലും കൂടാശ സ്ഥാപനവാക്യങ്ങൾ ഇല്ല.

വിശുദ്ധകർബ്ബാനസപീകരണംവരെ: വി. ജസ്റ്റിന്റെ കർബ്ബാന വിവരണത്തിൽ കൗദാശികവാക്കുകളെത്തുടർന്ന് വി. കർബ്ബാനസപീകരണം നടക്കുന്നതായിട്ടാണ് നാം മുകളിൽ കണ്ടത്. എന്നാൽ, ഇവയ്ക്കു രണ്ടിനുമിടക്കു നാം ധാരാളമായിട്ടുണ്ടാകട്ടെ കർത്തൃപ്രാർത്ഥനയും വിഭജനകർമ്മവും (Fraction) കടന്നുകൂടി. ഇപ്പോൾ ഇവ കൂടാതെ മറ്റു പ്രാർത്ഥനയും ക്രിയകളും (വിഭജനം, കലർത്തൽ—commixture) കർബ്ബാനയുടെ ഈ ഭാഗത്തുണ്ട്. (1) വിശുദ്ധവസ്തു വിശുദ്ധക്കു യോജിച്ചതാകുന്നു (sancta sanctis) എന്ന മുന്നറിയിപ്പോടെ ജനങ്ങളെ ദിവ്യകാരുണ്യസപീകരണത്തിനു ക്ഷണിക്കുന്നതും, അതിനു മറുപടിയായി ജനങ്ങൾ ത്രീത്വത്തിലുള്ള വിശ്വാസം ഏറ്റുപറയുന്നതും എല്ലാ പൗരസ്ത്യരീതികളിലും ഇന്നു നടപ്പുണ്ട്. (2) ബൈസന്റയിൻറീത്തിൽ തിരുവോസ്തി നാലായിട്ടുമാറിച്ച് ഒരുഭാഗം തിരുരക്തത്തിൽ ഇടുന്നു. ഒരുഭാഗം കാർമ്മികനും ശുശ്രൂഷികളും, രണ്ടുഭാഗങ്ങൾ ജനങ്ങളും കൈക്കൊള്ളുന്നു. വിശുദ്ധകർബ്ബാന സപീകരണത്തിനുമുമ്പ് തിരുരക്തത്തിൽ അല്പം ചൂടുവെള്ളം (Zeon) ചേർക്കുന്ന രീതി ബൈസന്റയിൻറീത്തിൽ മാത്രമേ ഉള്ളൂ. 'പരിശുദ്ധാരൂപിയാൽ സംപൂർണ്ണമായ വിശ്വാസതീവ്രത' എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടാണ് ദിയോക്കോൻ കുരിശാക്രതിയിൽ ചൂടുവെള്ളം ഒഴിക്കുന്നത്. ഇതിന്റെ ഉത്ഭവത്തെപ്പറ്റിയും, സൂചനാർത്ഥത്തെപ്പറ്റിയും വിവിധാഭിപ്രായം

(1) കർബ്ബാനയ്ക്കു വലിയ അപ്പം ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതു കൊണ്ട് വിശ്വാസികളുടെ കർബ്ബാനസപീകരണത്തിന് അതു ചെറുകഷണങ്ങളാക്കേണ്ടിവന്നു. ഈ ക്രിയയ്ക്കു പില്ലാലങ്ങളിൽ സൂചനാർത്ഥങ്ങൾ നല്കപ്പെട്ടു. അതിനോടനുബന്ധിച്ച ക്രമേണ പ്രാർത്ഥനകളും ചേർത്തുണ്ടായതാണ് ഇന്നത്തെ വിഭജനശുശ്രൂഷ.

(2) പാശ്ചാത്യരീതികളിൽ മൊസാറബിക്കറീത്തിലേ ഈ ക്രമമുള്ളൂ.

യങ്ങളുണ്ട്. അർമേനിയൻ ക്രമമനുസരിച്ചു വിഭജനത്തിനു മുമ്പു ബലിവസ്തുക്കൾ സംവഹിച്ചുകൊണ്ടു കാർമ്മികൻ ജനങ്ങളുടെനേരെ തിരിഞ്ഞു ആശീർവ്വദിക്കുന്നു. അകത്തോലിക്കരുടെ ഇടയിൽ ഇതിനുമുമ്പു അപ്പം മുഴുവനായി തിരുരക്തത്തിൽ മുക്കി റണ്ടു. സിറിയൻ റീത്തിൽ സീറോ-മലബാർ റീത്തിലെ പഴയ കുർബാനക്രമത്തിലുണ്ടായിരുന്ന 'ആവാദം'ക്കുശ്ശാ' എന്ന പ്രാഥമന ഈ സമയത്തു കാർമ്മികൻ ചൊല്ലുന്നു. "വിശുദ്ധവസ്തു വിശുദ്ധക്കു" എന്നു ചൊല്ലുമ്പോൾ കാർമ്മികൻ പീലാസായിലെ തിരുവോസ്തി ഉയർത്തുകയും അതുകൊണ്ടു കണ്ണുകൾ സ്പർശിച്ച ശേഷം അതു ചുംബിച്ചിട്ടു താഴെവയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇപ്രകാരം തന്നെ പീലാസായും ഉയർത്തുന്നു. ഇങ്ങനെ രണ്ടുപ്രാവശ്യം ഉയർത്തുന്നു. ഈ റീത്തിന്റെ പ്രത്യേകതയാണിതു. (3) ഈ റീത്തിൽ വിഭജനക്രിയ വളരെ സങ്കീർണ്ണമാണു്. മാറോനിത്താറീത്തിൽ രണ്ടു പ്രാവശ്യം തിരുവോസ്തികൊണ്ടു തിരുരക്തം റുശ്ഠം ചെയ്യുന്നു. (4) വിഭജനത്തിനുശേഷം തിരുവോസ്തിയുടെ ഒരുഭാഗം കാസായിലിടുന്നതിനുമുമ്പാണു് കുർബ്ബാനപ്രാർത്ഥനയും കുർബ്ബാനസപീകരണത്തിനുള്ള ക്ഷണവും. കൽദായ റീത്തുകളിൽ വിഭജനത്തിനുമുമ്പു കാർമ്മികന്റെ കൈകൾ ധൂപിക്കുകയും, തിരുവോസ്തി ചുണ്ടുകൊണ്ടു് (സ്പർശിക്കാതെ) കുരിശടയാളത്തിൽ ചുംബിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ റീത്തുകളിൽ തിരുശ്ശരീരത്തിന്റെ ഒരുഭാഗം തിരുരക്തത്തിൽ

(3) ഇപ്രകാരം പ്രത്യേകമായി ബലിവസ്തുക്കൾ രണ്ടു പ്രാവശ്യം ഉയർത്തുന്ന രീതി ഒരാളെ ബഹുമാനിക്കുന്നതിനു് അയാളെ എടുത്തുകൊണ്ടുനടക്കുന്ന പൗരസ്ത്യസമ്പ്രദായത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമാണു് (ദൈവാലയത്തിൽ നിന്നു കല്യാണവീട്ടിലേക്കു് നവമ്പ്രതികളെ 'നടവിളിച്ചു' എടുത്തുകൊണ്ടുപോകുന്നതുപോലെ).

A. king. I. 188. op. ext.

(4) സീറോ-മലങ്കരറീത്തിൽ വിവിധതരത്തിലുള്ള വിഭജനശുശ്രൂഷയുണ്ടു്. (Cfr. Mar. Ivanios, A hand book of the Holy Mass.

കലത്തുനില്പു. കോപ്റ്റികുറീത്തിൽ കാർമ്മികൻ ഈ സമയത്തു പാപമോചനപ്രാർത്ഥന ചെയ്യുന്നു. പാപം മോചിക്കുവാൻ ക്രിസ്തു പത്രോസിനു നല്കിയ അധികാരം അനുസ്മരിച്ചുകൊണ്ടു പ്രവൃത്തിയിലും വാക്കിലും ചെയ്ത പാപങ്ങൾ പൊറുക്കണമെന്നാണു് ഇതിൽ കാർമ്മികൻ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതു്. എത്യോപ്യൻ റീത്തിൽ ഇവിടെയൊരു അനുതാപപ്രാർത്ഥനകൂടിയുണ്ടു്.

സ്വർഗ്ഗസ്ഥനായ പിതാവേ എന്ന പ്രാർത്ഥനയിൽ “നാളത്തെ ഭക്ഷണം ഞങ്ങൾക്കിന്നു തരിക” എന്നാണു് കോപ്റ്റികുറീത്തിൽ ചെയ്യുന്നതു്. നാളെയെപ്പറ്റി ആകുലരാകരുതു് (മത്ത. 6-34) എന്ന ക്രിസ്തുവിന്റെ പ്രബോധനത്തിനു വിരുദ്ധമായിത്തോന്നുന്ന ഈ വാക്യം വളരെ പുരാതനകാലംമുതൽ ഈ സഭയിൽ ചെയ്തിവരുന്നതാണു്. ഗ്രീക്കു ഭാഷാപണ്ഡിതന്മാരുടെ അഭിപ്രായമനുസരിച്ചു, എപ്പി ഉസിയോൻ (super substantial) എന്ന വാക്ക് തെറ്റിച്ചു ‘എപൂസോൻ’ (നാളത്തെ) എന്നു വായിച്ചുപയോഗിച്ചതായിരിക്കാം ഈ വ്യത്യാസത്തിനു കാരണം.

വിശ്വാസികളുടെ ദിവ്യകാര്യസുപീകരണം

ഇടക്കാലങ്ങളിലുണ്ടായ നിയമംമൂലം മാറാനീത്താ, അമ്മേ നിയൻ (കത്തോലിക്കർ) എന്നീ റീത്തുകളിൽ അപ്പത്തിന്റെ സാദൃശ്യത്തിലേ വിശ്വാസികൾക്കു വിശുദ്ധകർബാന നല്കുന്നുള്ളു. ഈ രണ്ടു റീത്തിലും മുട്ടുകുത്തിക്കൊണ്ടാണു് കർബാന സുപീകരിക്കുന്നതു്. മറ്റു റീത്തുകളിൽ, സാമാന്യമായിപ്പറഞ്ഞാൽ, ദിവ്യബലിസ്തീടയ്ക്കു രണ്ടു സാദൃശ്യത്തിലും നല്കുന്നുണ്ടു്. ഇതിനു രണ്ടു സാദൃശ്യങ്ങളും പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം നല്കുകയോ തിരുവോസ്തീയിൽ തിരുരക്തം പുരട്ടിക്കൊടുക്കുകയോ ചെയ്യുന്നു. കോപ്റ്റികുറീത്തിൽ കാർമ്മികൻ തിരുവോസ്തീ നല്കിയശേഷം ദിയോ

ക്കോൻ തിരുരക്തം കയീൽകൊണ്ടു പകർന്നുകൊടുക്കുന്നു. അവ സാനം അല്പം വെള്ളവും വിശ്വാസികൾ കവിരക്കൊള്ളുന്നു. തിരുവോസ്തി തിരുരക്തത്തിൽ മുക്കിയും കോപ്റ്റിക്സിൽ നൽകാറുണ്ട്. അകത്തോലിക്കരുടെയിടയിൽ വി. കുർബാന ദൈവാലയത്തിൽ സൂക്ഷിക്കാത്തതുകൊണ്ടു രോഗികൾക്കു ആവശ്യപ്പെടുമ്പോഴൊക്കെ വൈദികൻ ദിവ്യബലി അർപ്പിക്കുന്നു. തിരുരക്തംകൊണ്ടു തിരുവോസ്തിയിന്മേൽ രണ്ടു കുരിശു വരച്ചാണു രോഗികൾക്കു ദിവ്യകാരുണ്യം നൽകുക. കൽദായർ പഴയകാലത്തു രണ്ടു സാദൃശ്യവും വേർതിരിച്ചു നൽകിയിരുന്നു. (1) നെസ്തോറിയൻക്രമത്തിൽ ഇപ്പോഴും അപ്രകാരം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. പ്രായമായവർ തിരുവോസ്തി കൈയിൽ വാങ്ങി ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. (കൈക്കൊള്ളൽ 1) പുനരുദ്ധരിച്ച സീറോ—മലബാർ ക്രമമനുസരിച്ചു ദിയാക്കോൻ കാസ പാനംചെയ്യാം. രണ്ടുസാദൃശ്യത്തിലും വിശ്വാസികൾക്കു ദിവ്യകാരുണ്യം നൽകണമെന്നാണു പൊതുവായ നിർദ്ദേശം. എന്നാൽ, താല്ക്കാലികസാഹചര്യങ്ങളെ പരിഗണിച്ചും ഐക്യരൂപ്യത്തിനുവേണ്ടിയും കേരളസുറിയാനിസഭാമേലധ്യക്ഷ സംഘം ചെയ്തിരിക്കുന്ന തീരുമാനം ഇപ്രകാരമാണു്. “ദിവ്യകാരുണ്യം അപ്പത്തിന്റെ സാദൃശ്യത്തിൽമാത്രം നൽകിയാൽ മതി. എന്നാൽ, ഓരോ കുർബാനയിലും കൂദാശചെയ്യപ്പെടുന്ന പത്മിണികളുടെമേൽ, തിരുരക്തത്തിൽ മുക്കിയ തിരുവോസ്തിയുടെ ഭാഗംകൊണ്ടു പൊതുവായി കുരിശടയാളം വരക്കണം. പട്ടം, വിവാഹം മുതലായ വിശേഷാവസരങ്ങളിൽ തിരുവോസ്തി തിരുരക്തത്തിൽ മുക്കിക്കൊടുക്കുന്നതു നന്നായിരിക്കും.” എത്യോപ്യൻ റീത്തിൽ വൈദികൻ തിരുവോസ്തി നൽകുമ്പോൾ, “സത്യമായും ഇതു നമ്മുടെ ദൈവമായ എമ്മനുവേലിന്റെ വിലയേറിയ ശരീരവും സ്വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നിറങ്ങിയ ജീവന്റെ അപ്പുവുമാകുന്നു” എന്നു പറയുന്നു. തിരുരക്തം നൽകുന്ന ദിയാക്കോൻ ഇപ്രകാരം ചെയ്യുന്നു. “ഇതു സ്വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നിറങ്ങിയ ജീവന്റെ കാസയാകുന്നു.” ഇതു ക്രിസ്തുവിന്റെ വിലയേറിയ രക്തമാ

---

(1) Vellian op. cit: 26

കുന്നു.” ഞെടുത്തുനിന്നുനിൽക്കുന്നതിൽ ദിയാക്കോൻ തിരുവോസ്തി, കൈപ്പത്തികൾ ഒന്നിനു മീതെ മറ്റൊരു കുരിശാകൃതിയിൽ പിടിച്ചു കൈയ്യിൽ വാങ്ങി ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. കാർമ്മികൻ ദിയാക്കോനെ കാസാ കുടിപ്പിച്ചശേഷം, “ഇതു നിന്റെ അധരങ്ങൾ സ്പർശിക്കുകയും നിന്റെ അപരാധങ്ങൾ നീക്കിക്കളയുകയും പാപങ്ങൾ കഴുകിക്കളയുകയും ചെയ്യും” എന്നു പറയുന്നു. തിരുവോസ്തി മുഴുവനായി കാസായിലിടുകയാണെങ്കിൽ കയ്യിൽകൊണ്ടും, പീലാസായിൽവെച്ചു തിരുരക്തം തളിക്കുകമാത്രമാണു ചെയ്യുന്നതെങ്കിൽ കൈകൊണ്ടുമാണു വിശ്വാസികൾക്കു തിരുശ്ശരീരരക്തങ്ങൾ നൽകുക. അർമ്മേനിയൻ അകത്തോലിക്കർക്കു കാർമ്മികൻ തിരുവോസ്തി തിരുരക്തത്തിൽ മുക്കിക്കൊടുക്കുന്നു. സിറിയൻറീത്തിലും മലങ്കരറീത്തിലും തിരുരക്തത്തിൽ നനച്ചാണു തിരുവോസ്തി നല്കുന്നതു്. “നമ്മുടെ കർത്താവായ ഏശുമിശിഹായുടെ തിരുശ്ശരീരവും തിരുരക്തവുമാകുന്ന ഈ തീക്കട്ടെ രണ്ടുലോകങ്ങളുടെ കടങ്ങൾക്കും പാപങ്ങളുടെ മോചനത്തിനുമായി നൽകപ്പെടുന്നു” എന്നു ചൊല്ലിക്കൊണ്ടാണു്.

വി. കുബ്ബാനയുടെ വാഴ്വ

വി. കുബ്ബാനയിൽ സന്നിഹിതനായ ദൈവമായ ക്രിസ്തുവിനെ ആരാധിക്കുന്നതിനും അനുഗ്രഹം സ്വീകരിക്കുന്നതിനുമുള്ള താണല്ലോ ലത്തീൻസഭയിലെ വി. കുബ്ബാനയുടെ വാഴ്വ. പൗരസ്ത്യറീത്തുകളിൽ പലതിലും ഇപ്രകാരം ദിവ്യബലിയിൽ വി. കുബ്ബാനസ്വീകരണത്തിനുമുമ്പു കാർമ്മികൻ കൂദാശചെയ്യപ്പെട്ട ബലിവസ്തുക്കൾ ജനങ്ങളെ ഉയർത്തിക്കാണിക്കുന്നു. അർമ്മേനിയൻറീത്തിൽ നമുക്കു ദൈവത്തെ ആരാധിക്കാമെന്നു ദിയാക്കോൻ പറയുന്നതിനെ തുടർന്നു കാർമ്മികൻ ബലിവസ്തുക്കൾ രണ്ടും വെച്ചുറെ ഉയർത്തിയശേഷം അവ രണ്ടു കരങ്ങളിലെടുത്തുകൊണ്ടു ജനങ്ങളുടെനേരെ തിരിഞ്ഞു് ആശീർവ്വദിക്കുന്നതു് ഇതിനു മകുടോദാഹരണമാണു്. വി. കുബ്ബാനസ്വീകരണത്തിനുശേഷവും ബ

ലിവസ്തുക്കൾകൊണ്ടു ചില റീത്തുകളിൽ ആശീർവ്വദിക്കുന്നുണ്ട്. സീറോമലങ്കരരീതിയിൽ കാർമ്മികൻ ഈ സമയം ആദ്യം പീലാസാകൊണ്ടും പിന്നീടു കാസാകൊണ്ടും ജനങ്ങളെ ആശീർവ്വദിക്കുന്നതു നാം കണ്ടിട്ടുണ്ടല്ലോ.

പൗരസ്ത്യരീത്തുകൾക്കു സ്വകീയമായ ഈ ആരാധനയും വാഴ്ചയും വി. കുർബ്ബാനയ്ക്കിടയ്ക്കാണ്. ദിവ്യബലിയ്ക്കു പുറത്തു ലത്തീൻക്രമത്തിലുള്ള വി. കുർബ്ബാനയുടെ വാഴ്ചു വിശ്വാസികൾക്കു ഏറെ ഉപകാരപ്രദമായ ഭക്തികൃത്യമാണെന്നു മനസ്സിലാക്കി മിക്കവാറും എല്ലാ പൗരസ്ത്യരീത്തുകാരും ഈ ആരാധനയുടെ സ്പീകരിച്ചു. (2) എന്നാൽ സീറോ—മലബാർരീതിയിലുള്ള മറ്റൊരു വാദം അവരുടെ രീതിയിൽ പ്രകൃതത്തിനനുസൃതമായ പ്രാർത്ഥനകളും കീർത്തനങ്ങളും ചേർത്താണ് വി. കുർബ്ബാനയുടെ വാഴ്ച നടത്തുന്നത്. സീറോ—മലങ്കരസഭയിൽ ആദ്യകാലത്തു സീറോ—മലബാർ സഭയിൽ ഇന്നുപയോഗിക്കുന്ന ലത്തീൻക്രമജ്ജമ ഉപയോഗിച്ചുകിലും ഇന്നു സിറിയൻ ആരാധനക്രമത്തിൽനിന്നു ചേർത്ത പ്രാർത്ഥനകൾ കൂട്ടിച്ചേർത്തു സ്വന്തമായ ക്രമമുണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

(1) കൽദായരീതിയിൽ ഇതില്ല.

(2) റഷ്യൻരീതിയിൽ ഇപ്രകാരമുള്ള കുർബ്ബാനയുടെ വാഴ്ചു സ്പീകരിച്ചിട്ടില്ല.

ദിവ്യവിരുന്നിന്റെ സമാപനം

കാർമ്മികനും വിശ്വാസികളും ദൈവികവിരുന്നിൽ ഇപ്രകാരം പങ്കുകൊള്ളുന്നു. എല്ലാറീത്തുകളിലും അടുത്തതായി കൃതജ്ഞതാപ്രകടനമാണ്. ഗായകസംഘവും നന്ദിസൂചകങ്ങളായ ഗാനങ്ങൾ ആലപിക്കുന്നു. വൈദികൻ പ്രാർത്ഥന ചെയ്തി ജനങ്ങളെ ആശീർവ്വദിക്കുന്നു. അധികം പുരാതനമല്ലാത്ത ഈ ചടങ്ങോടു കൂടി ഓരോരീതിലും ഓരോ പ്രത്യേകത കാണാം. ബൈസന്റയിൻ, അർമ്മേനിയൻ, കോപ്റ്റിക്, എത്യോപ്യൻരീത്തുകളിൽ

ലും ചില അവസരങ്ങളിൽ സിറിയൻറീത്തിലും ദിവ്യബലിയിൽ ഉപയോഗിച്ചതിന്റെ ബാക്കി (അപ്പം കൂദാശചെയ്യാത്തത്) ആശീർവ്വദിച്ച ജനങ്ങൾക്കു വീതിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. സീറോമലങ്കര റീത്തിൽ ദിവ്യബലിയുടെ അന്ത്യത്തിൽ ജനങ്ങൾ കാർമ്മികന്റെ കരം ചുംബിക്കാറുണ്ട്.

സിറിയൻ, മാറോനീത്താ, സീറോമലബാർ എന്നീ റീത്തുകളിൽ കാർമ്മികൻ അരത്താരയോടു യാത്രപറയുന്ന പ്രാർത്ഥന ഹൃദയസ്സ്പർശിയാണ്. സീറോമലബാർറീത്തിലുള്ള ഈ പ്രാർത്ഥന മാറോനീത്താറീത്തിൽനിന്നു സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. “വീതുലീ കരണത്തിന്റെ ബലിപീഠമേ സ്വസ്തി, ഞങ്ങളുടെ കർത്താവിന്റെ കബറിടമേ സ്വസ്തി. നിന്നിൽനിന്നു ഞാൻ സ്വീകരിച്ചു കുർബാന എന്റെ കടങ്ങളുടെ പൊരുകയും പാപങ്ങളുടെ മോചനത്തിനുമായിബ്ഭവിക്കട്ടെ. ഇനിയും ഒരു ബലി നിന്റെമേൽ അർപ്പിക്കുവാൻ ഞാൻ വരുമോ ഇല്ലയോ എന്നെന്നിക്കീർത്തുകൂടാ.”

മാറോനീത്താറീത്തിലെ വിടവാങ്ങൽ പ്രാർത്ഥന അല്പം വ്യത്യസ്തമാകുകയുണ്ടാകുന്നു. “വീതുലബലിപീഠമേ സ്വസ്തി. സമാധാനത്തിൽ ഞാൻ നിന്നിലേക്കു തിരിച്ചുവരും. നിന്നിൽ നിന്നു..... മോചനത്തിനുമായിബ്ഭവിക്കട്ടെ. ക്രിസ്തുവിന്റെ സിംഹാസനത്തിനു മുമ്പിൽ നിഷ്കളങ്കനായും നിർമ്മലനായും നില്ക്കുന്നതിനു് അതെന്നെ സഹായിക്കട്ടെ. ഇനിയുമൊരു ബലി.....അർപ്പിക്കുകൂടാ. പിതാവിനും പുത്രനും പരിശുദ്ധാത്മാവിനും സ്തുതി.

സിറിയൻറീത്തിൽ ഇതിലും ദൈഘ്യമുള്ള പ്രാർത്ഥനയാണ്. അതവസാനിക്കുന്നതും, “പരിശുദ്ധയായ ബലിപീഠമേ, ജീവന്റെ മേശയേ, നീ സമാധാനത്തിലാശ്വസിപ്പിക്കുക. നിന്നെപ്പുറിയുള്ള എന്റെ ഭാർമ്മ അവസാനിക്കാതിരിക്കാൻവേണ്ടി നമ്മുടെ നാഥനായ ഈശോമിശിഹായോടു് എനിക്കുവേണ്ടി പ്രാർത്ഥിക്കുക.

അമ്മേനിയൻകർബാനക്രമത്തിൽ റോമൻകർബാനയിലുള്ള തുപോലെ അവസാനം വി. യോഹന്നാന്റെ സുവിശേഷം ആദ്യം ലഭ്യമായഭാഗം ചൊല്ലുന്നുണ്ട്. അതിനെത്തുടർന്ന്, “ദൈവമായ മിശിഹായേ, ഞങ്ങളെ സമാധാനത്തിൽ നിന്റെ കുരിശിന്റെ തണലിൽ സംരക്ഷിക്കണമേ. ദൃശ്യവും അദൃശ്യവുമായ ശത്രുക്കളിൽനിന്നു ഞങ്ങളെ രക്ഷിക്കുകയും പിതാവിനോടും പുത്രനോടും കൂടെ നിന്നെ കൃതജ്ഞതാപൂർവ്വം സ്തുതിക്കുന്നതിനു ഞങ്ങളെ യോഗ്യരാക്കുകയും ചെയ്യണമേ” എന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചശേഷം കാമ്മികൻ ജനങ്ങളെ ആശീർവ്വിക്കുന്നു. പരിശുദ്ധാരൂപിയുടെ കൃപയാൽ നിങ്ങൾ അനുഗ്രഹീതരാകട്ടെ. സമാധാനത്തിൻ പോകുവിൻ. നാഥൻ നിങ്ങളെല്ലാവരോടുംകൂടെ ഉണ്ടായിരിക്കട്ടെ.”

കോപ്റ്റിക്രീത്തിൽ അവസാനം കാമ്മികൻ ജനങ്ങളുമൊത്തു സ്വസ്ഥനായ പിതാവേ എന്ന പ്രാർത്ഥന ചൊല്ലുന്നു. സീറോ മലബാർ, കൽദായരീത്തുകളിലും ഇപ്രകാരം ചൊല്ലുന്നുണ്ട്. (1) പല രീത്തുകളിലും ദിയാക്കോൻ “നമുക്കു സമാധാനത്തിൽ പോകാം”, “സമാധാനത്തിൽ പോകുവിൻ” എന്നിങ്ങനെ പറഞ്ഞു ജനങ്ങളെ പിരിച്ചുവിടുന്നു. അന്ത്യോക്യൻരീത്തുകളിൽ ഈ സമയം കാർമ്മികൻ ജനങ്ങളോടുചുരിക്കുന്ന വാക്കുകൾ ഹൃദയസ്സ്പർശിയാണ്: “കർത്താവിന്റെ പാപപ്പരിഹാരം ചെയ്യുന്ന യാഗപീഠത്തിൽനിന്നു നിങ്ങൾ കൈക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന അനുഗ്രഹങ്ങളോടും യാത്രാക്ഷേണത്തോടുംകൂടെ.....സമാധാനത്തോടെ പോകുവിൻ..... കർത്താവിന്റെ സ്നേഹയാൽ രക്ഷപ്രാപിച്ചവരും വി. മാമ്മോദീസയാൽ മുദ്രിതരും ആയവരേ, ഈ ക്രമം നിങ്ങളുടെ കടങ്ങളെ പരിഹരിക്കുകയും.....നിങ്ങളുടെ മരിച്ചവരെ ആശ്വസിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും. നിങ്ങൾ സന്തോഷിച്ചാനന്ദിച്ചു പോകുവിൻ. എന്നേയ്ക്കും എന്നിയ്യവേണ്ടി പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യുവിൻ.” കോപ്റ്റിക്രീത്തിൽ അപ്പം ആശീർവ്വിച്ചുകൊടുക്കുകയും ജനങ്ങളുടെമേൽ വെള്ളം തളിയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

(1) ഈ രീതികളിൽ മൂന്നു പ്രാവശ്യം 'സ്വഗ്ദൃശ്ശനായ പിതാവേ' ചൊല്ലുന്നുണ്ട്.

ഉപസംഹാരം

അതിപ്രാചീനവും അതോടൊപ്പം പ്രശംസനീയവുമായ പൗ. രീതികൾ ക്രൈസ്തവസഭയുടെ ബൃഹത്തായ സ്വത്താണെന്നു മാറ്റാപ്പാർ സാക്ഷിച്ചത് (മുഖവുര) ശരിയാണെന്നു ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഉടനീളം നാം ദർശിച്ചു. സൈപരമായ അന്തരീക്ഷത്തിൽ പുതുപുതുനാനുകൂല്യത്തിയ ആരാധനക്രമങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം ശ്രദ്ധേയവും വിജ്ഞേയവുമാണെന്നു നമുക്കു മനസ്സിലായി. അതോടൊപ്പം അവയ്ക്കുള്ള ഐകരൂപ്യവും പൊരുത്തവും അനുവാചകർ വായിച്ചറിഞ്ഞു. ഈ രീതികളെല്ലാം ഇന്നു സമശീഷ്കതപം സ്വീകരിച്ചു സഭാംബികയുടെ ലാളനമേറു വളർന്നു വരുന്നു.

അന്ത്യത്താഴത്തിൽ അപ്പവും വീഞ്ഞും എടുത്തു വാഴ്ന്നു കൊടുത്ത് അപ്രകാരം ചെയ്യാൻ ആജ്ഞാപിച്ച ക്രിസ്തുവിനെ അനുസരിച്ചും അനുകരിച്ചും ഈ ദിവ്യബലിക്രമങ്ങളിലെല്ലാം ബലിവസ്തുക്കളൊരുകുടി, കാഴ്ചവസ്തു, കൂദാശചെയ്യൽ, വി. കുർബാന കൈയ്ക്കൊള്ളൽ എന്നു മൂന്നു പ്രധാനചടങ്ങുകൾ അനുഷ്ഠിക്കപ്പെടുന്നുണ്ട്. ആദിമകൃസ്ത്യാനികൾ ചെയ്തിരുന്നതുപോലെ ഇവയിൽ ഒന്നാമത്തെ ചടകത്തിനുമുമ്പ് അദ്ധ്യയനകുർബാന നടത്തുന്നതു് ഇന്നു കൽദായരീതികളിലേ ഉള്ളൂ. കാഴ്ചവസ്തുക്കളെല്ലാം ബലിവസ്തുക്കൾസംവഹിക്കുന്ന ചടങ്ങു് ഏറ്റവും ആഘോഷമായി നടത്തുന്നതു് ബൈസന്റയിൻരീതിയിലാണു്. (വലിയപ്രവേശനം) കാർമ്മികൻ ആദ്യമായി അർത്താരയെ സമീപിക്കുന്നതു് കാഴ്ചവസ്തുക്കൾ സമയത്താണെന്നു് സ്പഷ്ടമായി കാണിക്കുന്ന പ്രാർത്ഥനകളും ക്രമങ്ങളും കൽദായരീതികളിലേ അവശേഷിച്ചിട്ടുള്ളൂ. വിശ്വാസപ്രമാണത്തിനുശേഷം മൂന്നുപ്രാവശ്യം 'മാത്തോനിയ' ആചാരം

ചെയ്തു. “ജീവദായകവും ദൈവികവും വിശുദ്ധവുമായ ബലിവസ്തുക്കളെ സമീപിക്കാൻ തന്നെ യോഗ്യനാക്കിയ” പിതാവിനു നന്ദിപ്രദശീപ്പിക്കുന്ന പ്രാർത്ഥനചൊല്ലി കാർമ്മികൻ അരത്താരയ്ക്കു സമീപിക്കുന്നതാണ് ഇവിടെ വിവക്ഷിക്കുന്നതു്. വിശ്വാസികൾക്കു ദിവ്യബലിയിലുള്ള സജീവമായ ഭാഗഭാഗിത്വം ഈ രീതികളിലെല്ലാം പ്രസ്തുതമായി കാണാം. മുന്നറിയിപ്പുകൾ നൽകിയും പ്രാർത്ഥന ചൊല്ലിക്കൊടുത്തും ദിയാക്കോൻ ഈ ഭാഗഭാഗിത്വത്തിനു ജനങ്ങളെ സഹായിക്കുന്നു.

പൗരസ്ത്യരാധനക്രമങ്ങളെ താരതമ്യപ്പെടുത്തി പഠിച്ചതിൽ നിന്നും സീറോമലബാർ സഭയുടെ കുർബാനക്രമം പുനരുദ്ധരിച്ചതോടെ പൗരസ്ത്യചൈതന്യസമ്പുഷ്ടമായി എന്ന് അനമാനത്തിലെത്തിച്ചേരാൻ ഗ്രന്ഥകാരനെപ്പോലെ അനുവാചകർക്കും വൈഷമ്യമുണ്ടാകുകയില്ലെന്നു കരുതുന്നു. അംഗഭംഗപ്പെട്ട ആ ആരാധനക്രമം ഇപ്പോൾ അംഗലാവണ്യം സ്വീകരിച്ചു. പുരാതനരീതിലേക്കു തിരിച്ചുചെന്നപ്പോൾ അപ്പസ്തോലികാരംഭവും സഭാചിരാക്കമ്പാരുടെ ഉടമസ്ഥതയുമാണ് അതു കണ്ടെത്തിയതു്. കൊള്ളുണ്ടതു കൊണ്ടും തള്ളുണ്ടതു തള്ളിയും പൗരസ്ത്യരീതിന്റെ തനിമിനും അതു കണ്ടെത്തി. തിരുവസ്ത്രങ്ങൾ, മുട്ടുകുത്തൽ, വേദപുസ്തകവായനകൾ, വിശ്വാസപ്രമാണം കൗശലികവാക്കുകൾ, രണ്ടു സാദൃശ്യങ്ങളിലുമുള്ള ദിവ്യകാരണ്യസ്വീകരണം എന്നിങ്ങനെ പലഘടകങ്ങളിലും അതിപ്പോൾ മറ്റു പൗരസ്ത്യരാധനക്രമങ്ങളുടെ സമ്പുഷ്ടമായി.

ക്രൈസ്തവരേകിലും ഭിന്നിച്ചും വിഭജിച്ചും വ്യത്യസ്ത സിദ്ധാന്തങ്ങൾമൂലം ചിതറിക്കിടക്കുന്ന വിവിധ സഭകൾക്കു പൊതുവായുള്ള തറവാട്ടുസ്വത്താണ് ആരാധനക്രമമെന്നു നാം ഗ്രഹിച്ചു. അവയിലെല്ലാം ദൈവസ്തുതിക്കും മനുഷ്യരക്ഷയ്ക്കുമായി ദിവ്യബലി അർപ്പിക്കപ്പെടുന്നു. ‘ദൈവമേ നീ പരിശുദ്ധനാകുന്നു, ബലവാനേ നീ പരിശുദ്ധനാകുന്നു. മരണമില്ലാത്തവനെ നീ പരിശുദ്ധനാകുന്നു’വെന്നു എല്ലാവരും ഏറ്റുപറയുന്നു. ദിവ്യബലിയിൽ

അർപ്പിക്കപ്പെടുന്ന കുഞ്ഞാടിന്റെ ശരീരം 'വിശുദ്ധങ്ങളുള്ള വിശുദ്ധ വസ്തു'വാണെന്നു ഏവരും സമ്മതിക്കുന്നു. കന്യകമറിയത്തെ പ്രകീർത്തിക്കുന്നതിൽ റീത്തുകൾ തമ്മിൽ മത്സരിക്കുന്നുവെന്നു തോന്നും. അവർക്കു ദൈവമാതാവു എന്ന സ്ഥാനപ്പേരു നല്കാൻ വിരസത പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന നെസ്തോറിയൻകാരും കന്യകമറിയത്തിനു വിശുദ്ധ മദംബഹായിൽ പൂജ്യസ്തുരണയുണ്ടാകട്ടെ" എന്നു ദിവ്യബലിയിൽ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. അവരുപയോഗിക്കുന്ന കാനോന നമസ്കാരത്തിൽ ഒരാഴ്ചത്തെ ആറു ഇടദിവസങ്ങളിൽ അവളെ പ്രത്യക്ഷമായോ പരോക്ഷമായോ നൂറൊന്നു പ്രാവശ്യം സ്തുരിക്കുന്നുണ്ടു്. ത്രൈശുദ്ധകീർത്തനത്തോടു കോപ്റ്റിക് അകത്തോലിക്കർക്കു "കന്യകയിൽനിന്നു ജനിച്ചവൻ" എന്നു ചേർത്തു ചൊല്ലുന്നതിലാണു തൃപ്തി. അന്ത്യോക്യൻ ആരാധനക്രമങ്ങളിലെല്ലാം മാതാവിന്റെപേരിൽ പ്രത്യേക സെദറോയുണ്ടു്. കത്തോലിക്കാകത്തോലിക്കാഭേദമെന്യേ മരിച്ചവർക്കുവേണ്ടി മാധ്യസ്ഥ്യം അപേക്ഷിക്കുന്നതു് കന്യകാമറിയമാണു്. "മാതാവു യാചിക്കും... നാഥാ പുണ്യം നല്കിങ്ങു മരിച്ചോക്കും." 'സവ്യശുദ്ധയും അമലയും സൗഭാഗ്യസമ്പുഷ്ടയും മഹത്വമുള്ളവളും നിത്യകന്യകയും ദൈവമാതാവുമായ നാഥയെ ഓർത്തുകൊണ്ടാ"ണു് ബൈസൻറിയൻറീത്തിൽപ്പെട്ട കത്തോലിക്കരും ഓർത്തഡോക്സുകാരും ദിവ്യബലി അർപ്പിക്കുന്നതു്. സഭയിൽ ഐക്യവും സ്ഥിരതയും നല്കാൻ എല്ലാവരും വി. കുർബാനയിൽ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നുണ്ടു്. ഏവർക്കും പൊതുവായുള്ള ആരാധനക്രമത്തിലൂടെ എല്ലാവരുടേയും മാതാവായ പരിശുദ്ധകന്യകമറിയം ക്രിസ്തുവിന്റെ സഭയ്ക്കു ഐക്യം പ്രദാനം ചെയ്യട്ടെ.

MALANKARA
LIBRARY